DE JONGEN UIT HET CIRCUS

DOOR A.C.C. DE VLETTER

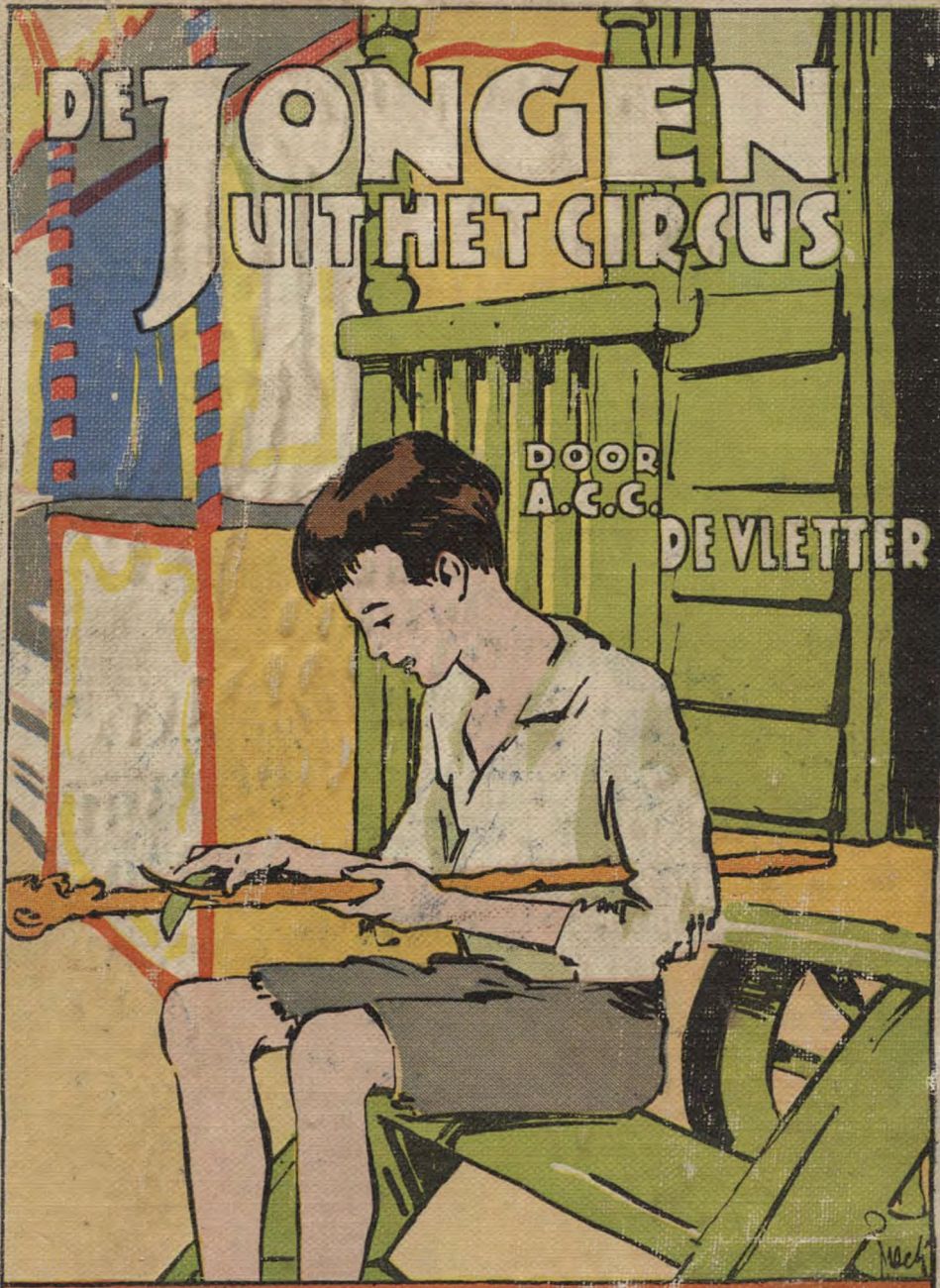

ALKMAAR GEBR. KLUITMAN

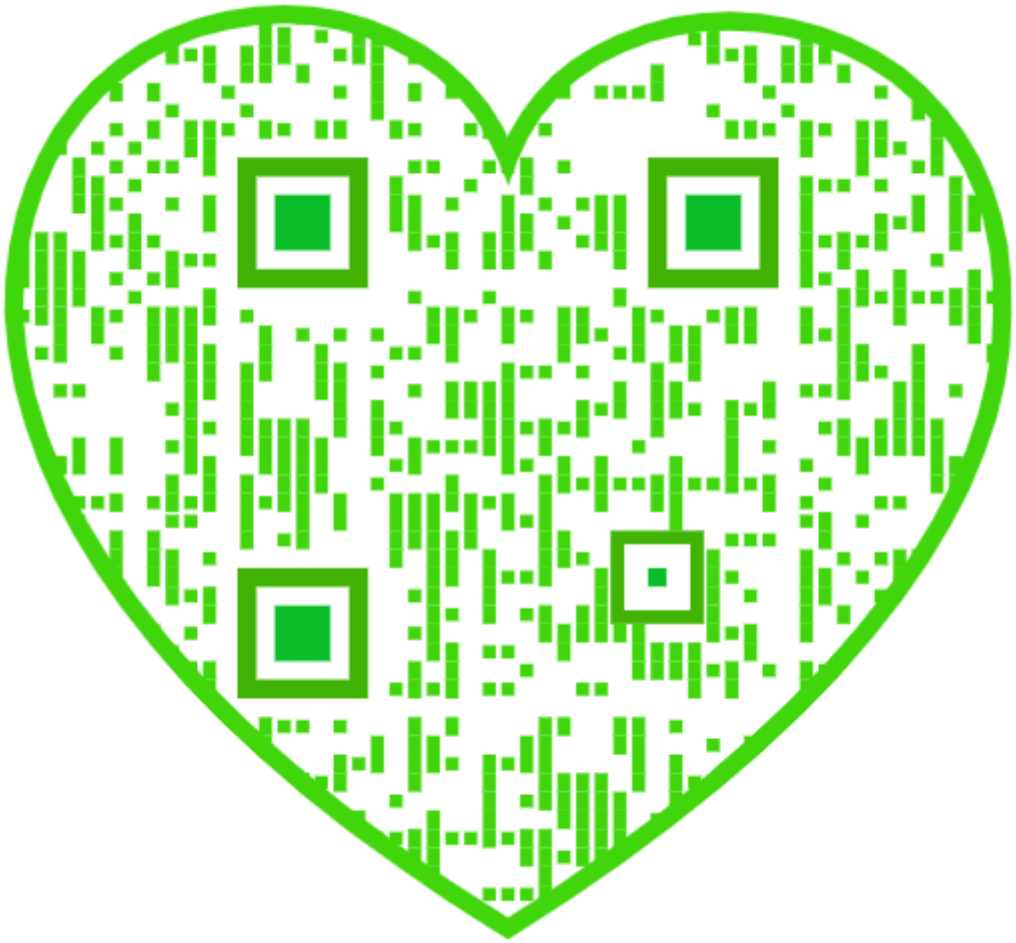

AAN

Pieter Jelle de Vaal

GEBOREN 7 Aug. 1928

IS DIT BOEK DOOR DE NUTS-SPAARBANK TE AMERSFOORT UITGEREIKT ALS PREMIE VOOR TROUW SPAREN OP DE Gabrie Mehenschool

DE DIRECTEUR DER NUTSSPAARBANK,

AMERSFOORT, 29 Oct. 1938

. . . nam Mirre me uit den plas. (Blz. 30.)

DE JONGEN UIT HET CIRCUS

DOOR A. C. C. DE VLETTER

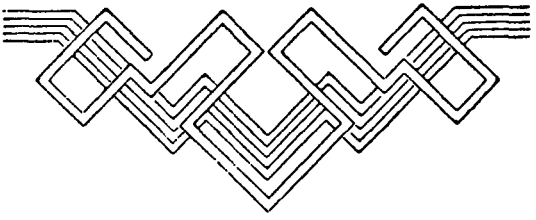

ONS GENOEGEN

BIBLIOTHEEK VOOR JONGENS- EN MEISJES

ALKMAAR N.V. UITG. MIJ. GEBR KLUITMAN

SERIE A JONGENSBOEKEN

DE JONGEN UIT HET CIRCUS

DOOR
A. C. C. DE VLETTER

GEÏLLUSTREERD DOOR
M. L. MIDDELHOEK

DERDE DRUK

(Leeftijd 8—12 jaar.)

ALKMAAR N.V. UITG. MIJ. GEBR. KLUITMAN

Geïllustreerde Jongensboeken van
A. C. C. DE VLETTER.

In prachtband à *f* 1.20,
Ingenaaid in gekleurd omslag à *f* 0.75.
(Leeftijd 8—12 jaar.)

DE ZEVEN VROOLIJKE VINKEN, 3e druk.
Geïllustreerd door J. C. Kesler.

DE JONGEN UIT HET CIRCUS, 3e druk.
Geïllustreerd door M. L. Middelhoek.

HET JONGENSHUIS, 2e druk.
Geïllustreerd door Frans Lazarom.

DE CLUB VAN TWEEMAAL ZEVEN,
Geïllustreerd door O. Verhagen.

MAX EN LO, 5e druk. Geïllustr. door J. C. Kesler.

In prachtband à *f* 1.75,
Ingenaaid in gekleurd omslag à *f* 1.—.
(Leeftijd 10—14 jaar.)

EEN HUIS VOL KINDEREN, 2e druk.
Geïllustreerd door Frans Lazarom.

DUIZEND DAGEN IN DE LUCHT, 2e druk.
Geïllustreerd door Pieter Das.

DE WAPPERENDE VLAG,
Geïllustreerd door Frans van Noorden.

In prachtband à *f* 2.50, Ingenaaid à *f* 1.60.
(Leeftijd 10—15 jaar.)

MAUPIE, Geïllustreerd door T. Leeser.

DE LANGE MIDVOOR VAN T.T.T., 2e druk.
Geïllustreerd door Jan Lutz.

ZEVEN JONGENS EN EEN OUWE SCHUIT, 7e dr.
Geïllustreerd door D. A. Bueno de Mesquita.

SPOORLOOS VERDWENEN,
Geïllustreerd door D. A. Bueno de Mesquita.

VER VAN HUIS, Geïllustreerd door Henri Pieck.

HOOFDSTUK I.

DUIVELSKOP.

Wat komt dáár nou aanrijden? Drie groote wagens achter elkaar! Dàt zie je ook niet elken dag!

Kijk die paarden eens trekken! Het zijn ook geen jònge beesten meer! Ze hebben 't kwaad, want de weg is vréése lijk zonnig, met een blinkenden, witten reep tusschen de dorre grasranden dóór. Ik hou van de zon! O, ik ben zoo gelukkig in mijn leven, al ben ik maar een tak van een eikeboom! Is er een heerlijker gevoel dan 't langzaam opzuigen van de sappen! Hè, dan vóél je weer, dat je wat steviger wordt. Zou er wel één tak zijn zoo gelukkig als ik? Ik zie er nog een heele massa zitten, lang zoo mooi recht niet als ik! Ze hebben veel te veel blaren!

Kijk, er loopt een man naast 't paard van den voorsten wagen. — Hoor, hij schreeuwt! Wat een gekke geluiden maakt die kerel. Toch wel plezierig als je zoo vooruit kan gaan! Gedurig zie je hier langs dit groene

heuveltje bewegende dingen voorbij gaan, die ze menschen noemen. Ze schijnen heel wat te zeggen te hebben. Ik ben nieuwsgierig wat erin die wagens zit. Zeker weer van dat goedje, waar ze telkens van in d'r mond steken, eten noemen ze dat. Ja, als ze hier in 't gras komen uitrusten in de schaduw van mijn moeder, de eik, hoor ik genoeg van d'r geluiden en ik begrijp al héél wat! Je zult zien, dat d i e menschen óók hier halt houden.

Er zijn er nog méér! Kijk, wat een leuke kleintjes! Die gaan natuurlijk weer boven op me klimmen; dat schijnen ze verbazend aardig te vinden, maar ze doen je soms zoo'n pijn!

Nou ja, dat wéten ze ook niet, want wij maken niet van die harde geluiden.

Zie je wel! Ze houden halt! Hè, de damp slaat van de paarden omhoog, ze beven op d'r pooten! Wat gebeurt er nou?

Die groote kerel schijnt de baas te zijn, hij maakt de paarden los! Kijk dien éénen jongen eens, dat is een handige vluggerd! hij weet ook met de riemen om te gaan.

Zie je wel? Net als ik dacht! Ze laten de dieren grazen.

Daar heb je warempel nog een vrouw ook! Die is beslist niet gezond... ze stapt zoo langzaam 't trapje af en wat heeft ze in d'r armen?

O, ik zie 't al! Een heel klein menschje;

hoe heet dat ook weer?

O ja, zuigeling noemen ze dat. Hoor, geluid! die menschen maken eeuwig en altijd rumoer, dan vóél je de lucht bewegen! Stil! Daar komen ze allemaal op moeder af! De man, de vrouw met 't kindje en drie van die jongens. Nou, die eene is al haast een man.

Zooals ik wel dacht, bons, bons! Ze laten zich in 't gras vallen! Goed zoo! Nou even luisteren! Ach, ze schreeuwen allemaal door elkaar... je zult zien, dat ze languit gaan liggen en dan doen ze d'r oogen dicht en hoor je niets meer. Nee, die kleinen doen 't niet! O, natuurlijk komt er één op moeder af... kijk hem klimmen, hij steekt zijn tong tusschen zijn tanden... hij wil vast en zeker op mijn mooie schil gaan zitten! Ik ril! ik ril!... Als hij maar niet gaat wiebelen, dan breek ik nog!...

Daar is hij!... wat een rood gezicht... Ai! Hij grijpt me vast met zijn harde handen! Hij heeft een mes... Ai! Ai! Hij snijdt me!... O! — O! O! O!...

Ik kwam weer bij...

Nòg scheen de zon, nòg stond daar mijn mooie moeder, de eikenboom, maar ze schreide zacht, omdat ze mij verloren had. Ik voelde een hevige pijn op de plaats, waarmee ik eenmaal aan mijn moeder vast zat, nòg drong 't scherpe mes mij telkens in 't lichaam en als witte vlokken vielen de af-

gesneden spaanders in 't gras.

Niet langer trokken mij de sappen door 't lichaam en op een hardvochtige manier werd mij 't vel afgenomen.

O, ik verzette me, ik probeerde den wreedaard te wonden met mijn knobbels, ik hoopte maar, dat 't mes zou uitglijden en hem een diepe snede mocht toebrengen in de ruwe hand, waarmee de jongen me vastknelde. Wat een bruine hand! En hoe eeltig!

Opeens hoorde ik een zware stem roepen: „Mirre! Is 't nou haast gedaan met dat gekerf! Nou màg je slapen en doe je 't niet!"

Een zachtere stem volgde daarop: „Láát hem maar, Simon, je weet hoe lang de jongen al gezocht heeft naar een stevigen stok!"

— „'t Is me wat moois," bromde Simon, „'t ding zit vol knobbels, wat heb je daar aan?"

Ondanks mijn pijnen voelde ik mij beleedigd, omdat Simon zoo minachtend over me sprak. Het deed me goed te hooren, hoe Mirre me prees:

„Kaarsrecht is hij, Simon, een prachtige stok met negen knobbels."

Van dat oogenblik af vond ik Mirre niet meer zoo wreed. Hij w i s t immers niet hoe hij mij deed lijden! Er kwam een gevoel van berusting in mij; ik begreep nu mijn moeder beter, ze voorspelde ons een toekomst, afhankelijk van de menschen. Nòg hoor ik haar

zeggen: „De menschen doen met ons wat ze willen, ze noemen alles hun eigendom en gebruiken al wat leeft en groeit voor hùn doeleinden. Mijn broers en zusters heb ik zien wegdragen; haast alles wat ze maken, is van óns vleesch — hòùt noemen ze dat. Maar bedenk, wat je te wachten staat, als de menschen je rooven. Je trekt met hen mee, je ziet vele wonderlijke dingen, o, ik weet het van de vogels, die mij uren lang vertellen kunnen van 't vreemde en buitengewone, door de menschen gemaakt..."

Ik herinnerde mij die woorden van mijn moeder levendig, nu ik mishandeld werd op een afschuwelijke wijze, maar ik was jong, ik verlangde iets van 't vreemde en buitengewone te zien, al moest ik daarvoor vreeselijke pijnen doorstaan, al zou mijn vleesch hard en droog worden!

Het viel me op, hoe vriendelijk de oogen van Mirre naar me keken en al mijn verdriet vervloog, toen ik hem tegen mij hoorde spreken. Het klonk heel zacht en onduidelijk, maar ik leerde van mijn moeder alle geluiden in de natuur verstaan. Ik kende de taal van den ruischenden regen, van den stormenden wind, van de vliegen en van de rupsen? Zou ik dan niet in staat zijn te begrijpen, wat Mirre tot me zei?

„Blij, dat ik je heb! Al zoo lang heb ik naar je verlangd... Ik zal je prachtig polijs-

ten en dan krijg je een kop zoo mooi, zóó mooi, dat alle menschen naar je kijken!"

Ik begon te trillen door een heftig gevoel van trots en vreugde. Wat Mirre met polijsten bedoelde, wist ik niet, maar des te beter begreep ik zijn laatste woorden. Ik kreeg een prachtigen kop. Dus — als ik 't niet mis had, dan ging ik op een mensch lijken, of bedoelde hij een paard? O, kon hij mij maar verstaan, kon ik maar zeggen wat ik dacht en voelde. Wat zijn de menschen toch gelukkig! Die kunnen met iedereen spreken en alles vertellen wat erin hen omgaat!

In elk geval bleef ik geen gewone stok, ik kreeg iets, waar de menschen naar zouden kijken! Ik moest stellig veel beleven, veel zien!

Vergeten was mijn pijn! Met plezier wilde ik de hevigste smarten verdragen, als ik daardoor maar véél mocht beleven. Die zucht naar avontuur erfde ik zeker van mijn moeder, want háár zaad kwam uit verre streken, zij telde familieleden in onbekende landen!

Wie weet of ik niet bestemd was om te zwerven, de heele wereld door, heel wat verder dan 't heuveltje met 't vervelende gras. Ik wist wel, hoe die zonnige weg naar plaatsen voerde, waar vele menschen samen woonden en waar o zoo veel wonderlijks gebeurde. Wat konden de lijster en de vink niet ver-

schrikkelijke dingen vertellen! En dáár zou ik heen gaan! O, ik kon 't nog niet goed gelooven!

Zachtjes aan voelde ik de steken en sneden niet meer, zóózeer dacht ik aan de toekomst. Telkens hoorde ik weer de aardige stem van Mirre en als hij zijn vingers langs mijn lijf liet glijden om te voelen, hoe glad ik al werd, dan had ik 't wel willen uitschreeuwen: „Ga je gang maar! Je wéét immers niet hoe je mij martelt, maar ik vóél 't al niet meer!"

Na een poos legde hij me in 't gras. Lena, de vrouw met de zuigeling, riep hem...

Daar lag ik in 't droge gras te midden van mijn afsnijdsels, maar niets ontsnapte mijn aandacht. De heldere stemmen klonken duidelijk op in de warme lucht.

Lena en Mirre goten sappen in hun lijf, zeker noodig om te blijven leven. Hoeveel mooier doen ònze moeders dat! Die gooien niet alles tegelijk in een groot gat, ze zuigen 't netjes op uit den grond. Mirre kwam weer bij me terug mèt de zuigeling. Ik hoorde Lena zeggen: „Hou Jopie een poosje zoet, dan doe ik een tukje."

Jopie kon net zoo min alleen van zijn plaats komen als ik! Mirre hield hem vast en sjouwde ermee heen en weer. Als hij geluidjes wou maken, stopte hij hem een wit ding in den mond, of hij liet hem op en neer hossen.

Ik vond dat nog al gek, maar wat weet een onnoozele eiketak van de menschen!

Het duurde niet lang of Mirre pakte mij beet en liet me vlak voor Jopie op en neer dansen. De kleine handjes grepen naar me, en jawel, ik voelde na een poosje de zachte aanraking van de roode vingertjes. Ik stond doodsangsten uit, dat ik met mijn harde knoesten 't fijne snoetje zou bezeeren, maar Mirre bestuurde alle bewegingen en hield Jopie wel een half uur zoet. Lena sliep in, ik hoorde haar ademhalen, veel harder dan onze bladeren dat altijd doen.

Ik zag, hoe Mirre telkens naar haar keek en dan moest ik weer op zijn oogen letten, zoo groot en vriendelijk als ze keken.

Er kwam een heerlijk gevoel in me, omdat ik meehielp Jopie stil te houden en zijn moeder rust te gunnen.

Onderwijl dacht ik voortdurend na over de woorden van Mirre, toen hij 't over dien kop had. Ik probeerde me verstaanbaar te maken, het gaf niets, de menschen verstaan de taal van boomen en takken niet! Ik diende geduld te oefenen, hoezeer ik ook heftig verlangde naar de toekomst.

Na een poos ontwaakte Lena en nu verhuisde Jopie weer. Ook Simon werd wakker en met onstuimige blijdschap hoorde ik zijn stem:

„Allo, jongens! Inspannen!"

We gingen dus weg. Ik zou deze plek, waar ik zoo lang, bijna roerloos aan moeder verbonden, had doorgebracht, verlaten om de wijde wereld in te trekken.

Eensklaps overviel me een doodelijke angst, want Mirre stond op en liet mij in 't gras liggen. Meer dan ooit voelde ik de meerderheid van den mensch, die zich bewegen kan, die in staat is zich te verplaatsen naar zijn eigen verkiezing. Mirre hielp mee om de drie paardjes weer voor de wagens te spannen. Blijkbaar had Simon de grootste warmte willen ontwijken, want de linkerkant van den weg kleurde al donker door de schaduw van de dennen.

Hoe goed begreep ik alles toch en wat speet het me, niet te kunnen spreken, zooals de menschen. Ja, de paardjes zeiden ook niets, maar die konden zichzelf toch wel verplaatsen, al moesten ze doen wat de menschen wilden.

Lena stapte weer in den achtersten wagen met Jopie; ik hoorde Simon roepen: „Allo Siep, vooruit Kas en Mirre, vóór donker in Westheuvel!"

Hij deed de zweep klappen, ik hoorde de wielen knarsen en de paarden aanzetten tegen den grindweg... Daar gingen ze en ik bleef liggen, verminkt, ontveld en veroordeeld om langzaam te vergaan. Het moest zeker mijn straf worden voor mijn ijdelheid, voor mijn

zucht naar avontuur. Mirre scheen toch wèl een echte wreedaard! Met opzet had hij me gaande gemaakt door zijn beloften. O, natuurlijk dacht hij: je verstaat me toch niet!

Het begon me te schemeren, een machtelooze woede deed me bijna 't bewustzijn verliezen. Plotseling hoorde ik Mirre schreeuwen:

„Mijn stok! Mijn stok!"

Ik probeerde mezelf op te richten en te roepen: „Hier ben ik!" maar ik moest afwachten!

Mirre kwam aanhollen tegen 't heuveltje op, hij greep me beet en draafde terug.

„Vaarwel, Moeder! Vaarwel!" riep ik nog.

Bij den middelsten wagen vertraagde hij zijn snelle vaart en kalmpjes stapte hij mee, terwijl hij mijn dunne einde telkens op den weg neerzette en 't dikke bovenstuk in zijn warme hand liet draaien.

Ik vond die beweging tamelijk vervelend, maar mijn geluk overheerschte alle andere gevoelens — ik mocht mee, we gingen verder, al maar verder! Mirre legde me na een poosje op den wagen tusschen allerlei platte en ronde dingen van hout in.

Ik lag daar lang niet kwaad en zoo goed ik kon, probeerde ik me voor te stellen wat er nu verder gebeuren zou.

Nog een paar maal hielden we halt en bij die gelegenheid nam Mirre me weer in

zijn handen om me met 't mes te bewerken.

Hij scheen me ijselijk glad te willen hebben, ondanks mijn knobbelig lichaam. Het liet me onverschillig, ik verlangde te sterk naar 't tijdstip, dat hij aan den kop zou beginnen.

Er kwam dien dag niets van.

Ik hoorde op een zeker oogenblik een vreemd geluid, galmend, van verre.

Mirre noemde dat een klok en al begreep ik daar niets van, toch werd 't me duidelijk wat het beteekende, want kort daarna reden we langs zonderlinge, logge dingen, waarin ik menschen zag binnengaan door openingen met kleppen.

Mirre sprak van huizen en van een dorp.

Ik beefde van inspanning, want Simon gaf zijn bevelen, waaruit ik genoeg opving om te weten, dat we hier een poos zouden blijven.

Waarom? Waarvoor? Wie kon mijn vragen beantwoorden? Wèl meende ik al 't hout om me heen te hooren spreken, maar ik verstond die taal niet, alles lag ook te veel op elkaar gepakt en daardoor overstemde 't kreunen en klagen alle andere geluiden.

Ik besloot eenvoudig goed op te letten — daarmee kom je soms nog verder dan met vragen. Het viel me op, zooveel kleine menschjes als er om de wagens verzameld

stonden. Ze keken met groote oogen naar alles wat erop lag en ze schenen er verbazend veel plezier in te hebben, want ze gilden van pret, wezen elkaar 't moois, liepen hard weg en kwamen weer terug. Lena en Kas moesten ze soms met barsche woorden terug drijven, zoo dichtbij kwamen ze en één keer nam Mirre mij beet en dreigde er mee.

Simon en Siep waren weggegaan in de richting van de klok en eerst toen het ding weer zoo'n lawaai maakte, keerden ze terug. Nee, dan luiden onze klokjes onder de bloemen veel, veel mooier!

Ik zag Simon met witte vellen in de hand loopen, waarop ze met d'r allen gingen turen en — ineens braken ze op!

Daar gingen we weer met een rumoer over de harde steenen, verschrikkelijk. Ik dacht, dat de menschen heelemaal geen fijne ooren moesten hebben, hoe houden ze anders zoo'n geratel uit!

Achter ons aan krioelden de kinderen! Daar waren erbij met fladderende kleeren, die ik meisjes hoorde noemen. We reden nu tusschen de huizen door. Waarom die menschen zoo dicht bij elkaar kruipen, terwijl er toch overal zooveel ruimte is, begrijp ik niet.

In de deuren stonden de menschen naar ons te kijken en ook zij schenen den in-

houd van den wagen bizonder aardig te vinden.

Het duurde niet lang of we bereikten een open plek, waar geen steenen lagen en daar hield Simon halt.

Wat er toen gebeurde, werd me niet precies helder. Ik zag Simon, Siep, Kas en Mirre, ja ook Lena verschrikkelijk sjouwen. Ze haalden al 't hout van de wagens en begonnen ermee te bouwen. Het leek eerst wel een bosch van doode boomen, toen raakte het toe en begon 't op een huis te gelijken. En al de planken en balken jammerden, rondom mij was de lucht vervuld met een klagend gepiep, waar de stemmen van de mannen en jongens bovenuit klonken.

Telkens schrikte ik op door een hevig kloppen en hameren, duizend maal harder dan het vallen van dennenappels of 't gonzen van meikevers. Ze sloegen 't houtwerk op een moorddadige manier, tot het roerloos bleef zitten.

Intusschen kroop de zon weg en nu namen ze stukjes licht, net als ik altijd boven me in de lucht gezien had. Dat gaf een mooi schijnsel, genoeg om bij door te werken.

Naar mij keek Mirre niet meer om, hij moest ook te veel doen.

Opeens deed ik een vreemde ontdekking!

Uit een van de wagens kwam een paardje te voorschijn, ja, een paardje, mooi bruin gekleurd, maar 't arme beest leefde niet meer.

Simon en Kas namen 't dier op en staken het een geel, lang glimmend ding door zijn rug... Toen begreep ik pas, dat ook 't paardje van hout was!

Er kwamen er meer, en ook gele beesten met dikke koppen, zooals je er nooit ziet.

Simon noemde ze leeuwen.

Al die paardjes en leeuwen werden aan stangen geregen, om daarna vastgemaakt te worden aan een groot rond toestel.

Vreeselijk, wat sjouwden ze allemaal en wat een bekijks!

Telkens sloeg de klok en nòg hield 't werk niet op. Over 't heele toestel heen spanden ze een groote, grijze lap, die ze in 't rond vastmaakten.

Ik lag vergeten tusschen allerlei rommel en juist, terwijl ik voor de zooveelste maal probeerde te raden, wat 't vreemde gevaarte beduidde, zag ik tot mijn groote verbazing, dat het bewoog!...

Alles ging mee, de paardjes, de leeuwen, de heele boel draaide in 't rond. Ik begreep er niets meer van!

Omdat ik zoo vreeselijk moe werd, gaf ik het verder peinzen op. Nog even voelde ik

me beet pakken en toen met een harden slag ergens neerkomen.

Ik scheen in volslagen duisternis te verkeeren, want ik onderscheidde niets meer.

Een poos drongen er nog harde geluiden tot me door, daarna werd 't stil.

Simons stem wekte 's morgens vroeg de anderen, er viel nog heel wat te doen, maar eindelijk hoorde ik hem toch zeggen: „Ziezoo jongens, dat hebben we netjes gedaan! Ik hoop maar, dat we een voordeelig weekje mogen beleven!"

De grijze lap sloot 't heele toestel dicht, je zag alleen 't hout er even onderuit steken met de pooten van de paarden en leeuwen.

Mirre scheen in de leege uren, die nu volgden, weer aan mij te denken, ten minste, hij haalde me uit mijn donkere ligplaats en begon me weer met vernieuwden ijver met zijn mes te bewerken.

Het pijn lijden verdroeg ik met 't grootste geduld, zóó aangenaam vond ik het al, in zijn handen te mogen zijn. Ik begon van den jongen te houden, want hij wist niet hoezeer hij me pijn deed, en hij scheen ook op mij gesteld te zijn.

Zoolang hij zich met mij bezig hield, waren zijn groote bruine oogen op mij gevestigd en telkens weer hoorde ik zijn stem: „We zullen gauw aan den kop beginnen!

Ja, een echte duivelskop zal het worden!"

Ik dacht lang na over dat woord duivelskop, tot ik eensklaps op de hoogte werd gebracht, want Mirre haalde een stuk papier uit zijn kiel en ging er een heele poos op zitten kijken.

Onverwachts keerde hij het om, liet mij den gekleurden kant zien en hij zei: „Zoo'n kop krijg jij nou!"

Ik herkende op 't blad papier eerst niets dan allerlei kleuren, maar ineens zag ik een menschengezicht, afschuwelijk grijnzend, smal en mager. Ik beefde van verontwaardiging! Wou Mirre me zoo'n hoofd geven? Wie zou dàt van hem hebben gedacht!

Hij scheen 't bizonder vermakelijk te vinden, hij lachte maar en zei: „Wat een prachtige kop om te snijden! Een uitstekende oefening zal dat zijn! Niet al te moeilijk door de scherpe trekken."

En hij begon met een ware woede!

Wat kon ik anders doen dan berusten?

Kas kwam naast hem zitten en vroeg: „Wat doe je daar? Ben je weer aan 't kerven? Wat moet dat worden?"

„Een duivelskop," antwoordde Mirre.

Een poos lang bekeek Kas de teekening en opeens vroeg hij: „Waarom neem je zoo'n leelijk hoofd?"

„Alleen omdat ik er kans toe zie! 't Is nog al niet moeilijk zoo'n kop te snijden in

dit soort hout!" Mirre keek verbaasd den altijd zoo stillen Kas aan, hij verwonderde zich zeker over 't ernstige gezicht, want hij vroeg: „Jij hebt veel kwaad ondervonden, is 't niet?"

Kas knikte, stond ineens op en liep weg. Mirre bleef aarzelend zitten, maar plotseling greep hij me weer beet en werkte met grooten ijver voort.

„Ik bedoel er niets mee," mompelde hij, „ik neem alleen een duivelskop om de scherpe trekken."

Ik leed geduchte pijnen, want 't mes ging er diep in, maar meer nog hinderde me de gedachte, dat ik een duivelskop zou moeten dragen. Mirre bedoelde het wel niet zoo, maar leelijk vond ik 't toch!

's Middags beleefde ik vreeselijke dingen! De grijze lap werd opgerold en onverwachts drong er een afschuwelijk schetterend geluid tot me door. Ik zag Siep aan een wiel draaien, telkens met een andere hand en uit een rood vergulde kast kwamen ontzettend scherpe tonen. Tegelijkertijd begon 't toestel te draaien en allerlei kinderen klommen op de paardjes, op de leeuwen en in de bakjes.

Waarom ze dat deden, begreep ik volstrekt niet. Stillekens stond ik in een hoek, dicht bij 't lawaai makende ding, en toen de heele boel begon te draaien om me heen,

werd ik er ellendig van.

Buiten stonden de groote menschen er naar te kijken en alles lachte, alles had schik, behalve Siep, Kas en Mirre.

Die keken allemaal zoo ernstig, terwijl ze het toestel duwden en weer tegenhielden door op een sleepende plank te gaan staan.

Lena deed niets anders dan hard tikkende stukjes metaal ophalen in een bakje. Alle kinderen wierpen er één in, anders mochten ze zeker niet draaien.

Ik begreep langzamerhand, dat draaien voor die kinderen een pleziertje was.

Later gingen de lichten aan! O, het leek veel mooier dan de hemel boven me met de sterren. Wat een licht, wat een groote sterren!

Nu deden ook de groote menschen mee en die schenen het nog veel prettiger te vinden, want ze schreeuwden veel harder dan de kinderen.

Ik kon niet in slaap komen van 't leven en met medelijden keek ik naar Mirre, die o zoo moe werd. Toch moest hij blijven helpen tot heel laat in den avond...

Den volgenden morgen frischte ik heelemaal op door een wandeling met Mirre. Hij nam me mee op zijn tocht door 't aardige dorp met de wit geverfde bruggetjes over de sloot voor de heldere huisjes.

Wat wist ik al veel, hoe gewende ik aan 't nieuwe leven!

Een van de huisjes gingen we binnen en, ik zal het nooit vergeten, daar wrong een oude, grijze kerel mij een hard ijzer om mijn smal uiteinde en met een ijselijk zwaren slag sloeg hij me een stalen pen door 't lijf.

Ik gilde het uit, maar Mirre hoorde er niets van, natuurlijk niet.

Van nu af raakte mijn lichaam niet langer de harde steenen aan en toen de pijn over was, begon ik toch dankbaar te worden om die bescherming van mijn uiteinde. Mirre had me blijkbaar met opzet door zoo'n pantser willen beschutten.

Op onzen tocht merkte ik, dat er nog meer toestellen in 't dorp stonden, wel niet zoo mooi als van Simon, maar toch ook kleurig en voor de menschen en kinderen aantrekkelijk.

Uit een van die tentjes klonk een vreeselijk gejank, zoodat Mirre bleef stilstaan. Ik zag zijn gezicht veranderen en opeens stoof hij op de tent af, trok 't zeil weg en met een ongewone stem riep hij: „Schei toch uit! Martel dat beest zoo niet!"

Een klein, mager mannetje keek Mirre kwaadaardig aan en zonder een woord te zeggen, gaf hij een vies, vuil hondje een schop, waardoor 't beest de tent uitvloog en

vlak voor Mirre's voeten bleef liggen, luid jankende van pijn.

Ik voelde Mirre's hand trillen, hij omklemde me krampachtig en een oogenblik geloof ik, dat hij me wilde òpheffen, maar neen — hij bukte, tilde 't half-doode hondje van den grond en draafde ermee weg.

Nog één keer keek ik òm naar den kleinen, mageren kerel in de tent — ik zag zijn grijnzend gezicht en toen begreep ik, waarom de menschen een duivelskop maken zooals op de plaat van Mirre. Ik voelde me getroost! Laten de menschen mij later maar zien met mijn grijnzenden kop! Misschien schrikken ze van me en doen ze minder kwaad!

HOOFDSTUK II.

HET CIRCUS TALE.

Mirre besteedde heel wat tijd om 't vervuilde diertje te reinigen en lang dachten we allebei, dat het sterven zou, maar neen, het knapte op en doodstil lag het op een stukje kleed. Zijn oogjes keken Mirre voortdurend aan, als de jongen bij hem zat en het was aandoenlijk om Mirre te hooren praten tegen 't hondje.

Ik werd bepaald een beetje jaloersch, want hij vergat me gewoon. Gelukkig stond ik bij 't zieke beestje en zoo bleef ik op de hoogte.

Simon had wel gebromd, toen Mirre er mee kwam aandragen, maar Lena deed een goed woordje voor 't mishandelde dier en dus was het gebleven.

Telkens als de mallemolen draaide en Mirre langs de plek kwam waar wij, Duveltje en ik, toekeken, richtten zijn oogen zich op 't hondje, waaraan hij dien vreemden naam had gegeven. Nauwelijks stond de

molen stil, of hij kwam weer even praten.

Duveltje leefde alleen maar met zijn oogen en 't kapotte staartje! Die spraken genoeg!

Van 't orgellawaai scheen hij geen last te hebben en dus schikte ook ik me in dat helsche rumoer, dat den ganschen dag aanhield.

't Heerlijkst waren de uren 's morgens na 't schoonmaken van den molen.

De zon scheen zoo lekker op Duveltjes zieke lijfje en Mirre werkte weer aan mijn hoofd.

Met ons drieën leefden we dien morgentijd heel prettig en zienderoogen knapte Duveltje op. Aan 't eind van de week hadden we enkele moeilijke oogenblikken te doorstaan. Mirre was juist aan mijn neus bezig, toen de vroegere eigenaar van Duveltje kwam opdagen, vlak voor ons bleef toekijken en eensklaps zei: „Dat is mijn hond!"

Mirre rees overeind en zijn vingers knepen me nog veel heftiger dan bij de vorige ontmoeting.

„Joùw hond? Joùw hond," hoorde ik hem zeggen, „jij hebt hem weggeschopt naar mij toe. Ik heb 't arme dier opgenomen en wat heb je toen gezegd? Niets, niets!"

„Ik heb je nageroepen, je hoorde me niet, ik kom mijn eigendom terughalen."

Hij bukte zich al, om den hond mee te nemen! Ik zag 't beest sidderen, want het

had de stem van zijn vroegeren baas gehoord! Het kroop in elkaar en zijn oogen blikten smeekend naar Mirre. De jongen stelde zich dapper tusschen zijn beschermeling en diens kwelgeest, maar deze liet zich niet door een knaapje van dertien jaar bang maken. Hij duwde Mirre opzij en wilde den hond opnemen. Toen gebeurde er iets vreemds!

Mirre tilde mij omhoog, zijn oogen fonkelden en met harde stem riep hij: „Je blijft eraf, je hebt hem verschopt! Blijf af!"

Simon en Siep kwamen toeloopen, gelukkig, want ikzelf werd onweerstaanbaar tot den grijnzenden kop aangetrokken en als Siep mij niet had vastgegrepen, dan zou ik niet heel zacht neergekomen zijn.

Er ontstond nu een heftige woordenwisseling, waarbij zelfs een veldwachter te pas kwam. Per slot van rekening werd Duveltje verkocht voor twee kwartjes.

Nauwelijks liet de vorige baas zijn hielen zien, of Mirre wierp mij van zich af, hij knielde bij den hond en toen huilde hij.

Ik kon onmogelijk kwaad op dien Mirre zijn, heelemaal niet, toen ik hoorde, dat hij de twee kwartjes zelf wilde betalen, in aftrek van zijn loon. Die beste jongen! Ik was bepaald dòl op hem en iedereen haast. Hij had van die oogen, ja, van die wonderlijke oogen, waarmee hij je kon aankijken

... ik weet 't niet! Door nog niemand werd ik zóó aangekeken! Je moest van hem houden! Ik begon dien dag eerst te begrijpen, dat hij geen zoon was van Simon en Lena. Tot nu toe vermoedde ik het wel, maar op een avond voor ons vertrek naar Grinteren hoorde ik toevallig een gesprek tusschen Siep en Kas, die bezig waren al de ontvangen centen in rolletjes van vijftig te pakken.

„De eene verschoppeling ontfermt zich over den anderen!" zei Kas.

„Hij heeft er misschien net zoo weinig spijt van als vrouw Lena," antwoordde Siep.

„Waar hebben ze dat jochie eigenlijk vandaan?" vroeg Kas.

„Ja, ze zwijgen er altijd 't liefste over! Voor zoover ik weet, is het een kind, waarvan de vader door drank zijn gezin ongelukkig heeft gemaakt. Simon trok zich toen 't lot van 't kind aan," vertelde Siep.

„Ik mag hem graag lijden!" zei Kas.

„En ik! Nou, de vrouw en de baas zijn goed voor hem, al verdient hij dat ook!"

Ze werden gestoord en verwijderden zich, maar ik wist genoeg. De jongen stond alleen op de wereld! Bij mijzelf legde ik de heilige gelofte af, dat ik hem zou steunen waar ik kon. Veel hulp viel er van mij niet te verwachten, dat wist ik wel, maar toch — de kleinste en onaanzienlijkste dingen op

de wereld kunnen soms grooten invloed hebben op 't leven van een mensch.

We trokken weer op marsch, heel vroeg in den morgen, nadat er den ganschen nacht in stilte was doorgewerkt.

Duveltje liep al weer, telkens een poosje links van Mirre, ik vergezelde hem rechts.

We volgden de zonnige, golvende wegen door de heuvelachtige streek en na een vermoeienden tocht bereikten we Grinteren, waar we ook een poos zouden blijven.

Dáár overkwam ons een groot onheil!

Ik stond op zekeren nacht eenzaam in mijn hoekje en kon den slaap niet vatten, waarom wist ik niet. Duveltje deed ook onrustig, telkens hoorde ik hem bewegen en zachte, steunende geluiden maken. Mijn kop veroorzaakte me nog na-pijn, zoo had Mirre me dien dag onderhanden genomen en volgens zijn eigen woorden moest 't wel heel goed uitvallen en naderde het de voltooiïng. Rondom me bleef alles stil!

Simon en de anderen sliepen in de wagens behalve Kas, die achter 't groote orgel rustte.

Ik overdacht mijn leven, sinds ik met geweld van mijn moeder was losgescheurd, ik verbaasde er mezelf over, hoe gauw ik me had weten te schikken en hoeveel vreemds er al met me voorviel. Wat zou ik verder te wachten hebben!...

Opeens werd mijn aandacht getrokken door een luid gerommel, dat uit de verte kwam aandreunen en dan uiteenbarstte alsof duizend boomstammen over elkander rolden.

Ik herinnerde me dat geluid van vroeger! Dan stond moeder altijd doodstil uit angst en wij bewogen ons ook geen van allen, tot de donder begon te ratelen. Dan schudde mijn moeder ons even hard door elkaar, de wind blies langs ons heen en kort daarop zagen we 't felle, blauwachtige licht...

Kijk!... Ik zag 't nu óók door 't linnen heen... hóór... 't Onweert!...

Plotseling werd ik totaal verblind... ik hoorde vreeselijk gillen en schreeuwen... een roode gloed steeg langs me op en mijn arme lijf werd heet als vuur...

Wat er verder is gebeurd, weet ik niet... ik kwam tot mezelf, terwijl ik rilde van een ijzige kou, ik lag in een plas water...

Om me heen ontdekte ik niets anders dan zwart verkoold hout, een sterke, vieze brandlucht hing rondom en boven me zag ik den hemel.

Een dof rumoer drong tot me door en haastige voetstappen kwamen af en aan.

Eerst later nam Mirre me uit den plas en droogde me. De jongen had een doodsbleek gezicht en hij scheen te huilen.

Nu kon ik pas zien, dat de heele molen in

een zwarte, vuile massa was veranderd te midden van een modderigen poel.

Ook de wagens bestonden niet meer; half verbrand stond de voorste, en de tweede lag omgetrokken in 't slijk.

Daar vlak bij herkende ik twee doode paarden! En Lena zat in elkaar gedoken bij den laatsten wagen, de eenige, die gespaard bleef. Ze hield de handen voor de oogen en bewoog zich niet.

Simon en Kas praatten druk met enkele heeren en Siep stond met een treurig gezicht naar de verwoesting te kijken.

Mirre legde me bij Lena op den grond en nu hoorde ik 't zachte janken van Duveltje, die op haar rok een schuilplaats zocht.

Hij was dus ook gered!

Ellendige dagen volgden... ikzelf moest machteloos toezien en kon géén van de verdrietige schreiende menschen troosten.

Doodstil bleef ik liggen — de kop van Duveltje rustte op mijn midden. Ach, ook hij kon niet spreken met de menschen en niet met mij, maar wij voelden met de ongelukkigen mee, dat voelde ik wel aan zijn oogen.

In bange afwachting verliepen de uren.

Ik begreep heel goed, dat de draaimolen het dagelijksch brood had verschaft. Nu waren ze dus broodeloos en dienden er op een andere manier voor te zorgen.

Vandaar zeker dat lange beraadslagen, 't

tellen van 't ontvangen geld met bedrukte gezichten, het voortdurend snikken van Lena, die alleen bewoog als Jopie schreide.

O, het was verschrikkelijk! Het deed me goed, dat de dorpsbewoners zoo'n medelijden toonden en van alles verzonnen om ons te helpen.

Op een middag zag ik Simon terugkeeren na een lange afwezigheid en dadelijk begon hij met de anderen te praten:

„Ik kan een baantje krijgen bij 't circus Tale," hoorde ik hem zeggen, „Lena blijft bij me en Mirre natuurlijk ook, die is overal bruikbaar. Voor jullie heb ik niets kunnen vinden, maar je bent jong en komt wel terecht. Vanavond nog wachten ze me, dus jongens, we moeten elkaar hier vaarwel zeggen. Ik heb over jullie geen klagen gehad, je deed altijd je best, maar — gelukkig hield je een extra duitje over. Als ik kan, wil ik elken dag nog naar een baantje uitzien. Voorloopig moet je afwachten of zelf zoeken! De overblijfselen van mijn molen zijn verkocht, alleen mijn paard en laatsten wagen heb ik over. Véél is 't niet, maar ik hou den moed er nog in! Doen jullie dat óók en alles komt weer terecht!"

Siep dankte den baas voor al de jaren, waarin hij hen goed behandelde van den tijd af, dat ze nog jochies waren.

„We zullen ons wel redden," zei hij, „we

komen je dan nog eens opzoeken, hoor, want we zullen Lena en Mirre nooit vergeten."

En Kas veegde zijn oogen uit, maar hij wou niet weten, dat de aandoening hem te pakken kreeg. Mirre zat stil te luisteren, maar Lena snikte weer zoo hevig, dat Simon zei:

„Kom vrouw, het is een groote ramp geweest! We hielden van onzen molen, we hebben hemzelf hoe langer hoe mooier gemaakt, hij was om zoo te zeggen heelemaal van ons. We hebben er veel moeilijke dagen mee doorgebracht, maar toch ook goed geld mee verdiend. De eerste maanden zal ik niet veel inkomsten hebben en dan helpen onze spaarduitjes geducht. Bij de pakken neerzitten, nee, daar hou ik niet van, dus, huil nu niet zoo, we zullen ons best doen, wie weet, wat er nog in Mirre steekt! Misschien wordt hij nog wel een echt paardrijder!"

Mirre glimlachte, hij wist te goed, hoe stijf en houterig hij was, maar als 't moest, dan zou hij alles doen wat Simon van hem verlangde.

„In elk geval kunnen ze je gebruiken voor staljongen," zei Simon, „ik word clown."

Ze keken Simon allemaal verrast aan, Lena vergat haar tranen en herhaalde: „clown?"

„Zeker," riep Simon, „jullie weet niet wat er nog in me schuilt en je zult eens zien,

hoe ik de menschen aan 't lachen maak. Vóór ik met je trouwde, Lena, ben ik immers in Frankrijk geweest, nou, ik heb toen óók al voor dwaas gespeeld, waarom in mijn eigen land niet? 't Is wel geen eerste-rangs werk, maar toch zal ik een aardig stuivertje verdienen."

Ze bleven nog een heele poos praten, en ik hoorde van toestanden en gebeurtenissen, die me deden verlangen naar 't nieuwe leven vol afwisseling. Mijn arme, verschroeide lijf deed me nog aanhoudend pijn, maar ik troostte me; wie wat bereiken wil, moet veel doorstaan!

Dienzelfden dag braken we op!

Siep en Kas vergezelden ons een eindweegs, maar bij een kruispunt namen ze afscheid — wij gingen rechtuit, zij sloegen links af.

Nog telkens en telkens keken ze om en wuifden met de handen! De zon verlichtte het jolige gezicht van Siep en 't meer ernstige van Kas, toen zagen we niets meer — ze gingen hun eigen weg door 't leven.

Mirre vond me mooi geworden, mooi bruin, zei hij en tijdens onze lange rust in een dennenbosch werkte hij weer onvermoeid aan mijn kop. Duidelijk hoorde ik Lena zeggen: „Wat doe je dat toch knap, Mirre, 't is een echt gezicht!"

De jongen kreeg een kleur en Simon moest

mij ook in de handen hebben.

„Wat een duivelskop! Ja, zóó stellen zich de menschen hem voor, de duivel, die ons tot kwaaddoen verleidt, zóó'n leelijke valsche tronie. Wie er bang voor is, ik niet!

Zeg Mirre, jij kunt altijd je kost nog wel verdienen met snijwerk. Wie heeft je dat toch geleerd?"

„Ik ben 't uit mezelf begonnen," antwoordde Mirre, „het is heusch zoo moeilijk niet."

„O, nee!" lachte Simon, „je neemt maar een mes en je snijdt een kop, klaar is Kees!"

Lena lachte óók, voor 't eerst ná de groote ramp en ze zei: „Ik heb wel eens gehoord van houtsnijders, die veel geld verdienden, omdat voorname heeren en dames hun werk kochten! Wie weet, wat er nog met Mirre gebeurt."

Ik werd trotsch op mijn meester en op mezelf!

Misschien was mijn kop veel geld waard, ah! verbeeld je, dat een rijke meneer me kocht... dan zou ik stellig nog méér beleven.

Mirre alleen zei niet veel, hij glimlachte en werkte ijverig door.

Wat telde ik nu nog die laatste fijne schrapseltjes, dat gekrab en geprik. Alles diende immers om me mooier te maken, van hooger waarde!

Tegen den avond bereikten we 't circus Tale in Holmberg. Het leek wel een reusachtig groote mallemolen, ten minste, ik zag niets anders dan óók zoo'n grauwe lap linnen in 't rond. Onze wagen reed om de tent heen, 't paard werd afgespannen en in een soort stal geleid.

We gingen allemaal mee en daar zagen we een heele rij paarden staan, veel mooier en glanzender dan ons beestje. Ze trappelden en keken naar ons met groote, verstandige oogen.

Meneer Tale, een lange, magere man met scherpe oogen, liet ons alles zien en toen hij Mirre eens goed aankeek, riep hij uit:

„Jij staljongen, nee baasje, ik heb wat beters voor je!"

En tegen Simon zei hij: „Die wordt de jonge prins in 't slotstuk."

Ik begreep niets van die woorden, al vermoedde ik, dat het wat beters zou zijn dan een eenvoudige staljongen.

Wat een menschen liepen er hier toch rond! En wat rook 't naar allerlei paarden!

We kwamen ook in een groote, holle ruimte, heel hoog en rond. Rondom liepen allemaal banken schuin op en in 't midden zag ik alleen een witte zandplek.

Hu, 't was er donker, door allerhande openingen drong nog flauw 't buitenlicht.

Wat moest dit toch beteekenen?

We liepen terug en kregen in een soort

eettent wat te bikken. Lastig toch voor de menschen, dat telkens inslikken van allerlei rarigheid. Daardoor bleven ze leven! Alsof je, zooals ik, niet leven kon zonder die malle gewoonte!

Ja, vroeger groeide ik door de opgezogen sappen, maar nu, nu droogde ik uit, toch ging ik niet dood, ik leefde alles n.ee en goed ook. 't Is toch maar heerlijk een gewone tak te zijn! Of zouden de menschen óók eenmaal uitdrogen, onbeweeglijk worden en toch blijven leven?

Ik had wel eens zooiets opgevangen. In elk geval, ik vond mezelf nog niet zoo te beklagen!

De directeur sprak nu van alles met Simon en Lena af. De vrouw moest helpen wasschen en schoonmaken, Simon kreeg een paar dagen tijd om zich te oefenen, maar Mirre zou dien zelfden avond nog aan den slag gaan.

„De prins, dien we nu hebben, is totaal ongeschikt, jij zult er heel wat beter uitzien en als je 't goed doet, verdien je óók al vast wat."

Mirre scheen er toch tegen op te zien, toen hij met Tale mee moest. Hij hield mij nog altijd in zijn hand en zóó trad hij 't kantoor in 't circus binnen.

„Waarvoor breng je dien vreeselijken stok mee?" zei hij tegen Mirre, „tjonge, wat een duivelskop is dat nou! Heb jij dien zelf

gesneden? Wel, kolossaal, dat is kranig! Bewaar hem goed! Je kunt nooit weten!"

Hij zat even onbeweeglijk met de kin in de hand, hij scheen ergens aan te denken... eensklaps nam hij een stuk papier uit een laatje van een schrijftafel, krabbelde er haastig een paar woorden op en borg het toen weg.

„Die stok van jou brengt me op een kostelijk plan voor de volgende pantomime," zei hij. „Als het lukt, krijg je een goudtientje!"

Mirre werd vuurrood! Wat er met mij gebeurde, weet ik niet, maar de woorden van den directeur maakten op mij een geweldigen indruk. — Die stok van jou — zei hij, dat kon niemand anders zijn dan ik!

Wat hij met het plan en de pantomime bedoelde, dat lag voor mij in 't duister. Het móést wel iets bijzonders zijn, want waarom zou hij anders een goudtientje beloven?

Er volgde nog meer!

„Vanavond," zei hij tegen Mirre, „vanavond heb je niets anders te doen dan goed op te letten! We kleeden je in een mooi pakje, je klimt in een mooi wagentje en je rijdt tot voor 't paleis. Dan stap je uit, loopt de trappen van 't paleis op, daar word je ontvangen door mooi aangekleede mannen, die je bij de koningin brengen. Deze omhelst je en wijst je een plaats aan naast zich. Je gaat zitten en kijkt maar toe naar alles wat

er om je heen gebeurt. Zou je 't durven?"

Mirre schudde tot mijn groote verbazing van neen! Ik had hem wel willen slaan! Verbeeld je, zoo iets buitengewoons mee te maken, een prins voor te stellen, op een troon te zitten! wat scheelde Mirre?

Directeur Tale lachte er nog om en zei kalm:

„Nou, jongen, je hoeft niet, dan moet een ander de centjes maar verdienen."

Dàt kon Mirre toch niet velen! Wéér werd hij vuurrood en stotterde: „Ik kan niet mooi buigen."

„Ach, jongen," riep Tale, „je móét ook niet buigen, je doet als een echte jongen, die niet weet wat honger is. Ik vergat je het heele verhaal te vertellen! Je bent in de pantomime een weggeraakte prins, die ze bij de boeren komen halen, begrijp je? Is dat de eenige reden waarom je niet durft? Allo, allo! pak maar flink aan! Het zal wel meevallen!"

Mirre stemde gelukkig toe! O, ik wist wel, dat hij durfde, 't kwam alleen door zijn bescheidenheid!

We kwamen bij Simon en Lena terug en daar begon Mirre te vertellen, wel een half uur lang! Duveltje werd er zenuwachtig van en kefte telkens heel hard, zoodat Lena hem in haar armen moest nemen.

Het was een mal gezicht, Jopie links en Duveltje rechts!

Ik moet eerlijk zeggen, dat ik me gelukkig voelde. We zaten zoo knusjes bij elkander in den wagen, want daarin zouden wij ons moeten redden. We hielden allemaal van elkaar, de zorgen verdwenen en allerlei moois stond ons te wachten.

Dicht bij ons hoorden we 't trappelen en brieschen van de paarden, soms de stem van een stalknecht of 't fluiten van een jongen.

Omdat mijn kop nu bijna voltooid was, mocht ik altijd staan, meestal in een hoek. Van daar af kon ik alles zien en hooren en alleen 't gemis van een stem stelde me bij hen ten achter.

Lena zorgde goed voor ons, ze ruimde den boel netjes op, ze maakte 't kleine hokkige kamertje gezellig, ze lachte weer en was voor Simon, voor Mirre en voor Jopie toch zoo lief, om Duveltje niet te vergeten.

Ach, die leuke, kleine kriek! Met den dag knapte hij op, de kale plekken begroeiden weer met mooi zuiver haar, de wonden genazen, och, het werd bepaald een snoezig hondje. En zoo dankbaar, zoo dankbaar! Natuurlijk hechtte hij zich 't meeste aan Mirre, maar mij mocht hij ook wel lijden. Meestal kroop hij in de uren, dat we alleen bleven, bij me, dan duwde hij zijn rug tegen me aan en zóó ging hij slapen.

Nauwelijks viel de schemering, of ik hoorde in de stallen een geweldig leven en overal

schenen de lichten door. Uit de verte klonk het rumoer van een grooten troep menschen, Mirre zei tenminste: „Ze staan nu al te wachten om de eersten te zijn!"

Het werd me volkomen duidelijk, wat er dien avond gebeuren ging. In 't cirkelvormige zandperk zouden de paarden hun kunsten vertoonen voor een massa menschen in 't rond en Mirre moest voor prins spelen. O, wat zou dat mooi zijn! Plotseling viel ik haast om van schrik, want daar dacht ik: Zou Mirre me hier in den donkeren wagen achterlaten? Kreeg ik niets te zien van al 't prachtige?

Het is toch vreemd in 't leven! 't Eene oogenblik voel je je volkomen gelukkig en even later denk je van verdriet te sterven.

Ik verloor Mirre geen seconde uit 't oog en — eensklaps verliet hij den wagen, nam me niet mee...

Menschen laten druppels water uit hun oogen loopen als hun zooiets vreeselijks overkomt, ik kon mijn smart niet toonen, ik leed in stilte, onopgemerkt.

Waarom nam hij me niet mee? Hij wist toch, hoe dolgraag ik bij hem bleef!

Simon volgde den jongen en na een poosje stond ik alleen in den donkeren hoek.

Jopie sliep en Duveltje jankte zacht...

Ik luisterde met alle inspanning en begreep wat er voorviel — de tent begon vol menschen te stroomen. Ik hoorde 't schuifelen

van hun voeten op de buitentrappen en hun gepraat.

Door een spleet van den wagen zag ik, hoe de heele tent verlicht werd door honderden vlammen.

O, Mirre, Mirre!

Ik ging zoo heftig te keer, dat ik omviel op een poot van Duveltje. De hond vloog met een hevig janken terzijde en daardoor begon Jopie ook te schreeuwen.

Kon ik 't helpen! Mezelf besturen mocht niemand van me vergen.

Lena kwam op 't huilen van Jopie af, ze maakte licht, en dadelijk begon ze hem te sussen, zonder dat ze erg in mijn ongelukkigen val kreeg. Jopie kalmeerde, maar toch bleef Lena rustig zitten en schuin tegen haar opkijkend, zag ik, hoe ze ook zat te luisteren met een hoogroode kleur van blijdschap of van verwachting.

Opeens klonken er naderende voetstappen. Lena rees half overeind, de deur werd opengeworpen en — Mirre klom 't trapje op als een prins!

Wat een prachtig pak had hij aan! Rood en goud en schitterende steenen.

„Jongen!" riep Lena, „wat ben je mooi!"

Mirre lachte en bekeek zichzelf voortdurend.

„Ik heb nog anderhalf uur den tijd," zei hij, „maar ik moet aan 't pakje wennen, weet

u! Kom toch óók eens kijken, onder de banken door kun je alles zien."

Lena wikkelde Jopie in een doek en maakte zich gereed Mirre te volgen.

„Nee, baasje, jij kunt niet mee! Koest hoor, zoet, zoet!" Dat gold Duveltje, die liever niet achterbleef net zoo min als ik. Vreeselijk spande ik me in om me te bewegen, hem aan te raken, helaas, roerloos lag ik op den vloer...

Daar gingen ze! Ik moest blijven liggen, languit, ik zou niets zien en alleen maar vage geluiden hooren!...

Opeens stootte Lena met haar voet tegen me aan — ze bukte en zette me weer overeind in mijn hoek. Mirre riep toen:

„Is hij gevallen? O, als zijn neus maar niet kapot is!"

Hij bekeek me vlak bij de lamp, nauwkeurig en — gelukkig, mijn neus bleek ongeschonden.

„Je mag voortaan niet meer alleen staan," bromde Mirre, „ik geef je vanavond nog een riempje en dan zul je hangen!"

Tot mijn onuitsprekelijke vreugde nam hij me mee!...

We liepen door de stallen, waar alles in rep en roer verkeerde. Mannen met roode rokken en rijlaarzen met verlakte kappen liepen driftig heen en weer. De stalknechts roskamden de paarden, toomden ze en brach-

ten ze uit den stal bij den ingang van de tent.

Ik zag den directeur ook loopen — hij droeg een lange, zwarte jas, witte das en witte handschoenen, in de hand een bizonder lange zweep.

Ik zag dametjes in gekleurde kleeren, met bloote armen en fijne schoentjes.

Ik zag kunstenmakers, heelemaal in een vleeschkleurig pak en malle clowns, die nù nog ernstig keken.

En uit de circusruimte drong de schetterende muziek tot ons door en telkens een daverend handgeklap.

Juist in 't voorbijgaan ging een zwaar gordijn open en zag ik den reusachtigen kring van menschen, een zee van licht en in 't midden 't witte zandperk, waar de stalmeesters netjes harkten...

Een meisje op een groot, wit paard keerde juist terug, ze keek angstig uit haar groote oogen en dadelijk hulde een oude vrouw haar in een grooten mantel en snel verdween ze in de kleedkamer.

Wij mochten hier niet blijven, sloegen linksom en met verbazing gingen we langs een heele reeks wagens, lange staken, groote borden en trappen.

„Dat is voor de pantomime," hoorde ik Mirre zeggen. Dat woord pantomime keerde telkens in de gesprekken terug, dat moest wel iets buitengewoons zijn.

Eensklaps schrok ik, want boven me klonk een hevig dreunen, een massa stof viel omlaag... ach ja, we liepen onder de banken vol menschen door, ze trappelden vol bewondering voor alles wat ze zagen.

We kwamen bij een opening, waardoor we alles in 't circus vrij goed konden zien. Daar ging Lena zitten met Jopie op haar schoot, Mirre naast zich.

Een aantal meisjes en mannen, óók in bonte kleeren, liepen heen en weer, lachten en babbelden. Ze knikten tegen Mirre en Lena alsof ze hen jaren gekend hadden.

Door 't kijkgat zagen we telkens 't ronddravende paard met 't breede zadel, waarop een man gevaarlijke sprongen deed. Dien man zelf konden we alleen aan de overzijde zien, aan ònzen kant merkten we niets van hem en zagen we alleen de pooten van 't paard.

Simon kwam na een poosje ook bij ons, hij kende haast iedereen en zoo zaten we weer met ons allen bij elkaar en keken door de opening naar de achtereenvolgende nummers.

Tot het pauze was.

HOOFDSTUK III.

DE PANTOMIME.

Ik verloor Mirre uit 't oog in de woelige menschenmassa, die tijdens de pauze onder de banken samenkwam. Het waren allen bontgekleede mannen en vrouwen, ook enkele kinderen.

Ze werden door een paar heeren vreeselijk gecommandeerd, naar vaste plaatsen gedreven en daar bleven ze dan wachten. Lena had me met de punt in den grond gestoken, daardoor werd mijn kop zeker opgemerkt, telkens kwamen er gezichten vlak bij me om te bekijken en zoo ving ik ook allerlei woorden op, die me verklaarden, wat er gebeuren moest.

Ineens ontdekte ik Mirre weer! Hij zat al in een prachtig wagentje op hooge wielen met zes witte pony's bespannen. De koetsier en de lakeien stonden ook al klaar.

Hij leek toch wel een echt prinsje, als je hem zoo zag zitten met zijn groote oogen en 't vriendelijke, aardige gezicht.

Hij keek naar ons en wuifde tegen Lena. Al maar méér paarden gingen voorbij om te worden ingespannen voor vreemde karren met logge wielen. Een wagen zag ik, wel zoo hoog als een toren, en daarop klommen wel tien jonge meisjes in 't wit met blonde haren ... o, 't was verbijsterend, je kwam oogen te kort.

't Meest keken we naar Mirre en zoo zag ik, dat een lange jongen met een valsch gezicht bij hem stond, zeker allerlei gemeens tegen hem zei en hem dreigde te slaan.

Gelukkig werd hij weggeduwd, want Mirre, die toch al wat van streek raakte, zou anders zijn rol van prins slecht gespeeld hebben.

De lange jongen liep langs ons heen en duidelijk hoorde ik hem tegen een ander zeggen:

„Die aap heeft mij opzij geschoven, ik ben de prins, o, ik zou hem wel kunnen trappen!"

Een bel luidde.

Het werd rustig, de groote pantomime, 't slotnummer van den avond, zou beginnen. Dolgraag zou ik óók in de binnenruimte toegekeken hebben, om Mirre als prins te zien rondrijden, uitstappen en plaats nemen naast de koningin.

Wij moesten ons maar vergenoegen met alles te zien oprijden.

Kijk, de koningin op een Arabischen hengst,

gevolgd door een stoet van ridders en trawanten met vaandels en blazoenen.

Hoor, de muziek daverde en alles raakte in beweging.

In 't rond voor de toeschouwers was een geweldige lap gaas gespannen en daarop stond een paleis geschilderd, zoodat het werkelijkheid geleek. Aan ééne zijde was in 't zandperk een hoog plankier met trappen gebouwd, bedekt met tapijten en versierd met draperieën.

Daarvan konden wij tusschen de pooten van de paarden door nog net iets zien.

Achtereenvolgens reed de eene bezoeker na den anderen 't circus in — er moesten er zeker wel een paar honderd zijn.

Nu kwam de beurt aan Mirre.

Lena's hart klopte, toen de jongen voorbij haar reed, toch wel wat ernstig. Ze kòn zich niet inhouden en riep: „Mirre, Mirre, wees maar niet bang, hoor!"

Hij lachte weer op zijn aardige manier en zei:

„Dat had u ook nooit gedroomd!"

De zes ponny's trokken 't wagentje voort, de pluimen op hun koppen golfden, stijf deftig hield de prachtig gekleede koetsier de teugels en de lakeien volgden.

Nog even zagen we hem den hoek omzwenken, toen reed hij binnen.

Lena bukte zoover ze kon om hem te zien

en eensklaps zag ik haar in tranen uitbarsten en hoorde ik haar zacht snikken: „Ach, die jongen, die jongen."

Waarom deed ze nu zoo bedroefd? Het leek me 't heerlijkste wat ik bedenken kon, maar misschien léék 't ook maar zoo!

Lena bukte, om zoo veel mogelijk te kunnen zien en ik — ik zag heelemaal niets!

Ik hoorde 't doffe stooten van de paardenhoeven op 't zand, ik hoorde 't schuifelen van de menschenvoeten boven me, 't geklap van de handen op elkaar, 't af- en aanrijden van nieuwe wagens, de gedempte bevelen van de regelaars...

't Duurde lang, heel lang, eer Mirre terug kwam in zijn rijtuigje. Zoo gauw mogelijk sprong hij eruit en liep naar Lena toe.

En weer deed ze zoo vreemd, alsof de jongen iets vreeselijk gevaarlijks had gedaan.

't Wàs wat! Eventjes voor prins te spelen!

Het werd nu zoo'n oorverdoovend spektakel boven ons en de verwarring in de gang scheen zoo toe te nemen, dat Lena heel verstandig handelde door snel naar onzen woonwagen terug te keeren. Mirre zag er toch opgewonden uit, zijn oogen glinsterden en hij praatte druk.

Flip Roes hield hem tegen. „Eerst uitkleeden, prinsje," riep hij en dus gingen Lena, Jopie en ik alleen.

Flip, de kleermeester, duldde geen slordigheid, alles moest netjes opgeruimd worden en het duurde dus een heel poosje eer Mirre terugkwam.

Simon klopte den jongen op den rug en zei, dat hij 't er best had afgebracht.

Nog een heele poos bleven ze napraten, tot Mirre zijn oogen niet langer kon openhouden.

Hij kroop in zijn smal bed en droomde, want heel veel later hoorde ik hem spreken, alsof hij nog een prins was.

Ik sliep haast nooit! Waarom ook? Wie zich weinig of niet beweegt, heeft geen behoefte aan slaap. Dat is goed voor menschen en dieren, die zich vermoeien door hun aanhoudend geloop en gewriemel. Dat kleine Duveltje sliep óók wat af, en Jopie, belachelijk!

Voor mij wel vervelend! Zoo'n langen, donkeren nacht moest ik eenzaam stil staan in mijn hoek, ja, nù had ik een leertje, waaraan ik mocht hangen. Mirre bond het om een gleuf heen, maar — vergat me 't laatste oogenblik.

Die duisternis vond ik ellendig!

Hu! al die geluidjes... ik wist niet wat ze allemaal beteekenden. Simon haalde rochelend adem, omdat hij met z'n mond open lag; Jopie kreunde telkens. En dan buiten, geen oogenblik bleef het rustig, voortdurend

hoorde ik weer wat anders!

In zoo'n langen nacht begin je te peinzen, hè! Ik dacht na over 't circus, ik vond alles even schitterend mooi. In mijn verbeelding maakte ik me een voorstelling van de pantomime, waarin ik de hoofdrol zou vervullen.

Nu wist ik wat ze met pantomime bedoelden, een vertooning waarbij niet werd gesproken! Dat beviel me uitstekend, juist iets voor mij, die zich voor een menschelijk oor toch niet verstaanbaar kon maken.

Ik zag mezelf al in een lang rose kleed, zachtkens voortgedragen door de koningin... O, het zou stellig héérlijk zijn!

Jopie begon 't eerst met zijn beenen en armen te werken, dan volgde Lena, die, om hem nog een poosje te sussen, eindelijk bij zich nam. Mirre was nommer drie en vlak na hem kwam Duveltje. Die kroop dan naar Mirre toe en samen speelden ze een beetje.

Simon moest wakker gemaakt worden, zóó vast sliep hij altijd, maar dadelijk stond hij dan ook op.

Hij trok zijn bovenlijf heelemaal bloot en ging zich buiten of in den stal ergens wasschen met Mirre en den hond.

Intusschen drong de frissche buitenlucht naar binnen, Jopie werd vlug geholpen, de boel opgeredderd en geen kwartier later of gezellig zaten ze aan 't eenvoudige ontbijt.

Ik keek toe en verbaasde me opnieuw over de groote happen, die Simon nam en wat een dikke pillen kreeg die kerel!

Lena at veel minder en Mirre deed 't meer op zijn gemak, misschien omdat hij Duveltje telkens wat moest geven.

Dien morgen dwaalde ik met Mirre door de stallen, waar de paarden een flinke beurt kregen. We bezochten de kleedkamers, de bergplaatsen en we klauterden over de banken in 't circus, nu akelig schemerig duister. Het leek bij dag veel vuiler en haveloozer dan 's avonds. 't Zelfde merkte ik op bij 't zien van al de kleeren!

Lieve deugd! Al die plaatjes blik moesten 's avonds zilver voorstellen en die glaasjes, diamanten!

Heel frisch zagen die ridderpakken er ook niet uit! Wat viel me dàt tegen!

Mirre moest 't evengoed gezien hebben als ik, want hij kwam er gedurig met zijn vingers aan.

't Vóórgedeelte van 't circus, waar zich de loketten bevonden, stond open en nù al kwamen er menschen plaatsen bespreken bij den ouden bureaulist, meneer Sas.

Mirre ging eens aan 't loket kijken en, zeker weer door z'n vriendelijk gezicht, de oude, kromme man knikte tegen hem en zei:

„Goeie morgen, uwe hoogheid, goed geslapen?"

Mirre kreeg een kleur, lachte en zei:

„Zeg toch Mirre tegen me."

Het duurde geen minuut of hij zat binnen bij den oude en ze praatten honderd uit.

Ik kwam ook op de proppen en met groote bewondering bekeek meneer Sas me.

Telkens als er menschen kwamen om plaatsen te bespreken, bleef Mirre wachten en als ze vertrokken waren, werd 't afgebroken gesprek weer voortgezet.

Het liep over mij!

„Ik heb nog nooit zooiets gezien! Van wien heb je dat snijden geleerd? Een liefhebber geeft je graag tien gulden voor dien stok."

Ik stond verbaasd! Tien gulden, ik? Nee, maar! Tegelijkertijd bekroop me een gevoel van angst. Mirre zou me verkoopen om die tien gulden te ontvangen! Maar — wat hoorde ik?

„Ik verkoop hem nooit," zei de jongen.

O, wat een muziek! Wat een verrukkelijke taal! Hij zou me nooit verkoopen!

De oude Sas raakte niet uitgekeken en zei ten slotte: „Je moet méér snijden, jongen, je hebt er aanleg voor!"

Liefkoozend streek Mirre met de linkerhand over den gladden bovenkant van den stok. Daaronder zat pas de duivelskop als een rond afdak.

„Wil je voor mij óók net zoo'n kop snij-

den?" vroeg Sas, „ik betaal er je met goede guldens voor."

Mirre wist niet of de oude man het meende en zei: „Wat hebt u eraan?"

„Gaat 't jou wat an? Ik wou graag zoo'n duivelskop hebben! Snij er dus een en als hij klaar is, betaal ik je ervoor, dat is billijk, hè?"

Ik begreep dadelijk, dat de oude man hem aan 't werk wou hebben en met den gekochten kop zou willen geuren of den maker bekendheid verschaffen.

Mirre scheen het niet te vatten, maar hij beloofde een nieuwen kop te zullen snijden. Toen we weer 't zandperk wilden oversteken, zagen we een zonderlinge vertooning. Daar stond een man in een malle kleeding zich te oefenen op een ouden keukenstoel.

Hij liet er zich mee achterover vallen, haakte dan den stoel met één voet op, wierp hem in de hoogte, sprong zelf overeind en zat in een wip weer netjes op de zitting.

Een oogenblik later maakte hij een hóógstand, één hand op de leuning, één op de rieten zitting! Pardoes liet hij zich toen weer vallen, buitelde met stoel en al wel tien keer rond en eindelijk smeet hij hem met een geweldigen gooi hoog in 't circus, éénmaal,-tweemaal, drie, vier, vijf... zeven maal! toen bleef hij ergens aan een haak hangen!

De man veegde zich 't zweet van 't voor-

hoofd en nu herkende ik hem — 't was Simon. Mirre stond roerloos, ook hij zag zijn pleegvader en eerst, nadat deze hem toeriep: „Vind-je me niet knap, hè?" kwam de jongen nader en stotterde: „Ik wist niet, dat u... dat u..."

Simon gooide hem in 't zand en riep: „Dat jij, dat jij een prins was en ik een clown."

Na enkele minuten rust begon Simon opnieuw, Mirre en ik keken vol aandacht toe.

Het gooien naar den haak in de hoogte lukte al veel beter en aan 't eind bleef hij al na de eerste poging hangen.

„Nou schei ik eruit!" riep Simon; hij trok zijn grappige plunje uit en met Mirre en mij liep hij naar de bergplaats. Flip nam 't clownspak in ontvangst en legde het in de kist no. 17.

„Je begrijpt," zei hij tegen Simon, „dat je voor een eigen pak moet zorgen, kan je vrouw niet naaien? 't Is de voorwaarde, hè?"

„Hou je maar kalm, ik zal ervoor zorgen, Flip," antwoordde Simon en gaf den brommerd een flinken klap op de schouders.

Wat een heel ander mensch vond ik hem nu geworden! Vroeger lachte hij haast nooit; ik denk, dat die mallemolen hem maar half beviel.

In den stal stond dicht bij een uitgang een plankje rechtop, daartegen liep een looden buis met aan 't uiteinde een koperen kraan.

Hier ging Simon zijn sterk lichaam afspoelen, zooals hij het noemde. Plassend en spattend stroomde 't water over zijn naakten rug.

Mirre vond het héél verkeerd, zoo ineens op dien bezweeten rug 't koude water, maar Simon bulderde: „Ik ben al lang afgekoeld en in elk geval ben ik geen teer stadsplantje."

Hij proestte en snoof en schudde zich de haren, pakte Mirre beet en wilde hem onder de kraan houden, maar ineens liet hij hem los.

„Ach nee, een prins wascht zich in zijn slaapsalon, neemt een bad met eau de cologne en zeep van een rijksdaalder per stuk! Neem me niet kwalijk, uwe hoogheid."

Mirre zette 't op een loopen en viel over mij heen. Lena kreeg 't heele verhaal te hooren, van Sas tot 't kraantje toe.

Simon kwam ook weer in den wagen om een kommetje koffie te halen.

Ik keek hem eens goed aan terwijl hij daar tegenover Lena zat en behaaglijk 't bruine vocht uit het witte, gebarsten kopje slurpte.

Nog nooit had ik erg gehad in zijn vroolijk gezicht, of keek hij de laatste dagen pas zoo opgeruimd? Voelde hij zich misschien vrijer en leefde hij meer naar zijn zin dan vroeger? 't Antwoord kwam uit zijn eigen mond.

„Vrouw," zei hij, „'t is toch gek, dat ik mijn oude beroep weer zoo leuk vind! Ja, ik verdien veel minder en ik ben wat stijver en

onhandiger geworden, maar toch, 't bevalt me best."

Lena had 't ook al gemerkt en van den weeromstuit werd ook zij opgewekter.

Op verzoek van Simon besloot Lena voor hem een buitengewoon grappig pak te naaien en daarom gingen we er na twaalven op uit.

Duveltje mocht mee en ik ook natuurlijk! Wat een goeie kerel toch, die Simon, hij verkoos niet, dat Lena zoo sjouwde met Jopie, dien we niet alleen konden achterlaten, daarom nam hij den jongen op z'n arm.

In een koffiehuis, op den hoek van een marktplein, gingen we wat uitrusten en de anderen dronken wat lekkers, ten minste, ze zaten te smakken, te slurpen, verbazend!

Duveltje kreeg óók wat te snoepen uit een zakje, dat Lena onderweg was gaan koopen en vóór ons dwarrelden honderden menschen en een rumoerig geluid steeg omhoog en verdoofde ons.

Opeens voelde ik een schok! Vlak bij ons kwam een man zitten met een soort van leeren, langwerpigen zak en daarin bewaarde hij een heele vracht regenschermen en stokken.

En één van die stokken vertoonde een kop ... een kop... net als ik! Dat dacht ik en Mirre zei 't!

Simon vroeg aan den man wat 't ding kostte en hij bekeek den stok nauwkeurig.

Mirre hield mij ernaast en toen zei Simon tegen hem:

„Joùw stok is wel tienmaal fijner en mooier." De koopman vroeg: „Verkoop je 'm jongeheer?" Toen greep Mirre me beet en hield me vast, half onder 't tafeltje verborgen, zoodat de koopman luidkeels lachte en uitriep: „Is de jongeheer kunstenaar, een beeldhouwer? 'k Voorspel 'm een mooie toekomst, let op mijn woorden, want deze kop," en hij wees op zijn eigendom, „is gemaakt door een artist, een knap houtsnijder, en die kop van den jongeheer, niet zijn hoofd, maar de kop van den stok, is veel mooier! Heeft de jongeheer dus niet veel talent? Ik zeg, ja! Let op mijn woorden! Later moet je nog 's aan me denken."

Mirre zat van verlegenheid op zijn stoel te draaien, want tal van menschen luisterden, sommigen waren naderbij gekomen.

Simon genoot van de loftuitingen, die zijn pleegzoon werden toegezwaaid en, misschien wist de koopman wel hoe hij zijn waren moest trachten te verkoopen, hij verkocht den stok, om zoo te zeggen, een broertje van me!

„Daardoor zullen we aan je blijven denken," zei hij.

„Licht en schaduw!" riep de koopman nog bij 't weggaan. „De jaren zullen voorbij gaan, een talent komt tot zijn recht, let op mijn woorden."

Daar had ik dus gezelschap gekregen en ik brandde van nieuwsgierigheid om te weten of de nieuweling mijn taal sprak, zuivere eikentaal.

Ik begon dadelijk een gesprek en jawel, hij verstond me en antwoordde.

Mijn geluk kon dus nog stijgen, ik kreeg een vriend van mijn soort!

Maar helaas, éér we tien woorden gewisseld hadden, nam Simon mijn makker in de hand, Mirre greep mij en voort gingen we weer, gescheiden.

Toch gaf zijn aanwezigheid een gevoel van vreugde. Zonder twijfel zouden we 's nachts samen in een hoek gezet worden en dan konden we lange gesprekken voeren en elkaar onze avonturen vertellen!

Duveltje raakte bijna onder een fiets door zijn gekke manier van loopen. Hij jankte erbarmelijk en veroorzaakte een heelen oploop. Gelukkig waren we op weg naar huis en kwamen we in onzen wagen terug zonder verdere moeilijkheid.

Tot mijn groote vreugde werden wij naast elkander gezet en de uren, die nu volgden, waren onvergetelijk voor me, want hij, de nieuweling, wist niet veel te vertellen, ik des te meer, en wat is prettiger dan zèlf te kunnen praten tegen goede, aandachtige luisteraars!

Nu ik mijn nieuwen vriend eens goed be-

keek, zag ik óók, hoe ruw en grof zijn kop gesneden was en uit veel zachter hout.

O nee, die leefde nooit lang, zijn neus had al één schram en hij zat vol vuile plekken. Die zou mij niet overvleugelen. Mijn ijdelheid groeide en beschermend behandelde ik den makker, die gelaten en nederig naar me luisterde.

Dien avond bleven we samen thuis, terwijl de voorstelling in 't circus haar gewoon verloop had. Ik bracht mijn graag luisterenden kennis van alles op de hoogte, verklaarde hem den aard van de verschillende geluiden en zoo werd deze avond voor mij persoonlijk bijzonder prettig. De terugkeer van Simon, Lena en Mirre bracht dien avond een uur gezellige opgewektheid en ook de nacht hield me aanhoudend aan 't woord.

De volgende dagen leverden weinig bizonders; ook 't circusleven heeft zijn geregelden gang, elken dag precies 't zelfde.

Toen kregen we eerst 't optreden van Simon als clown en — de voorbereiding van de nieuwe pantomime, waarin ik de groote rol zou spelen.

HOOFDSTUK IV.

DE JACHT OP DEN DUIVEL.

Het circus liep dien avond bizonder vol, zeker door 't gure, natte weer van de laatste dagen.

We zaten met ons allen op het oude plekje vóór 't kijkgat. De drukte en 't gewoel schenen ons nu vrij gewoontjes en ook Mirre in zijn prinsenpakje liet ons onverschillig.

Eén ding vervulde ons en dat was 't eerste optreden van den nieuwen clown, Simmie.

Onder dien naam stond Simon op 't programma vermeld, ik zag zoo'n papier in Lena's hand. Ze keek er telkens op en of ze blij was of bang, kon ik niet aan haar merken, want ze bleef haast onbeweeglijk zitten.

Simon zelf kwam nog een poos bij ons en wéér bewonderde ik zijn prachtig pak, heelemaal wit met roode figuren, niets dan duivelskoppen, maar Lena had het zóó kunstig weten te naaien, dat Simon al de plooien verschuiven kon en dan werd 't witte ineens róód en al de roode duivelskoppen maakten

plaats voor witte gezichten van clowns.

Simon vond 't een meesterstuk en pochte tegenover de anderen over Lena's handigheid.

Nu stond hij achter haar en strekte de armen en beenen telkens uit, wachtende op 't teeken van den regelaar. Lena keek haar man gedurig aan met onderzoekende blikken. Ze wilde weten of hij zich op zijn gemak voelde, maar hij knikte tegen haar en alsof hij aan haar oogen zag, wat ze voelde, zei hij:

„'t Zal best gaan!"

De regelaar, meneer Ocker, kwam waarschuwen.

„Adieu!" riep Simon en daar ging hij.

Geen minuut later of we hoorden 't daverend gelach van de menschen, Simon deed ze nu schateren.

We konden hem zien en ik weet niet of ik 't me verbeeldde, het léék of hij naar 't kijkgat zocht en er telkens zijn oogen op richtte.

Mirre volgde al de bewegingen van Simon met stomme aandacht en alleen zijn oogen lachten.

Het slot van Simon's optreden was de toer met den stoel.

Lena en Mirre moesten evenals ik toch wel in spanning verkeeren... zou de stoel netjes in den haak terecht komen? O, als Simon eens miste! We keken, we kéken!...

Alles liep netjes, de menschen hadden een schik in dien potsenmaker, o, verbazend! Wat viel hij komiek in 't zand en wat wist hij den stoel op tienderlei manier weer op zijn plaats te krijgen! Nu moest 't slot komen!... Simon nam een aanloop en — hoep! daar vloog de stoel de lucht in... pákte hij, hád hij den haak?... Ja! Ja! Hij hing te schommelen en nu liep die grappige Simon te zoeken waar zijn stoel gebleven was. Hij deed 't toch zoo koddig! En dan zijn springen nadat hij hem boven zijn hoofd ontdekt had en eindelijk zijn klimmen langs 't touw, zijn langzaam zakken tot hij in de lucht ruiter te paard op den stoel kwam te zitten, zich vasthield aan 't touw, den stoel loshaakte en een schreeuw gaf.

't Gansche publiek slaakte een gil, omdat 't meende, dat Simon vallen ging, maar — het zag alleen den stoel neerploffen en Simon aan den haak spartelen.

Een donderend handgeklap volgde, een luid geschater, al de lichamen op die ronde rijen bewogen.

Nu begon Simon te schommelen, met hoe langer hoe breeder zwaaien en ineens greep hij 't schuine touw, dat bovenaan vast zat, liet zich pijlsnel omlaag glijden, sprong in 't zandperk, greep zijn stoel, wierp hem over den schouder en sjokte met breede stappen weg, te midden van een oplaaiend: ha-ha-ha!

hi-hi-hi, vermengd met een oorverdoovend geklap. Simon had 't pleit gewonnen!

Lena stond op, liep hem tegemoet en zonder zich aan iemand te storen, sloeg ze de armen om hem heen...

„Pas op de verf!" waarschuwde hij nog, te laat! Lena kreeg een witte en roode plek op haar koon, zoodat de wachtende figuranten begonnen te lachen.

Ik dacht: Lachen jullie maar! die twee houden van elkaar en ze schamen er zich niet voor. Al ben je maar een clown in een tweede rangs-circus, daarom kun je wel een goede, lieve vrouw hebben en een beste kerel zijn!

Simon liep dadelijk naar de kleedkamer, smeerde zich flink met vet in en zoo wreef hij zich schoon. 't Leuke pak ging uit en nog vóór dat Mirre moest optreden, zat hij bij Lena uit te rusten in den wagen.

„Je hebt 't vreeselijk aardig gedaan," zei Lena al voor de vierde maal, „ze zullen je graag houden!" „Dat denk ik ook wel," antwoordde Simon, „ik ga nog méér nummers instudeeren!"

Hij zweeg en staarde voor zich uit, zonder twijfel dacht hij aan beroemde clowns, die veel geld verdienden en op hun ouden dag genoeg spaarduitjes hadden overgelegd om prettig te kunnen leven.

Gretig dronk Simon de koude thee, want aan sterken drank deed hij niet. Nog pas had

ik hem hooren zeggen: „Dáár moet je niet aan beginnen, dát is de ondergang van zooveel flinke kerels. Ze verliezen de kracht, ze worden gauwer duizelig, ze zijn zenuwachtig en al heel snel komt de ongeschiktheid."

Ik stond weer in mijn ouden hoek en kon maar niet ophouden naar hem te kijken. Van de inspanning en van 't wasschen zag hij vuurrood, maar zijn oogen schitterden, hij voelde zich tevreden en gelukkig.

Later kwam Mirre ook terug, óók weer klaar voor dien avond en hij bracht 't groote nieuws mee, zelf uit den mond van den directeur opgevangen:

„De nieuwe pantomime is klaar, we beginnen overmorgen in te studeeren!"

Ik kreeg een gevoel alsof alles om me heen begon te draaien...

Overmorgen! Ik twijfelde er geen oogenblik aan, dat ik niet persoonlijk mee zou doen, want tweemaal moest ik in 't kantoor van den directeur komen en daar toonde hij me aan een onbekenden heer, die me nauwkeurig bekeek, toen zijn hoofd onder een zwarte lap verborg, en na een paar tellen weer te voorschijn kwam, een koperen buis open maakte en 't was klaar!

Een poos later liet Mirre aan zijn pleegmoeder een plaatje zien en — ik kon 't eerst niet gelooven — ikzelf stond erop!

Dat oogenblik vergeet ik nooit! Voor 't

eerst kreeg ik een afbeelding van mezelf te aanschouwen. Nu pas wist ik hoe ik er uitzag, mijn kop! Ja, een echt duivelsgezicht! Die scherpe neus, die schuin opgetrokken mondhoeken, die oogen! Maar 't best leek me die hatelijke spotlach! Ik vond het mooi en toch deed het me onaangenaam aan. Dat gezicht lachte precies alsof er op de heele wereld alleen menschen bestaan, die wel een béétje goed zijn, maar dadelijk overgehaald kunnen worden tot slecht doen. Lena en Simon dachten er ook zoo over.

Of zouden die óók verkeerde dingen doen, later?

Het scheen, dat de nieuwe pantomime in haar voorbereiding goed vorderde, al merkten wij daar niet veel van. Door een uitlegging van Simon hoorde ik ten minste nog wàt.

Het stuk heette: De jacht op den duivel. Er kwamen allerlei rare dingen in voor, alsof de duivel een paleis had en een moeder. Verbeeld je, welke moeder zou een zoon willen hebben als hij! Simon vertelde van een feest en een achtervolging. De duivel verandert zich met zijn helpers in boomtakken...

Aha! ik begin er méér van te begrijpen!

Aan 't eind, vertelde Simon, is de duivel de tooverformule vergeten, alle takken worden op een stapel geworpen en daar wordt de brand in gestoken. Natuurlijk heb je er vreugde, gejuich en gedans bij! Het leek me wel

mooi, maar één ding verontrustte me. Ik vroeg mezelf af: welke rol krijg ik te vervullen?

Ik zou 't gauw genoeg weten!

's Middags trok Mirre weer naar de stallen en hij nam mij mee. De jongen hield dolveel van paarden! Met 't grootste geduld keek hij toe als de dieren geborsteld werden en, alsof ze hem kenden, de glanzende, prachtig gevormde beesten, ze konden alles van hem velen. Mirre wreef ze over den neus, krabbelde ze tusschen de ooren en hield lange gesprekken met hen. Vooral een goudkleurige vos trok den jongen 't meeste aan en als het dier oefenen moest in 't schemerige circus, kwam Mirre altijd kijken.

Flip, de magazijnmeester, wenkte Mirre. De man zwoegde met een zwaar pak en toen de jongen met hem meeliep, zei hij: „Kom eens kijken, de nieuwe costumes zijn klaar!" Mirre naderde vol belangstelling.

„Ja, zeker! Dat zal me zooiets worden! O, heb je den stok bij je? Uitstekend! De glazen kist is er óók al."

Mirre keek verbaasd en vroeg:

„De glazen kist? Spelen ze dan Sneeuwwitje ook?"

„Ach, wat!" bromde Flip, „weet je 't dan nog niet? Er is een nieuw slot gemaakt. Als de duivels verbrand zijn, dàt weet je toch, nou, dan vinden ze in de asch joùw stok óók nog. Begrijp je wel? De oude duivel en om

zoo te zeggen, zijn zoon. Ze zijn als 't ware een samenvatting van al de duivels en daarom worden ze in een glazen kist gesloten, op een verhevenheid geplaatst en een groote optocht van de duivelsoverwinnaars trekt met banieren en muziek er omheen, verlicht door een vlammend vreugdevuur.

Mirre's verbeelding begon te werken!

Hij zag alles wat Flip hem vertelde en ik deed met hem mee. De bescheiden rol van in een glazen kist te mogen liggen, viel me niet mee, ik had me iets veel schitterenders voorgesteld, maar — ik zou erbij zijn, eindelijk eens in 't circus de dingen, die daar gebeuren, zelf zien.

In 't magazijn lagen de nieuwe costuums al uitgepakt. Flip wees Mirre op een hoop bruine pakken, ja, hij trok er een aan en nu leek hij op zekeren afstand precies een boomtak, een ronde kop moest een knop voorstellen.

We zagen ook een glazen kist, van binnen een paar leggers waarop de groote en de kleine duivels moesten rusten.

Mirre paste me even en daar lag ik rondom in 't glas, dat me door de flikkering haast blind maakte. Ik kon niet zeggen waarom, maar ik kreeg geducht 't land toen ik zoo zielig in dat glazen ding lag! 'k Was meer dan dolblij na Mirre's woorden: „Kom jij maar hier," weer zijn zachte, warme hand te voelen.

Nog een tijdlang bleef de jongen rondkijken in de vrij duistere magazijnruimte. Zijn oog viel op een paar blokjes hout. Met toestemming van Flip nam hij ze mee, zonder twijfel wilde hij daaruit iets moois snijden voor meneer Sas. Hij zei tenminste tegen Lena: „Hier zit 't hoofd van meneer Tale in en in dat blokje hout de kop van Duveltje, ziet ù ze niet?"

Lena lachte en vroeg: „Zie je nu heusch een hoofd en een kop in dat hout?"

„Zeker, Moeder, ik snij rondom alles weg wat te véél is, doodeenvoudig!"

Duveltje kwam ook kijken, alsof hij wist, dat zijn kop uitgesneden zou worden.

Mirre stoeide even met 't jonge dier, toch wel een mooi hondje, nu zijn haar begon door te groeien en vooral door zijn aardigen snoet met de mooie oogen. Heel komiek kon 't beest op zijn achterpooten zitten als een kangoeroe en dan liet hij de voorpooten tot op de helft hangen.

„Misschien kan hij later kunsten leeren," zei Lena, maar Mirre schudde 't hoofd en antwoordde:

„Nee, nee, dat niet! Ik zou 't vreeselijk vinden!"

„Waarom, jongen? Jij zou ze hem moeten leeren en van jou heeft hij vast geen harde behandeling te verwachten, waarom dan niet?"

„Ik weet 't niet, ik doe 't liever niet," zei Mirre, en zijn gezicht vertoonde zoo'n vreemde uitdrukking, dat Lena niet verder aandrong.

Ik begreep er wel iets van, want ik had Mirre eens hooren zeggen, toen hij 't hondje pas verzorgde:

„Je zult 't goed bij me hebben, een spullehond word je nooit!"

Den anderen dag begon 't lieve leventje! Van tien tot twaalf en van twee tot vier klonk de schrille stem van den directeur in 't circus zonder ophouden. 't Was de laatste repetitie van de groote pantomime: „De jacht op den duivel."

Ik was er van 't begin tot 't eind bij, maar wàt er eigenlijk gebeurde, bleef me een raadsel.

Jonge, jonge, wat kon meneer Tale te keer gaan! Telkens weer hoorde ik: „Nog eens! Overdoen!" Dan klonken de paardenhoeven op de houten plankiers met doffe slagen, de heele massa medewerkers bewoog warrelend naar den ingang, het fluitje snerpte en opnieuw begon 't woeste binnenrijden. Als dol renden de ruiters tegen de houten helling op; beneden stond een soort van poort, waar een aantal wapenknechts met houten zwaarden stond te schermen. Er was ook een stuk van een gracht met een ophaalbrug, waarover alles heen moest trekken, tegengehouden door een zwerm duiveltjes, zoodat de aanstormen-

den bij tientallen in de gracht tuimelden.

Nog moeilijker scheen de rit door 't vuur, kunstig verwerkte vlammen, waaraan de paarden moesten wennen. O, er viel reusachtig veel te doen! Directeur Tale stond op een verhevenheid en kommandeerde zijn helpers kort en krachtig.

Ten slotte liep alles op rolletjes en werd er pauze gehouden. Toen kwam mijn beurt.

Ik werd met een reuzenstok in 't zand gelegd, ingewreven met zwartsel en boven ons bouwden ze een brandstapel, foei, een enge geschiedenis! Daarop volgde de aansteking, een optocht, een herrie, verschrikkelijk!

Aan 't einde sjouwden ze ons uit den brand en in wilden tocht ging het omhoog en omlaag. De kerel, die me vast hield, kneep me afschuwelijk alsof hij meende wat hij speelde. Ik dankte den hemel, toen ik goed en wel in mijn glazen kist lag en rondgedragen werd, wat me na een poosje braaf ging vervelen.

Trouwens de heele repetitie maakte me verbazend zenuwachtig. Ik vond het een krankzinnigmakend lawaai, heel aardig om voor een paar kwartjes bij te wonen, maar 't meedoen, allerellendigst! Zoo gaat 't meer in de wereld, hè? Verlangen geeft grooter geluk dan hebben!

De directeur kòn niet meer, maar ik ook niet!

Den volgenden morgen begon Mirre dol-

ijverig te snijden aan meneer Tale's hoofd en ik keek toe, dacht aan vroeger, peinsde over mijn moeder en over de toekomst.

Mirre mocht 's middags in een auto rijden, een buitenkansje voor den jongen en voor mij, want ik mocht ook mee.

De eerste schoolrijdster had Mirre uitgenoodigd voor dat tochtje.

Zoo'n schoolrijdster is in 't circus een juffrouw van beteekenis. Nou, mooi paard rijden kòn ze, ik had 't gezien! Ze liet haar schimmel walsen, knielen en allerlei passen maken, heel mooi! Ze scheen bizonder op Mirre gesteld te zijn, want hij ging met juffrouw Dizzy taartjes eten en chocolade drinken. 's Avonds beleefde ik de heele pantomime van a tot z. Wel miste ik veel, doordat ik een half uur onder den brandstapel moest liggen, waar Mirre met Pru, den opperregelaar een sekuur plekje had opgezocht. Voor 't overige hoorde ik veel rumoer, veel geklap, veel hoevengestamp. Ik zag veel licht, veel rood en veel gewarrel van kleurige costuums.

Het aardigste tafereel vond ik dat, waarin de duivel zichzelf en zijn volgers in boomstammen verandert. Alle spelers hadden nu de bruine pakken aan met de roode kappen en stonden zoo onbeweeglijk in 't circus, net als èchte boompjes. De vijanden merkten er eerst niets van, gingen zelfs aan den voet van de zoogenaamde boomen liggen

rusten, tot één moest niezen... hatsieja! Dat was allerdolst! In een wip vlogen de boomen er vandoor, de achtervolging werd voortgezet...

Ja, 't was voor de toeschouwers heel aardig, maar mijn plezier was voor een deel weg, omdat ik telkens dacht aan... nou ja.

HOOFDSTUK V.

DE WAGEN SLOEG OM.

„Meneer Sas! meneer Sas! er is iemand!"

De jonge stem van Mirre klonk helder door 't eerste gedeelte van 't circus. Hij zat op de kruk voor 't loket en ik lag op de tafel.

Een lange, magere man stond voor 't loket en daarom riep Mirre meneer Sas, den bureaulist, maar de lange, magere man wenkte den jongen en hij zei: „Hoho! jóu moet ik hebben! Ben jij niet Mirre, die zoo mooi snijden kan? Ja, ik zie den stok al! Daar ligt hij! Laat hem eens zien!"

Mirre raakte totaal in de war en reikte mij aan den vreemdeling over, juist toen meneer Sas kwam aandraven op zijn korte beentjes.

„Ah, bonjour Terlé!" riep hij al van verre, „je treft het, daar zit de rakker! Ja, dat is zijn stok! Is 't geen wonder? Over twee dagen breken we op, zie je, en daarom wou ik graag, dat je 't ding eens goed bekeek. En de schelm heeft nog twee andere kunsten uitgehaald, kom er eens in!"

De lange heer Terlé kwam in 't kamertje en Mirre stond verlegen toe te kijken.

Ik werd rondgedraaid en met een paar heldere oogen nauwkeurig opgenomen en ik scheen reden tot tevredenheid op te leveren. Op de tafel lagen 't hoofd van meneer Tale en de kop van Duveltje. Ook die bestudeerde de onbekende geruimen tijd. Toen sloeg hij Mirre op den schouder en riep: „Jij moet volhouden, je hebt talent, jongen, je kunt 't vèr brengen! Ik zal je voorthelpen! Rijk ben ik niet, maar helpen met mijn eigen kracht wil ik je toch! Loop naar je vader, haal hem hier en de zaak is beklonken!"

Mirre richtte zijn oogen op meneer Sas, maar deze hield zich onnoozel, omdat hij den jongen zèlf wilde laten beslissen.

Mirre aarzelde...

Ik voelde zijn aderen sneller kloppen... wat zou hij doen?

Opeens zei Mirre zacht: „Ik heb geen vader en moeder meer, alles dank ik aan Simon en Lena, ik laat ze niet in den steek!"

Meneer Sas glunderde en straalde!

„Zie je wel?" riep hij, „is 't geen hart van goud. Nee, zóó krijg je hem niet!"

„Hoe dan?" vroeg de lange.

De oude bureaulist greep Mirre's hand en hij zei: „Zou je niet graag een knap beeld-

houwer willen worden?"

Mirre knikte, maar liet er dadelijk op volgen: „Ik wil bij mijn pleegouders blijven."

„Dat strekt je tot eer, jongen, maar bedenk je eens goed! Als je nu later veel geld gaat verdienen met je kunst, dan is het voor je pleegouders toch óók veel prettiger, dan kun je weer bij hen blijven en ze een rustig leven bezorgen."

Mirre dacht na en antwoordde: „Dat duurt zeker nog zoo lang."

„Simon, Simon!" riep meneer Sas opeens, want hij had Mirre's pleegvader zien voorbijgaan.

Simon moest óók in 't kamertje komen en luisteren naar het voorstel van meneer Terlé.

„Ik zou 't best vinden als het in 't belang van den jongen is, maar wie betaalt de kosten?"

„Ik zou hem dolgraag onderhouden!" zoo barstte meneer Terlé los, „maar ik zit zelf in nood, 'k heb mijn eigen zorgen! Is er niemand te vinden, die hem voeden en kleeden wil? Ach ja, zulke weldoende menschen zijn er genoeg, als je maar zoekt."

„Dan mag er wel gauw een gevonden worden, want overmorgen reizen we met 't circus verder." Dat zei meneer Sas. Het slot van de bespreking leverde dit besluit: Er zou rondgekeken worden naar een beschermer, werd er géén gevonden, dan bleef me-

neer Terlé toch hopen op later, omdat hij 't verlies van zóó'n talent jammer zou vinden.

Mirre leefde die twee dagen voor durend in tweestrijd. Ik hoorde hem telkens in zichzelf praten. Hij scheen heel graag te willen leeren beeldhouwen, maar de scheiding bezwaarde hem!

Ik wist niet wat ik voor mijn jongen baas verlangen moest. Misschien wachtte hem een rijke toekomst, als hij kon oefenen onder bekwame leiding! De dag van 't vertrek brak aan, maar een beschermer bleek niet gevonden!

Vreemd toch! Mirre lachte en huilde tegelijk, net als Lena, en Simon bromde: „Wat is dàt! Blijf bij ons, je hóórt bij ons! Je kunt later nog wel beginnen, als je wilt!"

Rare menschen! Ze waren allemaal blij! Ach ja, ze zouden 't hem wel gegund hebben, maar nu ze hem bij zich mochten houden, juichten ze haast van vreugde. De directeur kocht zijn hoofd, in hout gesneden, voor tien gulden.

„Daar moet je, als je kunt, niets van gebruiken, dat geld moet je houden voor later," zei hij, „als je ouder bent, kun je dan je eigen weg volgen."

Meneer Sas kocht Duveltjes kop en zoo ontstond Mirre's spaarpot.

Het circus Tale brak op — alle houtwerk ging in groote, bruine wagens, die op de

rails klaar stonden. De inboedel werd opgeladen en ook de paarden kregen onder goed toezicht een mooi plaatsje in ruime wagons.

Ik maakte voor 't eerst een reis met den trein mee en ik vond 't werkelijk heel gezellig, net als Mirre, die aanhoudend uit 't raampje keek.

In Hildenburg begon 't af- en uitladen! Hier zou 't circus Tale weer een poos voorstellingen geven!

We kregen een mooie plek, vlak bij 't bosch en toch bij 't drukke deel van de stad.

Simon, Lena en Mirre, allen hielpen mee, en door 't scherpe toezicht, 't uitstekend geregelde verloop, stond de reusachtige tent binnen 24 uren in hoofdzaak klaar. De zuigeling lag onder bewaking van mij en Duveltje, verbeeld je, onder een grooten eik, want het weer werkte mee. We telden al April en die dagen leed de zon aan driftbuien! Ze maakte zich zóó nijdig, dat ze vuurheet werd en — ons koesterde. De belangstelling van den kant der Hildenburgers liet weinig te wenschen. Bij onze openingsvoorstelling was de tent uitverkocht, maar — er gebeurde een klein ongeluk.

Eén van de beste paarden brak een poot, ik hoorde over niets anders praten...

Het dier scheen van de oploopende plank gegleden en verkeerd terecht gekomen te

zijn en nu lag het in een hoek van den stal.

De veearts verklaarde de breuk voor ongeneeslijk en dus...

Mirre en ik zagen hoe de tranen den directeur in de oogen sprongen. Meddy was zijn lieveling geweest. Met Meddy behaalde hij al in meer dan vijfhonderd voorstellingen eer en geld. 't Was zoo'n prachtig dier, dat Tale zèlf van jongs af aan had groot gebracht.

„Niets aan te doen!" herhaalde de veearts, „àf laten maken."

„Nooit!' riep Tale uit, „dat nooit!" Meddy scheen getroffen te worden door den vreemden toon van zijn meesters stem. 't Prachtige dier lichtte den kop van 't stroo en keek zijn meester aan — toen zonk hij weer terug.

„Weet u wel, dat 't beest kwellende pijnen moet verduren? Zal ik den poot afzetten? Wilt u hem zijn verder leven op drie pooten laten loopen? Dat kan een paard niet! Als u van 't dier houdt, gun het dan een kort lijden."

Niemand sprak, iedereen wachtte in spanning wat de directeur zou beslissen.

Ik zag zijn streng gelaat, zijn scherp gesloten mond. Hij scheen niemand en niets te zien dan alleen Meddy.

Eensklaps knielde hij bij het paard neer... hij boog zich over den kop en scheen zijn trouwen helper iets in het oor te fluisteren...

Doodstil keken allen toe...

Langzaam stond directeur Tale op en zijn eenige woord klonk als een bede: „Snel!"

De veearts begreep hem...

Nauwelijks was de directeur om den hoek verdwenen of Meddy werd uit zijn lijden verlost.

Ik vergezelde Mirre dien avond in de artistenloge, een vrije plaats naast den ingang, waar de beste krachten altijd toekeken, als ze niets te doen hadden.

In alles wat er afgespeeld werd, stelde ik niet veel belang meer, daar wende ik wel aan, maar de dood van Meddy leverde mij 't bewijs, hoe hoog een dier ook bij een mensch in achting stijgen kan. In onzen wagen en overal, waar we kwamen in 't circus, heerschte een gedrukte stemming en de directeur vergat zelfs de kas na te zien, waardoor meneer Sas eerst goed begreep in welk een toestand hij zich bevond.

„Is 't waar?" vroeg Mirre enkele dagen later aan Simon, terwijl hij ijverig zat te snijden, „is 't waar, dat er nu nòg een ongeluk moet gebeuren?"

„Heb je er óók van gehoord? 't Is bespottelijk! Ja, natuurlijk komt er nòg een ongeluk, als iedereen 't verwacht en daardoor zenuwachtig doet! Ze winden elkaar op, ze vergeten stiptheid, ze zijn niet waakzaam, ze beven van angst en dus — dan valt er een! 'k Heb met den directeur te doen! Zóó

móét de zaak wel verkeerd loopen!"

Mirre kreeg 's avonds gelegenheid op te merken, hoe groot de onrust werd, waardoor de verschillende medewerkers zich veel onzekerder van hun taak kweten dan gewoonlijk.

Met schuwe oogen volgden allen de bewegingen van de slanke lichamen aan de stalen rekken boven in 't circus. Een zucht van verlichting ontsnapte iedereen als een gevaarlijk nummer goed afliep.

Ik stond weer in de artistenloge en ik merkte bij de komenden en gaanden een niet te bedwingen zenuwachtigheid op, als verwachtten ze elk oogenblik een nieuw ongeluk.

De pauze bracht een algemeene ontspanning! Ziezoo, nu de pantomime nog, daarbij liep haast iedereen vrij van een ongeluk, ja, alleen de ruiters... je kon niet weten...

Verwonderlijk toch, dat ook ik werd aangestoken. Ik zag de tien rijen menschenlichamen in ronde lijnen voor me... al die lijven bewogen, 't licht straalde op hen neer — de muziek schetterde — de groote stukken voor de pantomime kwamen langs den houten rand van 't zandperk te staan.

Het ging beginnen!

Ik hoorde juffrouw Dizzy, de eerste rijdster, tegen den jockey Permint zeggen: „Als deze avond maar achter den rug is... o, ik hou 't niet uit!"

De ander lachte en net als Simon beweer-

de hij: „Jullie maken, dat er een ongeluk gebeuren zàl!"

Het eerste tafereel!... er viel niets bizonders voor! 't Tweede... 't derde... Mirre bleef kalm, dàt moet ik zeggen... 't vierde tafereel. Mirre haalde me zelf weg om me aan den regelaar te geven.

Ik kwam op mijn oude plaatsje te liggen naast mijn reuzennamaak.

Alles liep best! We zouden het einde wel halen zonder ongeluk. Alleen nog maar de rondgang in de glazen kist en de slothuldiging... Toen — toen kwam 't tòch!... tòch!... De menschen maakten zich al klaar om weg te gaan, de stoet ridders daalde 't groote, houten plankier af... de kist werd voor de jonge vrouw, die de Onschuld voorstelde, neergezet... een groote zegekar waarin de Jeugd, de Schoonheid, de Deugd en zoo meer gezeten waren en die ook Mirre meevoerde als zinnebeeld van de Oprechtheid, kwam aanrijden, doodkalm.

Zes witte paardjes trokken rustig, geen schijn van gevaar en tòch... tòch!

De menschen klapten al om het prachtige slot... eensklaps een wilde kreet van schrik ... alles bleef plotseling doodstil staan... dáár, dáár! 't Plankier bewoog... aan één kant zakte het door... al de pikeurs en stalknechts, verkleed als ze waren, snelden toe ... een dreigend geschreeuw brak los... een

gillend geroep van waarschuwing... de kar gleed opzij... de paardjes steigerden... de inzittenden grepen zich vast aan de randen ... twee sprongen eruit... een gekraak... 't plankier spleet... de paardjes sloegen wild met de pooten en de kinderen ploften neer...

Eén oogenblik bleef het stil, tot de gesmoorde kreten van de gewonden opstegen. Van alle kanten sprongen de menschen in 't zand, liepen op de plek van 't ongeluk toe...

Met de grootste moeite wist directeur Tale ruim baan te maken — snel werden paarden en kinderen weggeleid...

De toeschouwers verlieten het circus en ik verbeeldde me te hooren zeggen: „Gelukkig géén dooden!"

Zou 't wáár zijn? Zou Mirre...

Eensklaps werd de deur van de loge opengetrokken en directeur Tale riep: „Ben jij hier, Solde?" Tot mijn verbazing trad hij binnen, sloot de deur en — daar trof een gesmoord snikken mijn oor...

Huilde die groote, sterke man, aan wien er twee honderd gehoorzaamden? Trok hij zich 't ongeluk zóó aan?

Met de handen voor de oogen zat hij enkele minuten roerloos in een van de leunstoelen en tot mijn grooten schrik hoorde ik hem zeggen:

„Mijn schuld, mijn schuld!"

Het bleef me een raadsel. Hoe kon 't ongeluk zijn schuld zijn?

Hij stond plotseling snel op, er naderden voetstappen. De directeur verliet de loge zonder de deur te sluiten. Zoo kon ik alles verstaan en tot mijn onuitsprekelijke vreugde kwam 't bericht: „Niemand is ernstig gewond, alleen Mirre heeft den rechtervoet gebroken."

De directeur verdween met een „Gelukkig!" De boodschapper werd weer aangeklampt door een ander en nu vernam ik, dat alles wonder boven wonder goed was afgeloopen.

„De dokter geloofde, dat de kleine Mirre zijn voet zou moeten missen," zei er een, „jammer van het aardige ventje."

„Weet je wat mij zoo hindert?" vroeg de ander, „dat ellendige plankier was te zwak! De directeur weigerde alleen uit gierigheid een nieuw aan te schaffen, 't was véél te oud!"

Meer hoorde ik niet...

Dus — dus — Mirre zou zijn leven lang den rechtervoet missen door zijn schuld?... Simon kwam me halen.

Hij rende de loge binnen, greep me beet en vloog door de volle gangen, waar de meesten nog druk over 't gebeurde praatten.

Ze hielden Simon telkens tegen, wilden meer bizonderheden weten, maar hij duwde

iedereen opzij en telkens riep hij: „Vráág me niets! Hij wil zijn stok hebben, noù denkt hij nòg om dien duivelschen stok! Die jongen... die jongen!"

Met Simon voelde ik me week worden... Wat moest hij aan me gehecht zijn en wat hield ik van hèm!

Nu ging ik naar hem toe! Ik verlangde naar den jongen en tóch...

Daar lag hij... op zijn eigen bed...

Wat zag hij bleek en hoe verward zaten zijn donkere haren over zijn voorhoofd...

Lena knielde bij hem neer, ik kon haar rug alleen zien.

Mirre's rechterbeen lag op 't dek, dik omwonden met wit linnen.

Nauwelijks herkende de jongen ons, of hij strekte de hand naar me uit.

„Op joù zal ik voortaan steunen," zei hij zacht, en met 'n beweging van oneindige teederheid legde hij me naast zich.

Lena kon zich niet goed houden en barstte los:

„Nee, jongen, nee! 't Is nog niet zeker! De dokter wist 't niet zeker!"

Maar met een droeve gelatenheid antwoordde Mirre: „Ik weet 't zéker, Moeder."

Simon leidde zijn vrouw van 't bed naar een stoel. „Laat den jongen rusten, morgen zullen we méér weten! Wat wil je hebben, Mirre?"

De sterke man sprak zacht en toen hij niets voor den gewonden Mirre kon doen, ging hij stil naast het bed zitten, hield de kleine, smalle hand van den jongen in zijn sterken, groven knuist en zoo bleef hij zitten bij 't getemperde licht van de lamp.

Mirre kreeg de koorts en door zijn ijlen begreep ik de toedracht van alles na 't ongeluk.

De kinderen, die gevallen waren, werden opgeholpen, weggedragen en de dokter, die in 't circus de voorstelling bijwoonde, constateerde behalve wat verzwikkingen en bloedwonden, een ernstige enkelbreuk bij Mirre. Den volgenden dag zou hij nader beslissen en hij had zijn bevelen gegeven...

Voortdurend bleef Mirre in zijn ijlen met den dokter bezig; hij wilde niet hebben, dat zijn voet werd afgezet!

Simon verkoelde zijn heet hoofd met ijs, maar hij, nòch Lena spraken een woord.

Ik leed méér dan ik ooit geleden had, toen de jongen snikkend losbarstte: „'k Wil niet kreupel worden, 'k wil mijn voet hoùden!"

Later geloofde hij weer in 't circus te zijn... Hij reed opnieuw in zijn wagen en wéér gebeurde het ongeluk in zijn verhitte verbeelding.

Duveltje werd bang van de wilde angstkreten en kroop om troost naar Lena, ook

't kind in de wieg kon niet slapen en schreide.

't Was een droevige nacht!...

Eerst later, toen de koorts verminderde, lag de jongen afgemat achterover — hij kreunde van pijn en zijn anders zoo mooi ovaal gezicht leek lang en vooral de mond vertrok krampachtig...

's Morgens al heel vroeg kwam dokter Windse naar zijn aardig patiëntje kijken.

Ik zag een tamelijk jongen man met heldere oogen en dadelijk vertrouwde ik hem.

Als het kòn, dan zou die Mirre genezen! Hij onderzocht 't been...

Ik kreeg met Mirre te doen, zóó angstig waren de oogen op den arts gericht — hij scheen toch zelf nog hoop te hebben.

Eindelijk zei de dokter: „Hij moet onmiddellijk naar 't ziekenhuis, ik zal doen wat ik kan."

Eerst wilde Lena er niet van weten!

„Ik blijf bij hem!" riep ze, „hij is van mij!"

Maar dokter Windse keek haar kalm aan en zei: „Het móét, 't is de eenige kans!"

Toen berustte Lena.

Een uur later werd Mirre gehaald en — mij wilde hij niet loslaten, ik lag naast hem in de brancard, terwijl zijn vingers me omknelden.

Alles verder te vertellen, nee, 't is me te pijnlijk, ik kàn en ik wil 't niet!

Dokter Windse met nog twee andere geneesheeren onderzochten de wonde opnieuw en 't slot was, dat Mirre's been onder de knie werd afgezet.

Eén oogenblik moet ik wèl vertellen! Dát besliste misschien over zijn verdere leven.

Mirre lag bleek en zwijgend op de ziekenzaal in 't witte bed — nù klaagde hij niet meer, hij wist dat 't gebeuren moest... maar een smartelijke strakheid trok zijn gezicht droevig samen en de groote oogen stáárden.

De pleegzuster probeerde hem vergeefs wat op te wekken — hij wilde geen boek, hij verlangde naar niemand, hij scheen verstompt.

Simon en Lena konden hem niet uit zijn doodsche gelatenheid tot spreken brengen. Bij hun bezoek zaten ze bij 't bed, sloofden zich uit om alles voor den jongen te verzinnen. Dan glimlachte hij flauwtjes, maar verlangde niets.

Toen, op een morgen, kwam de pleegzuster op den inval om over mij te beginnen, om over zijn snijkunst te praten en ze maakte deze opmerking:

„Wat heerlijk voor je, Mirre, dat je best een voet kunt missen. Als je maar tien vingers hebt en je oogen en je aanleg voor 't snijden, dan mag je nog van geluk spreken! Jij kunt je brood nog best verdienen!"

Er gebeurde iets vreemds!

Mirre's wangen werden vuurrood, zijn oogleden trilden en eensklaps schreide hij — hevig, onophoudelijk! Eerst begreep de zuster er niets van, maar opeens werd 't haar duidelijk! — de jongen vóélde zich weer, hij wist, dat hij niet iedereen tot last zou worden en genadebrood zou moeten eten!

Dàt vroeg ze hem allemaal en Mirre begon te spreken, stortte zijn overvol hart uit en hij vertelde, dat hij niet eens aan 't snijwerk had gedacht... O ja — hij kon zulke mooie dingen maken, die de menschen graag van hem zouden koopen, hij kon niet meer in 't circus meedoen, maar des te meer ging hij zich oefenen en dan kwam hij Simon en Lena toch niet tot last. Ja, hij had er almaar over getobd, nù leek 't ongeluk niet zoo vreeselijk meer.

Van toen af aan week de beklemming van den jongen. Hij sprak vrij uit, want vóór hem zag hij een toekomst, waarin zijn kunst zou zegevieren.

HOOFDSTUK VI.

HET OFFER.

Even voorbij de stad maakte de rivier een sterke kromming en werd ze ook veel breeder.

Op die hoogte, recht tegenover de aanlegplaats van de groote binnenschepen stond de woning van den heer Terlé, een honderd meter van de rivier af. Tusschen 't huis en 't water lag eerst een soort tuintje, daarlangs liep de achterweg, dan kwam de eigenlijke dijk en bij laag water een grasrijke plek met den steenen dam, die den dijk moest beschermen.

Op een mooien morgen in Mei, heel vroeg, opende de lange heer Terlé de tuindeur, snoof de zachte lucht op en dadelijk daarna klonk zijn stem:

„Heila, Nelly, zeg aan je moeder, dat 't heerlijk weer is en al zes uur. We hebben ons een beetje verslapen!"

Nelly, een hupsch ding van tien jaar met twee lange, blonde vlechten, kwam naar

buiten, gaf haar vader een morgenzoen en antwoordde:

„Verslapen? Om zes uur? Is de dag u weer te kort? Nou, ik ga al en roep dan meteen Mirre." Ze huppelde weg en geen tien minuten later of...

Laat me meer geregeld verder vertellen! Mijn leven is toch eigenlijk 't zijne!

Ik woonde met Mirre sinds een maand bij meneer Terlé en laat ik 't maar aanstonds zeggen: 't was verrukkelijk!

Mirre kreeg een kamertje, ja, een heel kleintje, en ik — ach ja, ik was zijn steun, ja, letterlijk zijn steun, want de jongen miste den rechtervoet, had daar een stuk hout voor in de plaats. Daarom steunde hij onder 't gaan op mij.

Ik voelde me trotsch, eindelijk had ik een doel in mijn leven, hèm te helpen, altijd en overal! Hoe Mirre zoo in de woning van meneer Terlé terecht kwam, dàt weet ik niet precies. Enkele gesprekken heb ik niet kunnen verstaan en het ging ook zoo gauw. Wel weet ik, dat iemand de kosten betaalde, een onbekende, en als ik denk aan de wanhoop van directeur Tale in de loge, dan geloof ik, dat hij op deze wijze zijn schuld weer goed trachtte te maken.

Mirre voelde zich bij dien goeden meneer Terlé gauw op zijn gemak, vooral omdat de kleine Nelly hem zoo aantrok. Zij komman-

deerde ze allemaal, want haar moeder leed aan een ongeneeslijke ziekte, die haar bewegingen bemoeilijkte.

Daarom deed 't kleine ding alles wat ze kon om moeder rust te gunnen. De Terlé's hadden het niet breed! Als bediende in een antiquiteitenzaak verdiende de heer des huizes niet bijster veel en bovendien, de moeder eischte een groot deel van 't loon aan versterkende middelen, zoodat er voor 't gewone leven niet veel overschoot.

Des te meer gezonde levensvreugde toonden vader en dochter en die stak ook Mirre aan en ondanks zijn ongeluk leefde hij tevreden mee.

Nelly klopte op 't lage zolderdeurtje en riep: „Ben je wakker, Mirre?"

„Ik kom!" antwoordde hij dadelijk.

Hij ging zitten en nu was zijn eerste werk 't houten onderstuk aan te gespen.

Daarna waschte hij zich, trok zijn kleeren aan en — zóó deed hij de deur van 't kamertje open, of Nelly schoot op hem toe.

„Twintig tellen te vroeg!" riep ze lachend, „je hebt altijd zeven-honderd-veertig tellen noodig! In dien tijd heb ik de kamer geveegd en dan hol ik naar boven en nou ben ik pas aan zeven-honderd-twintig, wat een haast!"

Mirre lachte maar en, geholpen door mij en door Nelly, daalde hij de tamelijk steile

zoldertrap naar beneden af.

Beneden liet het meisje hem vrij en 't eerste werk van den jongen was naar buiten te gaan om meneer Terlé goeden morgen te wenschen.

Kort daarna verscheen ook de moeder, een zachte, lieve vrouw, maar doodzwak, en met hun vieren begonnen ze te ontbijten.

Nelly beredderde alles. Nelly sneed brood, schonk thee en — babbelde, o, als een echte, vroolijke, jonge meid.

„Vandaag is 't je groote dag!" zei meneer Terlé, „ik denk wel, dat 't dan met je vrije leventje gedaan is."

„O meneer," antwoordde Mirre, „ik verlang niets liever! Ik wil zoo graag beginnen."

„Ik zal je elken dag weg brengen," verklaarde Nelly, „en ik kom je weer halen óók."

Mirre kreeg een kleur en zei: „Wat bezorg ik je toch een last!"

„O, nee!" riep Nelly, „ik vind 't zèlf heerlijk, dan heb ik nog eens een loopje. Ik kom zoo graag in de stad! Hier, Duveltje!"

De hond kwam aanspringen en bedelde om zijn morgengroet.

„Jij hebt 't hier óók maar best, hè, jou lastige robbedoes!"

't Meisje had den hond opgetild, nam zijn kop tusschen haar twee handen en schudde hem zoo heen en weer. En al maar zwiepte

't komieke staartje over haar knieën en zijn mooie oogen keken allen om de beurt aan, alsof hij wilde zeggen: „Hoe vind je die lieve meid?"

Meneer Terlé moest vroeg op 't pad, nam afscheid en stapte langs den dijk naar den winkel in de stad. Nelly wuifde hem over 't tuinhekje na, tot hij bij de kromming uit 't gezicht verdween.

Toen begon ze handig op te ruimen, waarbij Mirre zijn hulp aanbood en de kopjes waschte. Jawel, Mirre waschte de kopjes! Waarom ook niet? Nelly's moeder werd naar buiten geleid, waar ze in 't warme zonnetje weer op nieuwe krachten hoopte.

En terwijl Nelly boven alles opruimde, zat Mirre met de goede vrouw te babbelen, maar niet met leege handen!

Zonder ophouden maakte hij van een stuk hout, eenvoudige, huiselijke dingen.

Om acht uur gingen Nelly en Mirre samen op weg, want 't meisje moest nog naar school.

Onderwijl stond haar mond niet stil en 't allerliefste hoorde ze Mirre van 't circus vertellen.

„Zeg Mirre," zoo babbelde Nelly door, „zeg, vertel nou nog eens van die balsemienen."

Mirre schaterde en zei haar 't onbekende woord nog eens voor: Pan-to-mi-me.

„O ja," en Nelly lachte zelf hard mee, „wat weet ik nou ook van een paardenspel! Toe, vertel me nou alles!"

En opnieuw moest Mirre beginnen en Nelly rustte niet, vóór ze alle bizonderheden wist. Tot de klok kwart voor negen sloeg!

Met een klap op zijn schouder en een hoog opklinkend: „Dag!" vlóóg ze weg naar school.

Mirre keek haar na, terwijl ze nog wel twintigmaal omkeek, tot hij haar slingerende vlechten niet meer zag.

Dan zocht Mirre den dam op. Voorzichtig stapte hij over de groote steenbrokken voort, tot hij zijn geliefkoosd plekje had bereikt.

Daar zat hij soms uren lang — aan weerskanten klotste het water, af en toe gleed een stoomschip voorbij of een sleepbootje trok puffend een viertal lange aken aan een rij achter zich mee.

Mirre legde mij achter zich neer, soms zette hij me met de punt tusschen de steenen en daar sleten we heerlijke uren, waarin de jongen ijverig allerhande voorwerpjes sneed.

Duveltje vermaakte zich een enkele maal met een uitstapje, als een wagen voorbij kwam.

Dan kefte hij verschrikkelijk, om weer vergenoegd terug te keeren. Hij zette dan een

snoet, alsof hij 't paard op de vlucht had gedreven.

Om twaalf uur trok Mirre Nelly weer tegemoet en vroolijk snappend kwamen ze binnen.

Vlug de boel klaar gezet en éér de vader 't huis binnen stapte, stond de koffietafel klaar.

Terwille van de moeder aten ze niet vroeg!

Meneer Terlé had groot nieuws!

„Vanmiddag om twee uur moet je bij Sella komen," zei hij tegen Mirre, „hij zal je in zijn werkplaats de houtsnijkunst leeren en je vooruit helpen."

Mirre's hart begon te bonzen, ik voelde het duidelijk, want onwillekeurig greep hij me vast, altijd bleef ik in zijn nabijheid.

Nelly sprak het eerst en vroeg: „Vind je 't niet heerlijk, Mirre? Wat zal je nou knap worden!"

„O ja," viel meneer Terlé in, „Sella is een heel bekwaam ornamentwerker, hij herstelt voor onze zaak dikwijls antieke dingen keurig. Ik heb bij hem thuis mooie staaltjes van zijn beeldhouwkunst gezien. Mirre kon 't niet beter treffen!"

's Middags nog vóór half twee trokken vader en dochter met Mirre tusschen zich in, naar de stad.

Duveltje jankte vreeselijk achter 't ge-

Onderwees Sella hem de eerste beginselen. (Blz. 97.)

sloten tuinhek, maar hij kon toch heusch niet mee. Zwijgend stapte Mirre door, tot ze stil hielden voor den winkel van Sella. Nelly nam afscheid, Mirre volgde meneer Terlé. Een doodgewone man ontving hen, wisselde enkele woorden met den vader en bleef met Mirre alleen.

„Kom maar mee, jochie," zei hij, en ze kwamen achter in de werkplaats, die vol hing met allerlei snij- en beeldhouwwerk.

Al dadelijk viel Sella's oog op mij — verrast nam hij me in de handen en knikte goedkeurend. Dat deed me toch zoo goed! Nu verwachtte ik alles!

Mirre kreeg een laag stoeltje, messen, beitels en hout. In enkele korte woorden onderwees Sella hem de beginselen. „Je hèbt aanleg, maar je snijdt verkeerd!" zoo begon de les en van nu af aan werd Mirre een leerling, die met stalen vlijt aan den arbeid trok, de moeilijkheden van 't vak overwon en alles wat erbij te pas kwam, bestudeerde. Het duurde niet lang, of Sella begon van den gewilligen, talentvollen jongen te houden en met al zijn kracht hielp hij hem vooruit.

O, hoe gelukkig leefden we met ons allen in de eenvoudige woning en vooral toen het winter werd en we 's avonds bij elkander zaten aan den kleinen, ouderwetschen haard.

Op een avond, toen het buiten stormde

en de golven in de rivier tegen den dijk sloegen, zaten ze allemaal te werken — zelfs de moeder bleef op en naaide. Nelly stopte kousen en meneer Terlé las voor. Ik zag aan de oogen van allemaal, dat ze niet aandachtig luisterden, hoè mooi 't verhaal ook was.

De wind blies te fel tegen de ruiten, 't water klotste te duidelijk over den kant.

Toen meneer Terlé met lezen ophield, bleven ze allen stil zitten — 't brandende hout knapte en buiten scheen de storm te luwen.

Op dat oogenblik klapte het tuinhekje, iemand naderde, de bel ging over — meneer deed open en — Simon trad binnen.

Duveltje ging als dol te keer en Mirre wist niet hoe hij doen zou, lachen of huilen, want hij geloofde stellig, dat Lena...

Simon keek zoo ernstig!

Al die maanden had Mirre hem niet gezien, wèl af en toe een brief gekregen. Moest hij dus niet blij zijn? En toch — die oogen!

Simon kreeg mij in 't vizier, pakte me op en toen brak hij los:

„Onze directeur is gevangen, de heele boel is verkocht, ik sta op straat!"

Niemand sprak een woord, niemand begreep die opeenstapeling van rampen zoo ineens.

Simon bleef een oogenblik roerloos zitten met de handen onder de kin en eerst nadat meneer Terlé hem zacht aanmoedigde te vertellen, begon hij: „We hebben 't geen van allen geweten, dat de zaak zóó zwak stond. 't Is hier begonnen, dat staat vast! Van hier af heeft 't ongeluk hem achtervolgd, 't bezoek werd minder en hij schijnt zich ingelaten te hebben met menschen, die geld willen verdienen door vreemde handelingen op geldgebied.

In elk geval, de deurwaarder is gekomen, de tent werd gesloten en vanmorgen hebben ze onzen directeur gearresteerd. Ik heb gehoord, dat er een aanzienlijk tekort is, zoodat de boel voor schuld moet worden verkocht. We zijn uit elkaar gegaan en overmorgen vertrek ik naar Parijs. Nu kom ik Mirre halen."

Ik schrok van de uitwerking, die de woorden op alle aanwezigen maakte.

„Mirre halen?" vroeg Nelly, en allen zeiden het ook in zichzelf. Simon knikte en hij zei: „Als eerlijk man moet ik je vertellen, dat 't kostgeld voor Mirre door den directeur werd betaald. Hij heeft het me in een oogenblik van vertrouwen bekend, uit wroeging over 't gebeurde met 't oude plankier. Ik kan 't ook niet betalen, dus de jongen moet maar mee!"

Nelly keek angstig haar vader aan en ook

ik wachtte vol nieuwsgierigheid af, wat er volgen zou.

En doodkalm sprak meneer Terlé: „De jongen kan voor niemendal bij me blijven!"

Nelly slaakte een kreet van vreugde, maar Simon schudde heftig 't hoofd en zei: „Geen sprake van! Ik verkies niet, dat hij een ander tot last is."

„Maar dat is hij heelemaal niet!" riep meneer Terlé, „de jongen is aardig en gewillig. Laat hem nu maar blijven. We vinden het allemaal prettig!"

Simon zat maar te schudden en hield voet bij stuk. „Hij is mijn pleegzoon, ik heb de zorg op me genomen, dus..."

„Dus màg je ook niet zijn toekomst bederven!"

Simon staarde den ander aan en ik dacht: daar komt de beslissing!

„Zijn toekomst?" vroeg Simon.

„Zeker, hij is in de leer bij Sella en naar ik hoor, voorspelt die hem wel degelijk een toekomst. Je màg hem dus niet meenemen, je wilt 't ook niet!"

Simon gaf toe, maar hij wenschte in de kosten bij te dragen. „Wat ik missen kan, is voor Mirre."

En zoo besloten deze twee brave kerels samen voor den jongen te zorgen.

Simon nam hartelijk afscheid, om in de stad te gaan slapen bij een vroegeren kennis

en dan 's morgens tijdig naar zijn vrouw terug te keeren.

„Vooreerst zie ik je niet meer, jongen," zei Simon, „denk nog eens aan me als ik ver van je af in Parijs zit, ik zal je mijn adres sturen. Tot later!"

Hij ging den donkeren nacht in, nòg gierde en sloeg het rivierwater woest tegen de steenen van den dijk.

Mirre sprak niet veel meer dien avond en in zijn bed droomde hij al maar hardop van Simon en Lena.

Mirre maakte zeer goede vorderingen en nu zijn bizondere aanleg voor 't snijden van gezichten was gebleken, arbeidde hij in die richting voort.

De brieven en 't geld van Simon brachten oogenblikken van groote vreugde. Het bleek, dat Simon een betrekking in een altijd doorgaande kermisvermakelijkheid had gekregen, waar hij wel goed zijn brood verdiende, maar 't kindje tierde niet en eischte veel extra middelen. Daarom vloeiden de bijdragen niet zoo ruim.

Toen kwam Mirre met de tijding thuis: „Ik ga geld verdienen!"

Sella vond hem nu genoeg gevorderd om óók eens wat verkoopbaars te gaan maken.

En Mirre sneed iets moois! Niets minder dan 't hoofd van Nelly. O, 't was prachtig! De schalksche oogen, 't aardige wipneusje en

een massa haar. Iedereen roemde 't werk en er kwam een kooper opdagen. Toen Mirre op 't punt stond van zijn werk te scheiden, kòn hij het bijna niet afstaan. Ik zag de tranen in zijn oogen komen, zoodra de kooper met 't beeldje vertrok, maar — 't geld, hoe bekeek hij 't geld! Onderweg kocht Mirre in allerlei winkels verschillende kleinigheden en thuis — o, wat een drukte, wat een gelach bij 't uitreiken van de kleine geschenkjes.

„Van mijn eerstverdiende geld," hoorde ik hem telkens zeggen en zoo kreeg de moeder een tabletje chocolade. „Dat is versterkend," zei Mirre.

Meneer ontving een pakje sigaren en Nelly een broche, Duveltje was waarlijk óók niet vergeten — de slimmerd rook 't al en in één hap slokte hij 't stukje worst naar binnen.

„Die heeft er 't minst plezier van," riep Nelly, „dan moeder, dan vader en ik 't langst!"

„Maar van mijn chocolade hebben de méésten plezier," zei de moeder, en meteen deelde ze voor alle drie een stukje rond, ondanks een algemeen verzet. En dien avond dronken ze twee kopjes thee mèt suiker, wat in geen maanden was gebeurd!

Op een Januaridag stond ik tegen Mirre's stoel aan en keek toe bij zijn werk, dat hij thuis afmaakte. Al lang prijkten op 't kleine kastje de hoofden van de drie huisgenooten,

in mooi eikenhout gesneden zooals een koningin op een rijksdaalder, maar dan veel grooter. Al lang wist Mirre, dat hij ook in steen zou kunnen slagen, maar hij miste hiervoor alle leiding. Wel was hij begonnen, klei in een groote kist te bewaren, en zelfstandig oefende hij zich in 't kneden en vormen. Dàt leek Nelly niet zoo moeilijk! Ze zou ook wel een handje meehelpen en samen bleven ze uren achtereen bezig boven een oud vloerkleed voor 't bevuilen van de kamer. Nelly deed haar best, geweldig, maar ze scheen alleen maar te houden van afschuwelijke gedrochten met reuzen waterhoofden, ontzaglijke stompneuzen, wanstaltige kinnen en olifantsooren.

Ja, ze kneedde ook een menschenhoofd, maar wàt voor een! Om van te ijzen!

Mirre vormde fijntjes en keurig een mooi gezicht met zuivere trekken en evenredige vormen.

Nu pas leerde Nelly begrijpen, wat aanleg beteekent. Dit zou ze nooit leeren, nog veel minder een hoofd, dat moest lijken. Mirre hielp haar nog zoo goed mogelijk, veranderde neus, kin, mond en ooren en dàn kwam er nog iets dragelijks voor den dag.

Ten slotte vergenoegde Nelly zich met 't maken van kannetjes en allerlei gewone dingen. Dat deed ze wel aardig en zoo bleef elk van de twee bij wat de eigen kracht toeliet.

Op dien avond, waarvan ik vertellen wou, zat Mirre alleen in de kamer. De moeder lag al in bed, Nelly deed boodschappen en meneer... ja, waar bleef hij toch?

Het was al lang over zijn gewonen tijd! Duveltje sloeg aan — Nelly keerde terug, warm en rood van 't harde loopen.

„Is vader er nòg niet?" vroeg ze, „ik begrijp 't niet! Al over achten, ik kan 't eten niet langer warm houden."

Terwille van moeder gebruikte ze 't middageten laat, omdat Nelly er dan voor kon zorgen als ze uit school thuis kwam. Dezen avond had de moeder vooruit gegeten, o, bitter weinig! en nu al lag ze in bed.

Hongerig bleven de kinderen op den vader wachten. Ik begon aan een ongeluk te denken, want nog nooit liet hij zoolang de twee alleen. Nelly ging naast Mirre zitten en volgde aandachtig zijn zekere bewegingen. Wéér sloeg Duveltje aan — meneer Terlé trad even later binnen als een gebroken man.

Hij zag bleek en zijn handen beefden.

„Wat is er met u, Vader?" vroeg Nelly dadelijk en, wat ze nog nooit gezien had, haar vader verborg het hoofd in de handen en ik zag zijn lichaam schokken.

„Vader!" riep Nelly. Geheel van streek sloeg ze een arm om zijn hals. „Vader, wat is er nou toch? Vertel 't me dan maar!"

Hij herstelde zich en met treurige stem zei hij:

„Ik ben ontslagen, beschuldigd van diefstal... ik... ik..."

Hij stond snel op, zijn verdriet sloeg om in toorn en met horten en stooten vertelde hij, al maar heen en weer loopend, dat zijn patroon hèm verdacht van te heulen met bedriegers, die hem bestalen door 't leveren van valsche dingen in plaats van èchte. En de schijn wàs tegen hem, hij kòn 't niet bewijzen en toen kwam 't eene woord van 't ander... en hij kreeg ontslag!

„En dat nù, nù! midden in den winter en als een onschuldige!"

Ik voelde diep medelijden met den verongelijkten man, die altijd stipt zijn plicht deed en voor zijn gezin leefde. Nelly troostte wat ze kon: „De patroon zal morgen wel spijt hebben," zei ze, „u is nooit oneerlijk geweest, u kùnt 't niet eens zijn! Toe Vader, hij is driftig geworden, morgen komt alles wel terecht!"

Maar het kwam niet terecht!

Booze tongen beweerden, dat de zaak niet al te best liep en de patroon blij was, een reden te vinden om zijn bediende te kunnen ontslaan.

In elk geval, meneer Terlé bleef zonder verdiensten en hij mocht nog blij zijn, dat de politie er niet bij te pas kwam. De goede

man sliep niet en tobde dag en nacht, want hoe hij zich ook uitsloofde, nergens viel er iets voor hem te verdienen. Dan zat hij 's avonds diep ongelukkig aan de tafel — hij wist niet hoe aan 't hoognoodige voor zijn gezin te komen en eindelijk kwam 't oogenblik, dat er geen cent meer in huis was te vinden.

Mirre leed met hem mee! 't Weinige, dat hij binnenbracht, telde nauwelijks.

Vandaar dat de jongen mij op een avond vóór zich op de tafel legde en me ernstig bekeek.

Hij scheen op een plan te broeien zonder tot een besluit te kunnen komen. Dien nacht verried hij zichzelf, want in zijn droom hoorde ik hem roepen: „Mijn stok... tien gulden kan ik ervoor krijgen... tien... tien!... Ik móét 't doen!... Ik moet... ik móét!"

Ik had 't begrepen! We moesten scheiden, en ik wilde niet, ik wilde niet! Mij verkoopen, mij, zijn steun, zijn vriend! Nee, 't kòn niet, 't mocht niet! Ik wond me zoo verschrikkelijk op, dat ik viel en door den harden plof werden ze allemaal in huis wakker, àls ze ten minste sliepen!

Ik hoorde allerlei geluiden en Mirre bleef verder rechtop zitten. Den anderen morgen zaten ze allen met roode oogen aan 't schrale ontbijt en zelfs Nelly zweeg.

Meneer vertrok vroeg om werk te zoeken, Mirre ging later met mij op weg en, wat me angstig maakte, 't eerste zocht hij in de werkplaats een anderen stok!...

Hij ging zijn plan dus uitvoeren!

Wat kon ik doen om het te beletten? Hem aankijken! De oogen van den duivelskop moesten mijn onzichtbare oogen worden, hem aanstaren, dreigend. Helaas! Mirre voelde 't niet! Hij sprak met Sella en deze bleek dadelijk geneigd 't gevraagde geld voor mij te betalen.

Ik stond er machteloos bij... ik zag 't geld in Mirre's handen... o ja, hij mocht me verkoopen, 't was zelfs een mooie daad, maar wat ik leed, wat erin mij omging, nee, dat besefte hij niet!

Dat 't ook hèm zwaar viel van mij te scheiden, ik wist 't wel. Waarom dan geen tweeden duivelskop gesneden, waarom moest hij zijn besten vriend verkoopen?

„Mirre, Mirre!" gilde ik uit alle macht, maar mijn nietig geluid ging verloren. Sella nam mij op... o, had ik in gloeiend ijzer kunnen veranderen om die wreede hand te folteren!

Hij bekeek me met zijn groene oogen, zette me neer op mijn gewone plaats. Ik hoopte nog op een wonder!

Misschien had meneer Terlé dien morgen een betrekking gevonden. Ik hield mijn oogen

stijf op de deur gericht, verwachtende, dat hij binnen zou stuiven en uitroepen: „Ik hèb wat, ik hèb wat!"

Dan zou Mirre 't geld teruggeven en ik bleef bij hem, o, bij hem blijven, ja, ik móést nu wel sterven! Mirre zelf werkte niet zooals anders, hij ook keek telkens naar de deur en dan weer naar mij...

Zijn oogen stonden zoo treurig en zijn gezicht was zoo smal. Het werd twaalf uur...

De redding scheen uit te blijven, ik was verloren! Mirre nam me nog éénmaal in de handen, toen greep Sella me vast en zijn stem leek me valsch en hatelijk bij 't heengaan van Mirre:

„Dag Mirre, wees maar blij, je bent van den duivel verlost!"

Van mij dus, van mij verlost!

Mirre antwoordde niet en ging zonder om te zien naar de deur. Hóórde hij me dan niet? Neen, de deur werd open gedaan en ze viel achter den jongen dicht.

Sella nam me mee — nog eens verzamelde ik al mijn kracht, maar mijn smart was te hevig... ik kon alleen met verstikte stem uitbrengen:

„O Mirre... o Mirre!"

HOOFDSTUK VII.

DE INBRAAK.

Zwarte nacht, ondoordringbare duisternis.

Ik stond met mijn knagend verdriet in den hoek van een prachtige kamer vol mooie dingen, al maanden lang.

Nù kon ik niets onderscheiden, ik peinsde over 't verleden, over alles wat er voorviel na 't afscheid van Mirre.

Sella had me een paar dagen later aan een rijken meneer verkocht en die verschrikkelijke man doemde me tot een moordende verveling.

Dag aan dag bleef ik op dezelfde plaats, ik zag of hoorde niemand anders dan alleen dien man.

De lambrizeering verloste me soms van mijn verveling.

Ze leed ondragelijk door de vraatzucht van de houtwormpjes.

Ze vertelde mij het volgende:

Vroeger had ze wel gezellige uren beleefd; toen woonde de jonge vrouw nog in 't huis,

de éénige dochter. O, in deze zelfde kamer was nog iets verschrikkelijks gebeurd... Ja, die dochter wilde trouwen tegen den wil van haar vader en haar tante, die na den dood van de moeder 't huishouden deed. Een heftig tooneel was er voorgevallen en na dat oogenblik kwam de dochter nooit meer in huis terug.

Eens nog ontving de vader bezoek van een man, die geld eischte, maar nòg hoor ik de stem van mijnheer in toorn roepen:

„Je hebt mij mijn dochter afgenomen, je hebt haar géén liefde geschonken, je hebt haar nameloos verdriet aangedaan en je eigen leven is verwoest door je ellendige drankzucht. Wou je nu mijn geld óók nog hebben? Geef me Mirene terug, laat zij weer bij me komen zonder jóu en mèt haar jongen!"

Heftige woorden werden gewisseld, de bezoeker verdween en keerde nooit terug, maar ook Mirene niet.

Van verdriet zocht de vader afleiding in zijn verzameling en leefde stil en eenzelvig voort.

Het verhaal van de lambrizeering maakte een diepen indruk op me en telkens, in de lange uren van den donkeren nacht, kwam 't weer in mijn gedachten.

Ik vertelde natuurlijk van mijn levensloop en zeker doordat ikzelf zoo uitpakte over

Mirre, begon de lambrizeering óók met den jongen te dwepen.

Haar stem werd duidelijker als ze méér wilde weten en even als ik, treurde ze over onze scheiding. Ach ja, die goede lambrizeering heeft me van den ondergang gered. Door háár droogde ik niet heelemaal uit en vermolmde niet vóór mijn tijd.

En nu weer in dezen merkwaardigen nacht stond ik eenzaam in mijn hoek. De lambrizeering scheen te dutten, ze gaf op al mijn vragen geen antwoord.

Dus troostte ik me met mijn eigen gedachten, terwijl ik óók luisterde naar de zachte geluiden van 't huis.

Ik hoorde meneer Ballet de voordeur sluiten; sloffend ging hij door de gang terug, de trap op.

Nu liep hij boven me, een stoel verschoof, een zachte schok, precies als elken anderen avond — hij lag in bed!

Ik soesde in, zag in 't donker van de groote kamer warrelende schaduwen, de zwartheid om me heen bewóóg in mijn verbeelding.

Een gangklok sloeg elf slagen...

Opeens werd ik klaar wakker!...

Duidelijk hoorde ik een zacht geknars — heel regelmatig en zonder ophouden.

Ik begreep niet wat het kon zijn, een muis? Ach nee, die ritselde heel anders...

nee, 't was buiten de kamer en toch vlak bij.

Ik besloot helder wakker te blijven en af te wachten. — Hóór! een doffe slag — toen stilte...

Ellendig, dat ik niets kon zien!

Eensklaps werd ik verblind door een lichtstraal, toch had ik een donkere gedaante op gemerkt...

Even later zag ik alles weer — een man sloop op de teenen door de kamer, in zijn hand droeg hij een electrische lantaren.

Dus — een inbreker!

Hij kwam op me af en ik — ik, die zoo'n diep medelijden voor meneer Ballet koesterde, ik voelde me driftig worden... Zou die kerel hem bestelen, misschien erger? Nooit, nooit!

Ik móést hulp brengen... ik spande me in om te gillen... ach nee, dat gaf niemendal! Nu kwam hij vlak langs me heen... bijna raakte zijn misdadige hand me aan... ik verzamelde al mijn kracht en wierp me met een geweldigen duw overzij...

Ik viel, bom, met een plof op zijn teenen! Héérlijk, héérlijk!

Hij schrok ontzettend, slaakte een gesmoorden gil, bleef staan en luisterde.

Boven me kraakten de planken... Gelukkig! Meneer Ballet had me gehoord.

De schurk achtte het maar geraden terug te keeren... nog even zag ik 't schijnsel

van 't lichtvlak in de kamer, toen niets meer...

Met een brandende pijn lag ik op den vloer en nog juist kon ik de lambrizeering toeroepen wat er gebeurd was...

Verder herinnerde ik me niets meer.

Later scheen 't volle licht in de kamer.

Een heer hield me vast, een ander schreef wat op, een derde lachte, maar meneer Ballet zat er zwijgend bij.

Zóóveel begreep ik ervan, dat de kerel gepakt werd bij zijn poging om terug te keeren.

En nu moest de politie en de justitie onderzoeken of de oude man soms wat vermiste. Ze wilden precies weten, tot hoever hij gekomen was.

„Ik verklaar je," zei de kleine zwarte, „ik verklaar je, dat hij tegen dezen stok is aangeloopen. Dat klopt zeker met de bewering van meneer Ballet, die een slag gehoord heeft. Hoe bewaarde u dezen stok?"

Ik werd op mijn vaste plaatsje gezet en nu vertoonde de zwarte 't inbraaktooneel. Hij liep precies langs me, zooals de dief had gedaan en — bom, ik viel weer net eender.

„U hebt aan dien knuppel 't behoud van uw geld en misschien ook wel van uw leven te danken," zei de zwarte.

Na deze woorden verlieten ze de kamer.

Ik voelde me eerst even beleedigd door dien scheldnaam van knuppel, maar de gedachte, meneer Ballet zulk een dienst bewezen te hebben, vervulde me met trots!

De lambrizeering werd jaloersch en wilde me kleineeren door te zeggen: „Jij hebt 't niet gedaan, die kerel heeft je bij ongeluk omgeschopt."

Ik ging er niet eens op in. Wat is nou een wurmstekige lambrizeering!

Dienzelfden dag verscheen Sella en haarfijn moest hij vertellen van Mirre.

En Mirre werd gehaald en door meneer Ballet hartelijk ontvangen.

Ik beefde van geluk, toen ik Mirre na een maandenlange scheiding weer terug zag, maar ik schrok van zijn uiterlijk.

Wat zag hij er uit, zoo mager en zoo wit! Wie weet wat er in al die weken was gebeurd.

„Mirre," zei meneer Ballet, „dezen stok heb ik gekocht van Sella, je patroon. Die stok heeft me 't leven gered, ik kan mijn dankbaarheid niet beter toonen dan hem terug te geven aan zijn eersten eigenaar, den knappen houtsnijder, die een duivelskop als deze wist te maken.

Ik heb gehoord van de omstandigheden, die je dwongen den stok te verkoopen. Neem hem terug, hij zal jóu misschien óók geluk aanbrengen."

De oude man reikte mij aan Mirre over en nu keken de twee elkaar aan met een blik, die me verbaasd deed denken: „Dezelfde oogen, precies dezelfde!"

Mirre bedankte en moest vertellen van vroeger en zoo kwam ik aan 't eind te weten, dat Nelly een wees was geworden, dat ze bij een familielid inwoonde, dat Mirre zelf bij haar een dakkamertje in huur had en leefde van zijn eigen verdiende loon en van 't geen Simon stuurde.

De brave oude heer Ballet beloofde hem verderen steun, voornamelijk door veel van zijn werk te willen koopen.

En nu voelde ik weer Mirre's hand, zijn hand met de dunne spitse vingers, hij nam me mee, ik mocht hem weer steunen en voor 't eerst na al die maanden van eenzaamheid kwam ik weer in de buitenlucht, zag ik de menschen, de boomen, de blauwe lucht, de zon zelf!

En Mirre bracht me bij Nelly, de vroolijke, lieve Nelly.

't Eerste dat me opviel: haar lange, blonde vlechten waren verdwenen! Dat vond ik jammer! Ze konden zoo jolig achter haar aanslingeren als ze hard liep. En wat leek ze anders dan vroeger!

Ja, ze miste haar ouders, ze leefde bij een vrekkige, stuursche vrouw, dat merkte ik al dadelijk.

Uit allerlei gesprekken hoorde ik enkele bizonderheden.

De voogdijraad had Nelly bij deze verre bloedverwante in huis bezorgd en op uitdrukkelijk verlangen moest ze Mirre óók een kamertje afstaan.

Die beslissing was een groot geluk voor de kinderen geweest. Nu toch konden ze elkander de eerste dagen troosten en later ook bleven ze door elkaars gezelschap 't leven dragen.

Want prettig was het allesbehalve!

Dat leerde ik dienzelfden dag al inzien.

Ik, die me zoo in-gelukkig voelde, moest me wel intoomen, omdat de twee kinderen een harden tijd doorworstelden.

Op 't armzalige dakkamertje kreeg ik een plaats naast 't zoogenaamde bed, niet anders dan enkele oude kisten met een dunne stroomatras en lappedekens.

Hier keek ik weer als vanouds naar de handige bewegingen van Mirre, die de beitels gebruikte en de splinters links en rechts deed vliegen.

Een heel enkele maal sloop Nelly op zijn kamertje, schreide bitter en klaagde zacht haar nood.

Nu hoorde ik, dat ze haast nooit naar school mocht, vrouw Murjens gaf eenvoudig op: ziek.

Al 't werk kwam voor Nelly's rekening

en, hoe vlug en ijverig ze ook was, naar den zin van vrouw Murjens deed ze nooit genoeg.

Alleen bij de schrale middagmalen mochten de kinderen samen zijn, anders duldde ze geen gebabbel.

Toch lukte het Nelly soms, als de vrouw een buurvrouw op bezoek kreeg, ongemerkt naar boven te sluipen.

Dat gebeurde ook den derden dag na mijn terugkeer. Nelly ging op een kruk zitten en vertelde van de hardheid die ze moest verduren.

Onwillekeurig nam ze mij in de handen, o, dat deed me goed! Wat vond ik ze veranderd! Waar die vlechten toch gebleven waren?

Nelly scheen mijn gedachten te raden, want ze trok aan 't opnieuw groeiende haar en zei:

„'t Wordt al weer langer, zie je wel? Ze willen me bang maken, als ze zeggen, dat het niet meer zal groeien."

„Natuurlijk!" antwoordde Mirre, „wacht maar, als ik meer geld verdien, dan koop ik van die haarolie voor je."

„Ach, wel nee, dat is niet noodig! je ziet toch, hoe gauw 't gaat."

„Wie weet waar jóuw haar nou is, Nelly," zei Mirre, „je hebt heel mooi gedaan door het te verkoopen..."

Ah! nù wist ik 't! Die lieve meid! In de dagen van honger en ziekte had ze haar mooie vlechten verkocht, ja verkòcht! zooals Mirre mij had verkocht.

Je kon 't haar goed aanzien. Toch léefde de oude vroolijkheid nog in 't meisje! Ondanks alles begon ze na korten tijd met Mirre te lachen, ze plaagde hem met mij en gooide met houtsnippers.

Wat zou ik graag hebben meegedaan! Ik gunde die twee van harte een weinig plezier.

Mirre bromde eerst wel: „schei uit, ik moet werken, door werken alleen kun je uit je ellende komen," maar Nelly stoorde er zich niet aan, ze móést eens vrij-uit lachen, haar jeugd kón immers niet zonder wat pret! Het werd ten slotte een klein bombardement, waarbij Mirre natuurlijk verloor, want een meisje is altijd slimmer dan een jongen.

Nelly maakte hem zoo geweldig aan 't lachen, dat hij heelemaal weerloos werd. Nu kon ze hem bedelven onder een stortvloed van spaandertjes. Ze zaten in zijn haren, ze vielen op zijn schouders, ja, in zijn mond!

Die Mirre blies en proestte alsof hij aan 't zwemmen was! Ik lachte tranen met tuiten! —

Opeens werd de deur opengeduwd en vrouw Murjens greep Nelly ruw bij een

arm, gaf haar een paar harde klappen en uit haar mond klonken de hevigste scheldwoorden.

Mirre rees doodsbleek overeind, er kwam iets in zijn oogen, dat ik van den zachtaardigen jongen niet verwachtte.

Ik zag hoe hij zijn vuisten balde en tot mijn grooten schrik riep hij: „Sla d'r niet, hoor je! Sla mij dan maar!"

Nu keerde vrouw Murjens zich tot Mirre en krijschte: „Niet slaan? Mag ik dit niet voor meneer? Wel zoo, hoepel dan op? Betaalt ù voor de jongejuffrouw? Je verdient nog al wat met je lorretjes! Bemoei je met je eigen zaken, begrepen?"

Mirre keek haar vast in de oogen en herhaalde koppig: „Niet slaan! niet slaan, ze doet geen kwaad."

„Ik heb haar verboden hier te zitten babbelen en stoeien en als ze dat toch doet, krijgt ze ransel! Wat wou jij nou?"

„Waarom mag ze hier niet eens komen, ze is zoo goed als mijn zusje."

Nu werd Mirre's toon weeker en ik begreep, dat de tranen dadelijk zouden volgen.

Voelde die vrouw dat niet? Deden die twee dan verkeerd, omdat ze van elkaar hielden door 't vroeger samenzijn in een aardig huishouden?

Nee, ze voelde niets voor de twee een-

zame kinderen, omdat ze ruw, hardvochtig was, gierig en jaloersch.

„Hou je mond, want anders zal ik over je klagen en dan moet je weg, hóór je me?"

Die woorden gebruikte ze altijd om Mirre kalm te krijgen, want daarmee bedwong ze hem volkomen.

Mirre wist niet of 't haar lukken zou, hem te betichten van allerlei leelijks, maar hij durfde 't er niet op wagen en — zweeg.

Nauwelijks bevond hij zich weer alleen op het kamertje, of ik zag de tranen vloeien.

Ik kreeg met hem te doen! Een jongen als hij kon niet tegen een vrouw Murjens op.

Ik voelde me niet eer gerust dan toen hij zijn gereedschap weer ter hand nam — ach ja, werken doet vergeten!

De dagen verliepen vrij eentonig.

Geregeld ging ik met Mirre naar Sella en bleef in de werkplaats rustig toeschouwer.

Een enkele maal kwam de oude heer Ballet eens kijken, omdat hij veel belang in Mirre stelde en altijd kocht hij 't een of ander.

Aan hèm klagen, nee, dat deed een jongen als Mirre niet, hoe ook de vriendelijke man verscheidene malen vroeg of er iets aan scheelde.

Sella wist óók 't rechte niet, al vermoedde

hij wel waar 't aan haperde.

Heel in 't geheim kocht Mirre van een extra verdienste wat bizonders voor Nelly en als ze dan alleen in de kamer achterbleven, dan stopte hij 't haar in de hand.

Ik zag haar mooie oogjes glinsteren en vochtig worden en haast onhoorbaar zei ze: „Dank je, Mirre, dank je."

Op een keer hoorde ik den jongen aan vrouw Murjens vragen: „Is er nòg geen brief uit Parijs gekomen?"

„Dacht je, dat ik hem heb ingeslikt?" bitste ze.

„Het is al twee maanden geleden en anders komt er altijd één per maand," zei Mirre.

„Ach, die mooie spullebaas..."

„Zeg dat woord niet, als 't u blieft."

„Ik zal zeggen wat ik wil! Hij was toch een spullebaas, een spullebaas, een spullebaas!"

Ze gilde het uit, alleen om Mirre te sarren en toen vervolgde ze: „Die vergeet je natuurlijk, maar als je niet gauw betaalt, dan ga ik naar den voogdijraad en je kan ophoepelen."

Nelly keek haar angstig aan en onwillekeurig greep Mirre mij vast. Ik voelde hoe hij trilde.

„Dan zal meneer Ballet me helpen," zei hij na een poos.

„Best!" riep vrouw Murjens, „best, als er maar betaald wordt! Ik heb hier geen toevlucht voor dakloozen."

Zooals meestal bij dergelijke kijfpartijen, eindigden de twee met zwijgen.

Hij zou nog eens schrijven.

Dien dag werd ik plotseling herinnerd aan Duveltje; waar zat 't aardige dier?

Natuurlijk moest vrouw Murjens niets van hem hebben.

Ik kon 't niet vragen, ik moest alles weten van luisteren alleen. Het speet me zoo van dien kleinen schelm met zijn verstandige oogen.

En juist dien dag kreeg ik hem te zien! Mirre liep een eind om, belde ergens aan en — daar hoorde ik blaffen. De deur ging open en jawel — Duveltje sprong tegen Mirre op.

Hier was hij een huisvriend, hier werd hij veilig voor Mirre bewaard, tot de jongen hem weer zèlf kon verzorgen.

Ach ja, er zijn toch veel goede menschen ook!

Een brief van Simon bleef uit...

Toen besloot Mirre naar meneer Ballet te gaan! Hij vertelde 't aan Nelly. „'t Valt me vreeselijk zwaar," zei hij, „ik bedel niet graag, maar van jóu af te moeten, dàt lijkt me 't ergste!"

Het gebeurde op een Vrijdag...

Mirre maakte zich klaar om den heer Ballet een bezoek te brengen. Ik voelde zijn hand beven, toen hij me vast greep en op zijn langzame manier stapte hij voort.

Hij belde... de oude meid deed open, herkende hem al, knikte tegen hem.

„Is meneer thuis? Mag ik hem even spreken?"

„Kom er maar in... er is iemand bij meneer, dus moet je even wachten."

Mirre werd in den salon gelaten en ik mocht mee als zijn onmisbare steun.

Verbaasd keek de jongen rond naar al 't moois om hem heen en ik dacht aan de dagen, die ik in dit zelfde huis had doorgebracht.

Plotseling hoorde ik in de kamer ernaast harde stemmen en duidelijk drong de stem van meneer Ballet tot me door:

„Neen, zeg ik je, neen, wat ik kon, heb ik voor je gedaan, 't heeft me niet geholpen! Je verdrinkt 't geld, je zakt hoe langer hoe dieper. Laat me met rust! Heb je me nog niet ongelukkig genoeg gemaakt? Door jóuw luiheid, door je drankzucht is mijn Mirene rampzalig geworden, zoodat je zelfs haar kind, haar jongen, mijn kleinzoon, hoor je, aan vreemde handen moest toevertrouwen."

„U wou niet...!"

„Had ik geweten, dat je 't kind heele-

maal van je af wilde schuiven, ja, dan zou ik 't zelf bij mij genomen hebben. Laat me nu alleen, alsjeblieft, ik zeg je nog eens, Mirene kan altijd bij me terugkeeren, altijd, méér doe ik niet."

De deur werd geopend... Mirre stond op... Een man met een ongunstig uiterlijk verscheen in de opening en achter hem de figuur van meneer Ballet, bleek, maar vastberaden.

„Jij hier, Mirre?" vroeg hij nog, maar toen zag hij zijn schoonzoon aan, die, als ontwaarde hij een spook, achteruit week met groote verschrikte oogen.

Mirre keek hem aan, dan weer den ouden heer Ballet...

Toen gebeurde er iets vreemds...

De verloopen man riep eensklaps met luide stem: „Mirre! Mirre!"

Een paar seconden bleef 't stil — toen begréép ik alles! En ook meneer Ballet kwam nader, staarde Mirre en zijn schoonzoon om de beurt aan en ook hij begreep!

„Groote goedheid!" stamelde hij, „Mirre... hoe heet je nog méér? hoe is toch je vàn?"

En Mirre, die vaag vermoedde, wat deze ontmoeting beteekende, antwoordde:

„Simon noemde..."

„Simon?" schreeuwde de vreemde, „Simon en Lena? Hij is 't, hij is 't, héét je niet — zeg 't dan... toe dan!"

En Mirre zei: „Simon noemde me Mirre Donate."

„Hóórt u wel, hóórt u 't nou goed?" riep de onbekende, maar voor Mirre wàs het geen onbekende meer... hij begreep even goed als meneer Ballet, dat hij tegenover zijn vader stond...

Wat een tooneel!

Ik viel op den vloer, Mirre kon me niet meer vast houden — hij bukte... wist niet, hoe hij moest doen... zijn vader?... dus?... die meneer Ballet was zijn grootvader?...

Meneer Ballet redde den toestand.

Hij trok Mirre naar zich toe, sloeg één arm beschermend om hem heen en hij zei zacht:

„Je blijft bij mij, niet waar? Ik zal voor je zorgen, je vader begint ook een nieuw bestaan en je moeder komt bij ons, 't zal een prettig leven worden. Weet jij wel, dat je jongen heel knap is in 't houtsnijden? Kijk eens hier!"

En hij toonde mij aan den verbluften man, die er uitzag of hij in woede òf in tranen zou uitbarsten.

Hij nam mij in de handen en bekeek den kop, en eensklaps snikte hij 't uit en klaagde:

„Mijn jongen... en... en... mag je me geen hand geven? Hij kijkt hem aan alsof ik... ja, ja, ik bèn ook niet goed voor je

geweest! Mirre... Mirre... wil je me een hand geven?"

De tranen schoten Mirre in de oogen, toen hij den man, die toch zijn vader was, hem zoo hoorde smeeken.

Hij trad nader en nu pas lette zijn vader op den houten voet.

Een hevige gloed overtrok zijn toch al rood gezicht, het scheen alsof héél zijn genegenheid, die toch in hem geleefd had, tot uiting kwam bij 't zien van deze verminking.

„Ben je?... Mirre!... hoe is dat gebeurd? ... Is dat óók mijn schuld?"

De grootvader vertelde in korte woorden de oorzaak en eindigde: „Hij heeft de laatste maanden een moeilijken tijd doorgemaakt. Nu zal ik voor hem zorgen. Ik kom Mirene opzoeken, je verzet je niet langer, is 't wel? De moeder hoort bij 't kind. En jij... zorg, dat je zoon zich niet langer hoeft te schamen. Nog eens zal ik je helpen. Ga, ver weg, en kom alleen terug als je een goede man en een goede vader kunt zijn. Kijk je jongen aan, probeer 't kerel, en alles kan weer goed worden, wil je?"

Mirre hield de oogen strak op zijn vader gericht, als wilde hij 't betere en goede in hem wakker roepen.

Deze sloeg de oogen neer, maar eensklaps stond hij op, greep zijn hoed en met heesche stem zei hij: „Ik ga weg, ik móét

weg! Koop een biljet voor de boot naar New York, geef me wat geld voor de eerste dagen... ik zal 't probeeren... en dàn kom ik terug!"

„Ik zal je komen opzoeken en alles regelen," antwoordde meneer Ballet, „hier, mijn hand reik ik je óók, voor 't eerst in die jaren, houd woord!"

Een oogenblik later klapte de voordeur...

Grootvader en kleinzoon waren alleen...

HOOFDSTUK VIII.

DOOR DEN STROOM MEEGESLEURD.

Ik had wel kunnen dansen en schreeuwen, zoo dol was ik in mijn schik. Verbazend, wat een dag! Wat een dag!

Mirre's grootvader nam ons eerst mee naar de huiskamer en zoo doodleuk zei hij tegen zijn zuster, juffrouw Marie: „Hier breng ik je mijn kleinzoon, Marie."

De kleine, grappige, oude vrouw, die stellig tien jaar langer geleefd had dan haar broer, sloeg de handen in elkaar van verbazing en met haar schor stemmetje riep ze: „Wel, wel, wel! Je zou zeggen! Wel, wel, wel!"

„De jongen komt bij ons wonen, wil je hem hebben?"

Marie lachte en riep uit: „Wel, wel, wel! hoe is 't mogelijk!"

Mirre moest gaan zitten en vertellen, waarvoor hij eigenlijk was gekomen.

En Mirre vertelde...

Zijn grootvader knikte aldoor tegen zijn

zuster en aan 't slot zei hij: „Marie, hoe vind je nou zóó'n toeval, hè?"

Marie knikte óók en zei: „Wel, wel, wel!"

„Zeg nou niet altijd zoo: Wel, wel, wel! Geef mijn kleinzoon eens liever wat lekkers!"

Marie kwam met een trommeltje aandragen en Mirre moest er drie koekjes uitnemen.

Al lang zat hij te draaien op zijn stoel, kreeg telkens een kleur, scheen iets te willen zeggen, wreef met de palm van zijn hand over me heen en — zwéég.

Zijn grootvader merkte wel, dat de jongen iets wou vragen en 't niet goed durfde.

„Wat heb je op je hart, Mirre? Zeg 't maar, ik wil je graag een plezier doen."

„Ik denk aldoor, meneer..."

„Wat hoor ik! Meneer? Zeg je meneer tegen je grootvader? Hoor je dat, Marie?"

„Wel, wel, wel!" deed Marie.

„Hoor je dat, Mirre? Nou, wat is er?"

Mirre begon opnieuw: „Grootvader, ik denk aldoor aan Nelly... zij heeft 't zoo hard — toen ik bij háár ouders was, waren ze zoo goed voor me... ik dacht... zou u... ik..."

Méér kwam er niet... ja toch... ik zag die bolletjes water weer uit de hoeken van zijn oogen te voorschijn komen en — zijn grootvader merkte dat óók.

„Hóór je dat, Marie? De jongen wil hier een weeshuis inrichten. Die Nelly is zeker een vervelend, ondeugend nest!"

Nu barstte Mirre los en hield een lofrede op 't meisje, zoodat meneer Ballet uitriep:

„Marie... het moet bepaald een engel van een kind zijn, die moet hier maar komen!"

Mirre zei alleen: „Dank u, Grootvader."

„Bedank je tante, die krijgt 't nou vreeselijk druk. Ik zal er nog zoo eentje bij moeten nemen!"

„Wel, wel, wel, die Karel!" giegelde zijn zuster en Mirre fluisterde: „Moeder komt toch ook?"

„Dat zijn er drie, hoor je wel, zus. Mirene komt óók bij ons, ja zeker, d'r man gaat voor een poos op reis en als Mirre's vader keert hij terug. Wat een dag, hè Marie?"

„Wel, wel, wel!" deed ze weer.

„Mirene zal wel op d'r eigen jongen passen, denk ik en als ze sterker is, op jóu óók!"

Marie lachte maar; ze scheen gewend aan de plagerijen van haar broer, die op zijn manier zijn groote vreugde uitte.

Mirre draaide weer op zijn stoel, zoodat de oude heer gekscherend vroeg: „Is 't nòg niet genoeg? Moeten er soms nòg meer komen?"

„Ja, Grootvader, Duveltje nog!"

„Wàt, wàt! Wie zeg je? Hoor je 't óók, Marie, die jongen wil den duivel hier in huis halen! O nee, o nee, dien wil ik niet hebben!"

„Ach, Grootvader, Duveltje is een hondje."

„O, een hondje! Kan dat, Marie? Hou jij wel van hondjes, méér van poesjes? Nou, wat denk je? Waar is dat hondje?"

Mirre aan 't vertellen, hoe hij Duveltje gered had en dat 't beest altijd bij hem was gebleven en nu logeerde bij vriendelijke menschen.

„Hóór je dat, Marie? Die doet zijn hondje uit logeeren! En is dat beest al zindelijk? En bijt hij mijn mooie gordijnen niet kapot?"

Mirre prees Duveltje uitbundig en — ook de hond mocht komen.

Een poos later kwam meneer Ballet met alle twee aanzetten. 't Had moeite gekost!

Wat een dagen volgden er nu!

Mirre nam me mee naar een groote kamer gelijkvloers ter wille van zijn moeilijk trappen klimmen. Die kamer was in tweeën verdeeld — de eene helft diende den jongen tot werkplaats, de ander om te slapen.

En hij vond er allerhande werktuigen, een voorraad hout en modellen.

Zijn grootvader had schik in de verbazing van den jongen, die alles bekeek en wel dertig maal uitriep: „Ik dank u, Grootvader!"

Nelly wist niet wat haar overkwam, toen ze háár kamertje binnentrad! Er stond een ledikant! Ja, Mirre en ik moesten het zien en ze wees ons een kleine waschtafel met een spiegel en een linnenkast!

Nelly schreide, maar juffrouw Marie knorde volstrekt niet, en zei: „Huil jij maar eens goed uit, hoor kind, de overgang is ook te groot!"

Met hun vieren zaten ze aan tafel, ik keek met mijn duivelskop net over den rand en zag ze smullen, terwijl Duveltje van den een naar den ander trippelde om wat machtig te worden.

„Morgen haal ik je moeder," zei meneer Ballet tegen Mirre, „dan zijn we er allemaal."

Na het eten begon Mirre aan een reuzenbrief, voor Simon bestemd. Hij las dien aan zijn grootvader voor en deze zorgde, dat er nog wat werd bijgeschreven, namelijk, dat Simon en Lena óók op zijn hulp konden rekenen, als ze in nood zaten.

O, wat vond ik dien ouden, stillen heer van vroeger een schat!

Nu keek hij niet meer naar zijn mooie dingen om; hij liet de oude prullen rusten om voor de levende beschermelingen te zorgen.

's Avonds bleven we allen bij elkaar, Mirre moest vertellen en Nelly moest vertellen

en ik vertelde in mezelf mee.

Grootvader wilde alles weten en soms schreef hij wat op, juffrouw Marie luisterde en telkens knikte ze tegen Nelly, die zich al veel beter hield.

Meneer Ballet sprak ook ernstig met Mirre over zijn snijwerk. „Ik zal je les laten geven door Henk Dover," zei hij, „dat is een van de beste beeldhouwers, die we hebben. Zit er méér in je, dan haalt hij 't er wel uit. Dan ga jij bij hèm in de leer, en later mag je naar Rome..."

„En Nelly, Grootvader?"

De oude heer lachte en antwoordde: „Je bindt Nelly aan een touw en neemt ze overal mee! Ach kom, jongen, we zullen eens zien wat er met Nelly te beginnen is, ik zorg voor haar."

Nu pas sprongen Mirre's gedachten terug naar 't verschiet, dat er voor hem geopend werd.

Rome!... Rome! de stad, waar de groote beeldhouwers en schilders altijd heen trekken om 't prachtige uit vroeger eeuwen te zien en te bestudeeren.

Zou hij dáár heen gaan?

Aan 't ontbijt ontbrak meneer Ballet, die, zooals juffrouw Marie vertelde, door een telegram was ontboden, omdat zijn dochter zoo hevig naar een weerzien en een verandering in haar ellendig bestaan verlangde.

Omstreeks drie uur hield er een auto voor de deur stil... Mirre stond voor 't raam en keek toe.

Wat moest er in den jongen omgaan? Hij zou zijn moeder zien, ja, zijn moeder, die hij nooit gekend had, die onder den slechten invloed van een laaggezonken vader, haar kindje afstond aan een goed man als Simon.

Uit den auto stapte een ziekelijke vrouw, maar — ik herkende dadelijk Mirre's gezicht, dezelfde oogen! Mirre's moeder!

Wat klonk die naam vreemd! Al die jaren had de jongen geleefd zonder ooit 't woord moeder te kunnen zeggen tegen háár, wier zoon hij was.

Hij werd binnen geroepen en in zijn zenuwachtigheid vergat hij me, zoodat ik de ontmoeting niet bijwoonde...

Eerst later zag ik hen samen, de vrouw in 't bed en de zoon ernaast.

Ik schrok nu toch van haar treurige oogen en wat een schat van een jongen was toch die Mirre!

Al zijn vrije uren bleef hij zijn moeder gezelschap houden en nooit genoeg kon hij vertellen van den mallemolen en het circus.

Toch herstelde ze vrij gauw en nu werd ons leven pas gezellig.

Mirre's moeder scheen 't verzuim van al die jaren te willen goed maken en zooveel

mogelijk waren die twee samen.

Nelly schikte zich in de nieuwe omstandigheden, zij hechtte zich hoe langer hoe meer aan Duveltje, aan meneer Ballet en juffrouw Marie.

Henk Dover, de knappe beeldhouwer, gaf Mirre les en uit zijn woorden maakte ik op, dat de jongen een beslisten aanleg voor beeldhouwen had.

Ik gróéide erin en toch... en toch... als een mensch zelfzuchtig is, hoeveel te meer dan een stok!

Mirre's moeder had de gewoonte aangenomen haar jongen te ondersteunen bij 't loopen. Hij moest haar een arm geven en — ik mocht thuisblijven.

Zoo gaat het in de wereld! Ik had hem in de treurige, moeilijke jaren bijgestaan, nù werd ik afgedankt...

Ach neen, ik deed onbillijk! Een moeder... nou ja, een moeder, die ging vóór!

Maar ik leed, ik mokte, ik was dol jaloersch! Ja zeker! Ze gingen soms allemaal weg, vooral Zondags en dan mocht ik thuisblijven!

Hartelijk, niet waar!

Er kwamen oogenblikken, dat ik spijt gevoelde over mijn opoffering om op de teenen van dien dief te vallen.

Machteloos stond ik in den paraplubak, ja, in den paraplubak, vreeselijk ordinair!

Dat koopje leverde me die ouwe meid.

En onder in dien ellendigen bak stond nog een vinger water en daardoor drong een ijzig gevoel in mijn aderen... hu! Ik werd koortsig en ik ging zoo te keer, dat al de anderen in een hoek samenschoolden, bepaald een samenzwering smeedden om me dood te verklaren.

Maling aan! Ik lachte om die lijntrekkers, die niets hadden beleefd.

't Vreeselijkste vond ik nog wel 't thuiskomen van Mirre en al de anderen! Lachend en vol rumoer trokken ze langs me heen en Mirre taalde niet eens naar me...

O, 'k had willen sterven!

Gelukkig kwam hij me den volgenden dag verlossen en tot mijn groote vreugde hoorde ik hem brommen: „In den paraplubak, wel ja, ik zou hem in den aschbak stoppen!"

Met een snelle beweging trok Mirre me uit den bak en — al mijn verdriet vloog heen.

Ik bleef toch zijn beste, zijn eerste vriend!

Lang duurde mijn vreugde niet, want telkens vergat de jongen me weer, en zoo werd mijn leven een aaneenschakeling van teleurstellingen, van troostelooze, eenzame dagen en blijde oogenblikken.

Alleen de gedachte, dat Mirre gelukkig was, hield me staande. Zijn toekomst lag

schitterend vóór hem, hij zou een beroemd man worden en de stok, ach, de stok...

Jaren gingen voorbij...

Op zekeren dag nam Mirre me mee op een wandeling naar de rivier en voor de eerste maal na den dood van meneer Terlé stond ik weer tusschen de zware steenen en bij me zelf had ik toch wel schik in de veranderingen sinds dien tijd.

Wat een net heertje was Mirre geworden en Nelly liep er ook zoo dametjesachtig bij.

Toen stoeiden ze weer met Duveltje, die natuurlijk moest zwemmen. Met zijn leuken snoet kwam hij door 't water aanzetten, bracht een stukje hout in zijn bek terug.

Dat gebeurde aan den zuidkant van den dam, want daar stond het water haast stil.

Mirre en Nelly vermaakten zich nog als echte kinderen met scheepje varen. Stukken kurk, takken, blokjes hout, alles samen vormde een heele vloot, die door den zwakken golfslag heerlijk dobberde. De moeder keek 't spelen aan, nog altijd teer en stil, maar innig gelukkig.

En dien dag gebeurde het vreeselijke...

Na een paar uur brak de familie op en — Mirre vergat mij... hij vergat me! Ja, 't was een feit! Ik bleef daar staan, alleen, rechtop en ik zag ze gaan, vroolijk, druk, gelukkig.

Daar gingen ze... al verder en verder...

ik zag Nelly's roode jurk tegen den grauwen dijk kleuren, ik hoorde haar heldere stem...

Mirre steunde op zijn moeders arm, telkens lichtte hij 't hoofd op en keek haar aan...

De wind streek langs me heen, ik werd inwendig koud... nòg bleef ik hopen, dat ze een van allen hun vergeetachtigheid zouden goedmaken — in mijn verbeelding zag ik Nelly al hard terugloopen om me te halen...

Neen, ze vergaten me... ze verdwenen uit 't oog en ik stond alleen op den dam.

De vloed kwam op... het water steeg en weldra klotste het langs mijn stalen voet.

Opeens viel ik in 't water en bleef tegen een paal liggen schommelen.

In dàt oogenblik zag ik iets roods een eind van me af, ik hoorde de stemmen... ik probeerde me op te heffen, want — já — 't wàs Nelly! 't was Duveltje! Ze kwamen me halen — te laat!

Nelly scheen me te zien, ze hitste Duveltje aan om naar me toe te zwemmen, mij tusschen zijn tanden te pakken, me te redden!

Te laat, een nieuwe golf deed me draaien om den paal heen en nu dreef ik voort... ik zag 't rood van Nelly's jurk niet meer...

wèl hoorde ik den hond blaffen — toen zag ik niets meer dan water en de hemel boven mij... Vreemd, dat ik me niet wanhopiger voelde, ik begreep onmiddellijk hoe er voor mij geen gevaar van verdrinken bestond, het was alleen de scheiding, wie weet voor goed!

Over Mirre en Nelly dacht ik niet langer met angst, ze waren immers bezorgd.

Ik wilde avonturen beleven, ikzèlf, zonder Mirre!

Vroeger spraken de jongens wel eens van de zee; dat moest een groote plas water zijn, waarin de rivieren uitliepen, en aan den overkant lagen nieuwe werelden, grootscher en heel anders dan Europa.

Misschien dreef ik dáár heen!

't Werd donker.

Plotseling voelde ik een schok — even lag ik op dezelfde plaats te schommelen, toen kwam er iets glibberigs over me heen en hield me vast.

Van nu af bleef 't water langs me stroomen en ik dreef niet meer.

— — — — — — — — — — —

Langzaam brak de zon door de morgennevels. Een onstuimig verlangen kwam in me op, om te weten wat er verder gebeuren ging.

Ze haalden me op!

Eerst hoorde ik doordringende stemmen en één ervan klonk: „Wat zit er voor een bruin ding in 't net?"

„Een houten paling!" was 't antwoord.

„Help eens halen!"

Daar ging ik omhoog met een troepje glinsterende visschen en een minuut later lag ik aan dek van een schip.

Twee paar oogen keken op me neer. Gelaten wachtte ik mijn lot af... zouden ze me aan boord in stukken breken?...

„Een duivelskop! Honderd duizend stekelvarkens, de stok van Mirre!"

Het waren Siep en Kas!

HOOFDSTUK IX.

IN ROME.

Siep en Kas! Ze namen me mee, ze maakten me schoon... ik herléefde! Ze hadden dezelfde oogen, denzelfden lach, dezelfde stem.

De stem, ja, die deed nog 't meeste!

Siep en Kas! uit dien eersten tijd, waarin ik met Mirre in aanraking kwam... hoe lang al geleden?

Siep, de luidruchtige, Kas, de sombere!

Daar zaten ze en haalden oude herinneringen op en ze hadden het over Mirre, Simon en Lena.

Uit hun gesprek begreep ik, dat ze voorspoedig door 't leven waren gereisd en samen een fietsenzaak dreven, die een goed bestaan opleverde.

„Ik zal toch eens onderzoeken of ik Simon's en Mirre's adres niet kan opduikelen," hoorde ik Siep zeggen, „ik weet wèl, dat 't circus Tale opgedoekt is en dus zal 't een heele toer zijn, 't stelletje op te

sporen. Hoe heette Simon eigenlijk en Mirre?"

„Hoe kan ik dat weten? Ze werden alleen met d'r voornaam genoemd, je vindt ze nooit!"

„Wedden?"

„Ik wed niet!"

„Anders dan! Ik zal mijn best doen ze te vinden en als ik ze te pakken krijg, geef jij me dat meerschuimen pijpje, waar ik zoo jaloersch op ben als belooning! Doen? Ja, natuurlijk ja! Binnen een maand is 't pijpje mijn!"

Kas moest lachen om de drukte van zijn vriend — hij stemde toe en ik, ik juichte!

Wat een kerel, die Siep! Wat een ondernemende baas!

„Ik zal beginnen hier in de stad onderzoek te doen, lukt dat niet, dan ga ik naar de stad, waar het circus publiek verkocht is en mijn hoofd eraf, als ik daar 't spoor niet vinden zal. Ik moet toch naar de fabriek „Tony," je weet wel, ik waag er een gulden of wat aan, zoek 't spoor, vòlg 't spoor, néém je pijpje!"...

De stok gaat mee, dat spreekt, hij is mijn gids, mijn herkenningsteeken, de magneet, die ons tot elkander brengt. Laat eens kijken, vandaag is 't Donderdag, ja, dat valt goed! Jij blijft thuis, 't is stille tijd, morgen ga ik op reis! Breek nou 't pijpje

niet als ik weg ben en — en als ik ze gauw vind, dan breng ik voor jou een ons ulevellen mee!"

Kas zei: „Ga je gang maar, zooals je honderden malen hebt gedaan!"

Siep hàndelde, Kas overwóóg, dàt begreep ik wel! Ze schenen elkander goed aan te vullen!

Dienzelfden dag begon Siep door de stad te draven en sprak met een ongelooflijk aantal menschen, en iedereen duwde hij mijn kop onder den neus en vroeg naar Simon en Mirre.

Hij kende, geloof ik, iedereen, maar toch schoot hij niet op, want al herinnerde een enkele zich wel iets, bepaalde inlichtingen kon hij toch niet geven.

Doodmoe zat Siep 's avonds in de door glazen deuren van den winkel gescheiden achterkamer. Hij maakte een plan voor den volgenden dag, snuffelde in een stapel oude kranten en — pakte een klein koffertje.

Den volgenden morgen gingen we er samen vandoor! — Doch de lange reis deed me niet insoezen, ik voelde me te zenuwachtig!

Hoe hevig trilde in mij 't verlangen om Mirre terug te zien, natuurlijk grooter, een màn welhaast! Ik lachte ondanks alles... misschien had hij al een snor!

Het spoor van Simon werd te Hildes-

berg gevonden, maar tot zijn groote teleurstelling kwam Siep te weten, dat zijn vroegere baas te Parijs woonde.

Mèt Mirre? Dàt wist niemand zich te herinneren! Ach, waarom kon ik niet spreken voor menschenooren, ik wist de straat, 't huis in Hildesberg en ik moest Siep laten zoeken.

Toch vond hij óók 't spoor van Mirre, juist door mij, jaren later!

In een herberg herinnerde een bezoeker zich de inbraakgeschiedenis, de man noemde zelfs den naam Ballet.

Vooruit Siep! Je hebt je pijpje gewonnen. Loop hard, ja, hier in de aardige stad woonde mijn Mirre... Kom Siep, wat beuzel je toch, moet je dan alles vragen?

Ginder is de straat, begrijp je dat niet? Schiet toch op!...

Juist... 't zevende huis van den hoek af... bel dan, 't is heusch goed!...

O, wat teut die oude meid!...

Hè? een jong dienstmeisje? Vreemd, vreemd!

„Meneer Ballet?... die woont hier niet meer."

„Wàt, wàt?"

„Hij heeft hier toch gewoond?"

„Jawel, meneer is naar 't zuiden voor zijn dochter."

„En Mirre?"

„Mirre? Mirre? O, de kleinzoon! Ja, die is naar Rome!"

„Naar Rome?"

Alles begon om me heen te draaien... ik zag niets dan één woord in vurige letters: Rome! Plotseling schoot datzelfde woord uit mijn herinnering... vroeger, vroeger had ik erover hooren spreken... Rome lag hier ver vandaan! En dáár leefde Mirre... daarginds in Rome! —

Wat Siep verder vroeg of deed, het liet me koud, ik voelde me rampzalig, want in Rome zou ik nooit komen, dàt leed geen twijfel!

Siep rustte niet, voor hij de nieuwe woonplaats van meneer Ballet te weten was gekomen, meer bereikte hij niet.

Teleurgesteld tuurde hij op 't papiertje, zijn guitig gezicht stond ernstig en hij mompelde:

„Voor niks! Voor niks!"

En Siep kreeg géén meerschuimen pijpje! —

„Zou ik eens schrijven aan dien meneer Ballet?" vroeg hij een poos later aan Kas.

„Stuur hem den stok als postpakket, daarmee is alles afgeloopen," antwoordde Kas.

„Ja, dat gaat gemakkelijk genoeg, maar zie je, ik wou Mirre zoo graag eens zien, jij hebt niet gehoord hoe ze over hem praatten als over een kunstenaar, hij moet

prachtig kunnen beeldhouwen."

„Wou je soms naar Rome gaan?" vroeg Kas.

„Dolgraag!" riep Siep uit, „je weet, hoe 't reizen me in 't bloed zit, maar allo... er is geen denken aan!"

Siep schudde zijn hoofd en ging aan zijn werk — toch liet 't denkbeeld hem niet los, dàt merkte ik wel en een brief werd verzonden naar Nice.

Er volgde géén antwoord!

Dat prikkelde Siep! Opnieuw begon hij per brief inlichtingen te vragen, en wéér schreef hij naar de bloemenstad in Zuid-Frankrijk.

En na twee weken kwamen zijn beide brieven als onbestelbaar terug!

„Hoe kan dat nu?" vroeg Siep driftig, „al woont hij daar niet meer, dan zou hij zijn nieuw adres toch wel achtergelaten hebben."

„Geef 't maar op," antwoordde Kas, „wat een herrie voor niemendal!"

Ik begreep er óók 't juiste niet van! De eenige oplossing leek mij, dat meneer Ballet ginds onder een anderen naam leefde.

Ongeveer een maand later trad een heer den winkel binnen, ik stond juist in een hoek achter een partijtje banden, en kon dus alles verstaan.

„'k Wou een sterke motorfiets van u koopen," zoo begon de bezoeker en eensklaps leefde ik heelemaal op... ik kende die stem!

Met alle mogelijke moeite trachtte ik 't gezicht van den vreemdeling te zien en, terwijl de onderhandelingen gevoerd werden, zocht ik in mijn herinneringen...

Siep vergezelde den kooper naar de bergplaats en in dien tijd schoot 't me te binnen... 't was Mirre's vader!

Plotseling zag ik den toestand helder in! De heer Donate ging natuurlijk zijn zoon in Rome opzoeken en ik, die smachtte naar Mirre, ik moest hier blijven.

O, kon ik 't Siep maar toeschreeuwen! Ik dééd 't, al wist ik, dat 't niet hielp.

„Siep! Siep! Dàt is Mirre's vader! Siep, hij is jaren geleden weggegaan om zijn leven opnieuw te beginnen, 't is hem zeker gelukt en nu gaat hij vast naar Rome!"

Siep, nòch de heer Donate hoorde me en, zeker door de vreeselijke inspanning, ik rolde over den vloer!

Meneer Donate keek om en Siep zei: „De duivel valt op zijn neus."

Hij liet me liggen en in een toestand van diepe verslagenheid hoorde ik den koop sluiten.

„Ik zal uw machine dadelijk op de proef stellen," zei de heer Donate, „ik moet naar

Hildesberg, dat is net een mooie rit."

„Prachtige wegen, meneer," antwoordde Siep, „ik was er een poosje geleden nog."

„Ja, vroeger ben ik er óók al eens geweest. Zorg vooral, dat de machine gauw gemonteerd is, ik verlang ernaar, op weg te gaan. Ziet u, ik ben acht jaar in Amerika geweest en nu ga ik mijn familie verrassen! Ach, ach, wat verlang ik naar mijn Mirre!"...

Mirre?...

Siep trok zoo'n wonderbaarlijk gezicht, dat meneer Donate moest lachen, maar toen vroeg hij: „Kent u Mirre? Weet u iets van hem! Wat scheelt eraan?"

Siep stotterde: „Is Mirre ùw zoon? Wil u naar hem toe? Hij woont er niet meer, wist u dat? Hij is in Rome!"

Nu trok de vader wonderlijke gezichten, zoodat Siep moest lachen, maar toen begon er een gesprek, zóó druk, dat ik 't haast niet volgen kon.

Siep vertelde, de vader vertelde, ze praatten allebei gelijk en eensklaps greep Siep mij beet en duwde mij tegen den heer Donate aan.

„Dit is zijn stok, neem mee, meneer, houd hem bij u, den stok van Mirre!"

Zonder spreken vestigde de vader de oogen op mij, ik zag ze vochtig worden en zachtjes zei hij: „In Rome... voor zijn studie... dàn

is hij ook een beeldhouwer van beteekenis! Meneer, bewaar den motor, ik zal er voorloopig geen gebruik van maken, ik vertrek onmiddellijk naar Rome! 't Geluk heeft me tot u gevoerd, ik dank u, ik zal u nog wel eens ontmoeten!"

Hij betaalde en verliet snel den winkel.

In zijn hotel teruggekeerd, pakte de heer Donate haastig zijn koffer, om vervolgens een plaats in den nachttrein te bestellen.

Veel te vroeg bevonden we ons aan het station en pas na het vertrek van den trein kwam meneer Donate wat tot rust.

Parijs — Lyon — Nice...

't Duurde ontzettend lang!

In Nice moest meneer Donate den trein verlaten om de reis in een anderen trein voort te zetten.

Hij vergat me...

't Duurde maar een minuut, want dadelijk kwam hij me halen, en toch — in die ééne minuut stierf ik duizend dooden!

Een wanhopige onderzoekingstocht in Nice bracht ons niet bij meneer Ballet. Hij móést er wel onder een anderen naam leven.

Dus — Mirre's vader liet in een hotel zijn adres achter en besloot toen Mirre op te zoeken.

We namen den sneltrein naar Italië's hoofdstad.

Hoe meer we Rome naderden, des te ge-

jaagder werd de vader.

Te Rome aangekomen, nam Mirre's vader een auto en liet zich eerst een kamer wijzen in een hotel.

Daarna reed hij naar 't politiebureau en verzocht inlichtingen omtrent een jong beeldhouwer, die waarschijnlijk ergens op kamers woonde.

Snel stapte de vader weer in met 't adres bij zich en voort tuften we door de zonnige stad.

Op Mirre's kamer gekomen bleef de vader wachten en hij bekeek de mooie dingen in 't rond en ik herkende enkele werkstukken, nu in marmer!

Daar stond 't mooie kopje van Nelly... ach ja, die mooie, lieve Nelly!... Ik zag 't hoofd van meneer Ballet, van Simon...

Uren zat meneer Donate op de kamer van zijn zoon en al diens arbeid vervulde hem met trots en vreugde. Beurtelings bekeek hij elk voorwerp. Van verscheidene personen vond hij er een beeltenis, maar van hèm, van den váder niet!

Het begon te schemeren, toen ik beneden aan de trap gerucht hoorde... ja... 't was Mirre... langzaam klom Mirre naar boven.

De vader stond op, opende de deur... daar naderde de jongen, nog één seconde... ik schrok... een màn trad binnen, een jonge sterke kerel...

Waren we tòch verkeerd?

Toen hoorde ik een stem, een uitroep: „Vader!"

Een krachtige hand greep mij en ja, nù herkende ik de oogen, de trekken... 't wàs Mirre! Wat een knap, mannelijk gezicht!

Ik kon niet genoeg naar hem kijken en in 't begin hoorde ik niets van alles wat ze praatten.

Vader en zoon gingen samen in 't hotel eten, en evenals vroeger jaren steunde Mirre weer op mij en nu ook begon ik beter te luisteren.

Eerst vertelde de vader:

„Aan jou, jongen, heb ik mijn behoud te danken, nù behoef ik me niet voor je te schamen, ik ben mijn brood waard en kom voor jou en je moeder zorgen. Voor jou? Ach, misschien heb je me niet meer noodig. Zoo gauw mogelijk gaan we naar je moeder, 'k heb ze niet kunnen vinden."

Mirre antwoordde: „Ze woont een eind buiten de stad met Nelly en tante Marie en grootvader natuurlijk. Hij heeft den naam aangenomen van meneer Inster... ach, ziet u, grootvader is heel oud geworden, een lange poos was hij zwaar ziek en na dien tijd is hij zoo goed als kindsch. We gaven hem in alles zijn zin en zoo ook met dien naam. Nelly is een buitengewone verzorgster voor hem..."

„Vertel me toch van jezelf, Mirre!"

„'t Is heel eenvoudig, Vader, ik heb gewerkt."

Even keek meneer Donate zijn zoon aan, toen sprak hij:

„Ja jongen, in dat ééne woord zit heel het geheim van 't geluk. Werken voor een doel, werken om vooruit te komen! En dan wordt 't werk zèlf een geluk!"

Mirre vertelde van 't leven in Hildesberg, van zijn lessen in het boetseeren, van zijn studie en nu tot slot arbeidde hij hier in Rome naar de schitterende modellen van de groote meesters.

En ook de vader vertelde, hoe hij gewerkt had, geworsteld tegen zijn ziekelijke begeerte en hoe hij ten slotte de overwinning had behaald.

„Vooral de gedachten aan 't tooneel in de kamer bij je grootvader hebben me staande gehouden en na acht jaar heb ik me vrij gevochten, ik ben geen slaaf meer van een ellendige gewoonte, ik heb mijn ouden aanleg voor den handel ontwikkeld en nu bezit ik een aardig zaakje, dat onder de leiding is gebleven van mijn medewerker. Ziezoo, Mirre, nu zijn we weer bij elkaar. Ik heb mijn oude zonden geboet. Nu gaan we naar je moeder!"

Mirre schudde 't hoofd en antwoordde: „Ik werk aan mijn groep „Het geluk," Vader,

die moet eerst af, dan neem ik een poos rust. Gaat ù dus naar moeder, als ze u ziet en alles hoort, herstelt ze misschien nog. Zoo gauw ik klaar ben, kom ik óók. Morgen gaat u zeker mijn groote groep zien, ik werk er nu al drie jaar aan, daarmee wil ik mijn naam vestigen, Vader."

„Je werkt toch niet te véél, Mirre, je ziet er moe uit, kun je niet een poos rusten en met me meegaan voor enkele weken? Toe jongen, het zal heerlijk zijn als we weer bij elkaar zijn!"

Mirre wilde er niet van hooren, hij arbeidde nu aan 't moeilijkste gedeelte... hij toonde zijn vader een massa teekeningen, allemaal vóórstudies, hij vertelde van de vele uren inspanning, die hem 't ontwerp had gekost, hij raakte in vuur over zijn werk.

„Moeder heeft rust noodig," zei hij later, „ze spoorde mezelf aan tot hard werken, ze zou wachten op de voltooiïng, dan kwam ze mijn groep zien — nog vijf of zes weken!"

Met eerbied keek de vader zijn zoon aan — hij was de echte kunstenaar, die léeft voor zijn schepping en altijd werken wil, wèrken!

Hij bracht Mirre 's avonds naar zijn kamer en bij de deur vroeg de jonge beeldhouwer:

„Mag ik den stok houden, Vader?"

„Natuurlijk, jongen! 't Is joùw eigendom, één van je eerste werkstukken!"

Meteen drukte hij zijn zoon de hand en ging haastig heen.

Mirre klom de trap op, bekeek me nog lang, begaf zich te bed en sliep toen in.

Ikzelf werd bestormd door een leger aandoeningen, het scheen me alles een droom — ja, ik had Mirre terug en toch — 't was Mirre niet meer.

Dat kòn ook niet! Uit den jongen was een man gegroeid, een kunstenaar, ver uitblinkend boven duizenden gewone, alledaagsche menschen.

Hij kon iets scheppen, iets schoons, waarnaar de oogen van ontelbare bewonderaars zouden opzien. Een inwendige stem waarschuwde me, dat Mirre te hard werkte, dat hij er slecht uitzag... hij sprak zoo zacht, hij staarde zoo... Misschien zou dat wel veranderen zoodra zijn kunstgroep was voltooid.

De nacht vloog voorbij — al heel vroeg stond Mirre op, kleedde zich haastig, at weinig en met mij ging hij naar zijn werkplaats, een soort van tent, gevuld met houten stellages. Maar in 't midden — daar stond de groep, uit een reusachtig stuk marmer gehouwen, op zoo'n houten stellage! Zij was zoowat vijf meter lang en drie meter hoog!

Sprakeloos keek ik naar 't reuzenwerk... Ik zag worstelende mannen en vrouwen, strijdend tegen gebrek, slaven en slavinnen van de zonde — ik zag de werkers, de eerlijke, kranige arbeiders, zwoegend in 't zweet huns aanschijns — ik zag als opstijgend naar den hemel een jonge vrouw, die een werkman zegende — en 't gezicht van dien man, het trof me overweldigend. Innig gelukkig keek hij naar zijn vrouw, 't beeld van tevredenheid, met de hand boven de oogen uitkijkend naar een groep kinderen. Het was aangrijpend, een machtig kunstwerk, geschapen door 't genie!

Gedempt overscheen 't licht het smettelooze wit van 't marmer, de figuren schenen te leven!

Mirre trok zijn werkkiel aan en greep zijn instrumenten. Nog één gedeelte moest hij voltooien, de gezichten van de worstelende mannen en vrouwen, elk met een eigen uitdrukking van vrees of woede.

Uren aaneen arbeidde Mirre dóór en ik keek toe. Nòg hingen hier en daar de draden met metalen punten, die eens de plaats aangaven, toen dezelfde groep nog in klei bestond, waar een arm, een voet, een oor moest zijn.

Geen ander geluid hoorde ik dan 't zachte krassen van den steekbeitel en 't kloppen van 't houten hamertje.

Met de bank waar ik tegen leunde, kon ik gelukkig gezellig praten; van háár kreeg ik allerlei bizonderheden! Zij vertelde, dat Mirre dag aan dag hier gewerkt had, 't meest alleen. Soms kwamen er bezoekers, waaronder hooggeplaatste personen en deze prezen 't werk als groote kunst.

De heer Donate stoorde ons gesprek — nooit heb ik iemand verbaasder gezien!

„Is dat jóuw werk? Heb jij dat geschapen? Jongen, 't is prachtig!"

Van alle kanten bekeek hij de groep en aan 't eind zei hij: „Mirre, ik ben trotsch op je!"

De zoon glimlachte en antwoordde: „Ga nu gauw naar moeder, vertel haar alles en kom over... over zes weken hierheen. Schrijf me dadelijk, hoort u, en dikwijls. Let goed op haar, ze móét beter worden en — doe ook de groeten aan Nelly, zij komt natuurlijk ook mee, tante Marie kan wel op grootvader passen! Ik zal zorgen, dat mijn groep klaar is. Ik verlang naar hen allen. Zouden ze 't mooi vinden? Ja, 't is mooi, maar zij zien 't zoo niet als ik! Ik zend mijn werk naar de kunsttentoonstelling in Parijs, misschien word ik wel bekroond..."

De heer Donate nam afscheid.

„Jongen," zei hij, „verg niet te veel van je krachten, je ziet er mager en vervallen

uit, zorg dat je niet ziek wordt."

„O neen, Vader, zoodra 't werk af is, ga ik rusten. Ga nu toch, elke minuut, die u wacht, laat u moeder langer in onwetendheid. Als u komt en alles van uw leven vertelt, wordt ze beter, dat staat vast!"

Nog een laatste handdruk en Mirre bleef alleen...

Heel even bracht hij de hand aan 't voorhoofd — toen greep hij beitel en hamer...

Zes weken later stond Mirre op 't perron, wachtende tot de sneltrein uit 't Noorden aankwam.

Hij steunde op mij, maar toch lag er in zijn houding iets zegevierends. Ik kon me dat best begrijpen. — Zijn groote groep „Het Geluk" was voltooid — alle kenners waren 't werk wezen zien en niet één of hij stond verrukt...

En, zelfs de koning wenschte 't kunstwerk te zien... Weggestopt achter de planten had ik 't bezoek kunnen meemaken ... Mirre, eenvoudig en waardig, de koning, hartelijk en bewonderend. Het was een heele gebeurtenis geweest, maar Mirre kende slechts 't verlangen naar zijn moeder en Nelly!

Nu wachtten wij samen op den trein, die maar niet komen wilde. Onbeweeglijk staarde Mirre langs de glinsterende rails, tot in de blauwe verte.

Eindelijk! daar voelde ik de trillingen van den grond... hij kwàm!"

Onder de vele menschen, die elkaar verdrongen, bleef Mirre kalm staan, maar hij wàs niet kalm, ik alleen wist dat.

Zijn oogen zochten al de opengeworpen portieren af... en, daar zag hij zijn vader, zijn moeder, Nelly!

Ik keek mijn oogen uit? Was dàt Nelly?

Een dame trad op ons toe, een jonge vrouw met een buitengewoon mooi gezicht, zachtroode wangen... En Mirene... de moeder van Mirre... ach, ze hield zich goed, maar duidelijk zag ik nog de sporen van haar overwonnen ziekte.

Dat werd een hartelijk tooneel!

Ik hoorde alle stemmen door elkaar en eerst in den auto kon ik iets verstaan.

Mirre zat naast zijn moeder, tegenover Nelly en nu, nu viel 't me plotseling op... ja, de gelukkige vrouw van zijn beeldengroep... ja zeker, 't wàs zoo! Háár gezicht, de uitdrukking van Nelly's gelaat.

Het allereerste reden ze naar Mirre's beeldhouwwerk en — grooter hulde kon een mensch voor zijn schepping niet ontvangen ... diep getroffen keken de moeder en Nelly naar 't kunststuk op — ze zeiden bijna geen woord, maar in beider oogen welden tranen...

Eerst na een poos kon Mirre's moeder

zijn hand drukken en stamelen: „Jongen — dit is 't heerlijkste oogenblik van mijn leven."

En Nelly sprak geen woord. —

Dien dag bleven ze voortdurend samen — in 't zelfde hotel van vroeger werd gegeten, gerust, nog eens gegeten.

In luie stoelen gezeten, vertelden ze allen van hun wedervaren. Ik zag hoe man en vrouw zich weer hadden aangesloten. Vol zorg en teederheid voor de nog altijd zwakke Mirene, trachtte Mirre's vader 't droevige verleden uit te wisschen.

En Mirre sprak zoo vreeselijk veel met Nelly en zóó zacht, dat ik 't niet kon verstaan.

En vóór Mirre dien avond afscheid nam, hoorde ik hem zeggen:

„Moeder, Vader, Nelly wil mijn vrouw worden, wat denkt u daarvan?"

Ik dacht, toen ik die twee zoo zag staan:

Een nieuwe groep: — Het geluk! —

En ja, dat werd 't ook!

Mirre, als beroemd kunstenaar, vond een leven van heerlijken arbeid. En ik, de stok met negen knobbels, ik bleef hem als een dierbare herinnering zijn leven lang een trouw vriend.

INHOUD.

Hoofdst.		Blz.
I.	Duivelskop . . .	5
II.	Het circus Tale . . .	25
III.	De Pantomime . . .	46
IV.	De jacht op den duivel . .	61
V.	De wagen sloeg om . .	74
VI.	Het offer	90
VII.	De inbraak . . .	109
VIII.	Door den stroom meegesleurd .	128
IX.	In Rome	141

SERIE: „DE VIER JAARGETIJDEN"

Prijs: In prachtband . . . . . à ƒ 1.20
Ingenaaid in gekleurd omslag . . . à ƒ 0.75
JONGENSBOEKEN (Leeftijd 8–12 jaar.)

HET STORMKAMP, door C. Wilkeshuis. Geïllustreerd door Hans Borrebach

Daar zit vaart in dit verhaal, de frissche zeewind speelt er door en de schrijver is vervuld van geestdrift voor zijn onderwerp: het kamp op Terschelling, dat door een patrouille padvinders met hun „hop" wordt betrokken. Reeds op de boot is het een glundere pret, als de fietsen, om hun bovenlast „Kameelen" genoemd, worden verstouwd. De Brandaris schijnt met zijn licht over de groote waterplas, de golven beuken op de zandbank, waar de „Lutine", met goud geladen is verzwolgen. Geen wonder dat er mooie kampvuur-verhalen loskomen!

AAN DE GROTE VERKEERSWEG, door Alb. Loon. Geïllustreerd door F. van Bemmel

Het dorp ligt aan den grooten verkeersweg, waar zware vrachtauto's daveren, snelle luxe wagens voorbij schieten en de tijd van paard en wagen tot het verleden behoort. Dit heeft ook zijn invloed op de gesteldheid van oud en jong op het dorp zelf. Nieuwe gezichten verschijnen, vele bewoners zoeken hun heil in de lokkende verte, het is àl leven en beweeg waartusschen de moderne jeugd zich thuis voelt en een plaats verovert.

PECH MET DE BOEMERANG, door Wouter Walden. Geïll. door Pol Dom

Een leuk, frisch geschreven jongensboek, waarin verteld wordt, hoe twee jongelui — Eric en zijn zusje Netteke Wessel — als ze met vacantie aan zee logeeren, een zeilfiets bouwen, waarbij ze dan de hulp krijgen van anderen en waarvan de samenstelling al hun opgespaarde centen kost. Maar er is op het strand nog een zeilwagen, dien men „de Onoverwinnelijke" heeft gedoopt en waartegen ze nu gaan concurreeren in snelheid en stuur-gehoorzaamheid. Dat loopt falikant uit totdat de zeilfiets, die de „Onoverwinnelijke" gedoopt is, in de branding terecht komt. Dat is erg teleurstellend, maar niettemin geeft het verhaal zulk een spanning, dat het ongetwijfeld door het jonge volkje graag gelezen zal worden. (Rotterd. Nieuwsblad.)

UITGAVEN GEBR. KLUITMAN — ALKMAAR

SERIE: „DE VIER JAARGETIJDEN"

Prijs: In prachtband . . . . . à ƒ 1.20
Ingenaaid in gekleurd omslag . . . . à ƒ 0.75
JONGENSBOEKEN (Leeftijd 8–12 jaar.)

DE KANOVAARDERS KRIS EN RIS, door A. C. de Jonge
Geïllustreerd door Pol Dom

Kris en Ris, twee gezworen vrienden en leerlingen van M. A. de Ruyterschool te Vlissingen, gaan met vacantie naar hun familie op Schouwen, doch ze doen dit op bijzondere wijze door met een kano de Oosterschelde over te steken waarbij ze haast het leven er bij inschieten. Hun stranding heeft ten gevolge dat ze op een geheimzinnige boerderij belanden en later in een gelen woonwagen waarvan de bewoner blijkbaar een verkleed heer is. Ze komen in veel tumult en zelfs in nieuwe gevaren, maar ze slaan zich met veel kordaatheid door alles heen en tenslotte wordt de heele bende ontmaskerd, waarvan gelukkig de vader van Ris geen deel uitmaakt, zooals de jongen zich eerst in het hoofd gehaald had.

VIER VOGELVRIENDEN, door U. G. Dorhout. Geïll. door Freddie Langeler

Een goed jongensboek in den waren zin des woords, vol liefde voor de natuur en het buitenleven. Het bevat tal van grappige en belangwekkende voorvallen die zich meestal in de open lucht afspelen, temidden van het Friesche landschap en het blijkt dat op de school van meester Kleefstra een goede geest heerscht en prettige kameraadschap.

JONGENS UIT HET TUINDORP, door Aart de Rode. Geïll. door Pol Dom

We maken kennis met een heel stel watervlugge en sportlievende knapen die er allerlei ambities op nahouden en uitmunten in 't voetballen. Verder zitten ze vol snaaksche invallen en maken soms de uitbundigste pret, waarbij Gerrit de kroon spant. Het verwondert ons niet, als wij tenslotte dezen grappenmaker met zijn veelzijdigen aanleg in een filmstudio weerzien, waar hij een nieuwe carrière tegemoet gaat.

UITGAVEN GEBR. KLUITMAN — ALKMAAR

GEÏLL. BIBLIOTHEEK „ONS GENOEGEN"

Prijs: In prachtband . . . . . à ƒ 0.90
Ingenaaid in gekleurd omslag . . . à ƒ 0.60

JONGENSBOEKEN (Leeftijd 8–12 jaar.)

ONDER HET LINNEN DAK, door Jac. van der Klei. Geïllustr. door O. Verhagen

In boeienden verhaaltrant beschrijft Jac. van der Klei de lotgevallen van het ondernemende drietal, hoe zij kookten bij het tentje, hoe zij wakend soms den nacht doorbrachten en aan een minder plezierige ontmoeting met everzwijnen wisten te ontkomen, hoe zij medekampeerders een hardhandig lesje in wellevendheid gaven en zoo meer. Kortom, de schrijver stelt hier voor jeugdige kampeerders een ideaal voorbeeld met de drie jongens, die zich als kleine riddertjes gedragen met hun waren padvindersaard. (Het Vaderland.)

HET LICHT OP DE HEUVEL, door Jac. Berghuis Jr. Geïllustreerd door Hans Borrebach

Een echt boeiend jongensboek met allerlei vlot vertelde gebeurtenissen, vooral uit het padvindersleven. Er wordt op eenvoudige wijze in aangetoond hoeveel goeds door de padvindersbeweging gedaan wordt, hoe uit verwende, verlegen en onhandige jongens flinke, stoere knapen gekweekt kunnen worden, die weten aan te pakken en anderen te helpen, leeren recht door zee te gaan en de padvinderswetten na te komen. Het mooie en tevens practische van het padvinders-ideaal wordt op treffende wijze verteld en zal menigen jongen opwekken om er aan mee te werken. („Zij" Weekblad voor de Vrouw)

HANS EN HENK, door G. Geertsema. Geïll. door Pol Dom

Hans' vader is bouwkundige. Deze man krijgt opdracht een ouderwetsch kasteel te verbouwen. Dat kasteel staat midden in een bosch. In dat kasteel mag de vader van Hans tijdens de werkzaamheden wonen. Daar maakt Hans kennis met Henk. Beiden kunnen goed met elkaar opschieten en worden goede vrienden. In de vacantie beleven ze tal van vroolijke dagen en avonturen, waarbij ze voor een geheimzinnig en ingewikkeld raadsel komen te staan. (De Kleine Koerier.)

GEÏLL. BIBLIOTHEEK „ONS GENOEGEN"

Prijs: In prachtband . . . . . à ƒ 0.90
Ingenaaid in gekleurd omslag . . . à ƒ 0.60
JONGENSBOEKEN (Leeftijd 8–12 jaar.)

KLAASJE EN DE KLUIZENAAR, door Wouter Walden
Geïllustreerd door Fred Ockerse

De held van dit verhaal, Klaasje, logeert in de Kerstvacantie bij zijn tante in een dorpje aan de Maas. Hij komt uit nieuwsgierigheid in aanraking met een bekend dorpstype, Petrolie-Pietje, die in een armoedig huisje buiten den dijk woont; Klaasje wordt dikke vrienden met het oude menschen-schuwe mannetje en redt tenslotte zelfs diens leven, als bij een overstroomingsramp het huisje van den kluizenaar volkomen vernield wordt.
(Het Vaderland.)

DE KANOCLUB, door Guus van Balkom. Geïllustreerd door Pol Dom.

De club van zeven gezworen kameraden telt reeds twee bezitters van een kano. Dan is er gereede aanleiding als nog twee der leden een kano krijgen een kanoclub op te richten. De eerste daad van de kanoclub is voor de overblijvenden zelf een kano te bouwen. En dan gaat het er op uit, onder groote belangstelling van de diverse families. Wat voor plezier zoo'n kanoclub kan beleven beschrijft Guus van Balkom uitvoerig. Vanzelfsprekend komt er kampeeren bij, slapen in den stal van een boerderij, in het kanohuis van tante Lola. Het summum is echter als de kanoclub nog een prijs weet te winnen met versierde kano's. (Haagsche Courant.)

DE JONGEN MET DE ALPINO, door Wouter Walden. Geïll. door Pol Dom

Er valt een Chineesche jongen uit een vliegmachine in de Loosdrechtsche plassen. Niemand kent of begrijpt hem. Hij wordt ondergebracht in een pension, waar zich onder de gasten ook een inbreker en rechercheur met een groote, valsche snor bevinden. De inbreker probeert Sin-Koeng, zoo heet de Chineesche jongen, in verdenking te brengen, hetgeen hem aanvankelijk gelukt, maar tenslotte wordt de echte inbreker toch ontmaskerd en blijkt tevens dat Sin-Koeng op weg was naar zijn vader, een beroemd generaal, toen hij door het openslaan van een deurtje uit het vliegtuig viel. (Prov. Geld. en Nijm. Crt.)

UITGAVEN GEBR. KLUITMAN — ALKMAAR